

ΖΟΥΖΟΥΜΑΔΑ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 1960

ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΑΙ Τριμηνιαῖον σχολικὸν περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῶν σπουδαστῶν καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν Προτύπων αὐτῆς Δημοτικῶν Σχολείων. ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: **Σοφοκλῆς Δ. Λώλης**, Διευθυντῆς τῆς Ἀκαδημίας, **Εὐθύμιος Θεοδωρόπουλος** Ὑποδιευθυντῆς, **Ἰωάννης Ν. Νικολαΐδης** Δημοδιδάσκαλος.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Τὸ περασμένον τετράμηνον	Σελ. 1
Ἀντικατάστασις	» 1
Νεόφυτος Δούκας	» 3
Τὸ Νέον ἔτος — Νέα Πνοή	» 5
Ἡ Μητέρα	» 6
Ἡ Ἀκαδημία μας στὴν ἑορτὴ τῆς Πελοιοῦχος	
Ἄρτης	» 7
Ὁ Σολωμὸς καὶ οἱ εὐλεύθεροι Παλιορρημένοι	» 8
Ὁ ἑορτασμὸς τῆς 25 Μαρτίου στὴν Ἀκαδημία μας	» 9
Ποιοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν ἐξωσχολικὴν δρασίν τοῦ διδασκάλου	» 10
Σχέσεις Σχολείου καὶ Ἐκκλησίας	» 12
Νομιμοφροσύνη καὶ ἠθικότης	» 13
Ἀντίθεσις Σχολείου καὶ Οἰκογενείας—Φρειδερίκος Σοπὲν — Τὸ Δημοτικὸν τραγούδι	» 14
Νικάλαος Ἐξαρχάπουλος	» 15
Σημειώματα	» 16

ΠΡΟΤΥΠΩΝ

Με αἰὺ μας	Σελ. 17
Εὐάγγελος Ζάππας	» 18
Ἠγοιμενίτσα, ἡ πρωτεύουσα τῆς Θεσπ. οὔτιας	
—Ὁ Ἀπρίλης	» 19
Ἄσω Μπότση καὶ Λένω Μπότση	» 20
Ἡ 21η Φεβρουαρίου — Ἡ γυφοῦλα ἡ ἀμυγδαλιὰ Δανία, ἡ χώρα τῆς τιμιότητος — Ὁ ἑορτασμὸς τῆς 21ης Φεβρουαρίου στὸ σχολεῖο μας	» 22
Ἡ 25η Μαρτίου — Ἡ Μαννούλα μας	» 23
Στὴ γιορτὴ τῆς. — Ἐνας περίπατος στὸ βουνὸν — Ὁ ἔλεγχος — Στὸς χαρετισμοὺς τῆς Θεοδόκου — Τὰ σπουργίτια, τὰ πρωῖνὰ ὠρολόγια τοῦ σπιτιοῦ μου — Τὸ σπίτι μου	» 24
Ἡ γιορτὴ τῆς Ἀποκοῦσας στὸ σχολεῖο μας	» 25
Κυριακὴ στὴν Ἐκκλησίαν — Στὴν Ἁγίαν Μαρίνα — Τοῦ Χριστοῦ μας τὰ Πάθη — Πρωταπριλιά	» 26
Στὴ λίμνη, μὲ βάρκα — Ἡ ὑποδοχὴ τῶν Βασιλίδων μας — Ἡ γατούλα μου	» 27
Τὸ ὄρφανὸν — Ξαναγυρίζουν τὰ χελιδόνια—Ἡ μαϊμού στὴ γειτονίαν μας — Ἡ ἀνοιξη	» 28
Ἐνα ταξίδι μὲ τὸ βαπόρι — Ἐνα ἀνοιξιὰτικο πρωῖνὸν στὸ δάσος — Ἡ μικρὴ μου πατρίδα — Τὸ σκυλάκι	» 29
Οἱ ἔλεγχος. — Τὸ ἐργατικὸν μυρμηγκί — Πασχαλινὲς προετοιμασίαις	» 30
Ἐνα γάμμα — Ὁ λούστρος — Κριτικὴ βιβλίου	» 31
Τὰ Χρονικὰ τῆς Ἀκαδημίας — Τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀκαδημίας	» 32

Σ Υ Ν Τ Α Κ Τ Ι Κ Η Ε Π Ι Τ Ρ Ο Π Η

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΠΟΤΔΑΣΤΩΝ

Ἀνωαίου Χρήστος Βετῆς
 Βλαχογιάννης Ἰωάν. »
 Προκόπης Κων)νίνος »
 Νούτσος Ἀχιλλεὺς Αετῆς
 Παπᾶς Παντελῆς »
 ἰκονομίδου Ἑλένη Βετῆς
 Κωνσταντινίδου Γεωργία Ἀετῆς
 Παπαστεργίου Μαρία »
 Λαζιώτη Εὐγενία Τμήμα Νηπιαγωγῶν

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Ε. Θεοδορόπουλος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΑΘΗΤΩΝ

Μαρούλα Βάκα
 Αικατερίνη Στεφοπούλου
 Σουλτάνα Μέρτζιου
 Κωνσταντῖνος Τσίκος
 Πέτρος Κότταρης
 Ἀντώνιος Σεντουκᾶς
 Εὐάγγελος Μπάτσος
 ΔΙΑ. ΣΤΜΒΟΥΛΟΣ Ι. Ν. Νικολαΐδης

Ἐπεύθυνος κατὰ νόμον ἐπὶ τῆς ἑλῆς
 ἸΩΑΝΝΗΣ Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΔΙ Ζ Ω Σ Ι Μ Α Δ Α Ι

Έτος Γ' * ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ -- ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1960 * Τεύχος 8

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

Το περασμένο τετράμηνο ήτο ο κεντρικός άξων, ή σπονδυλική στήλη όλοκλήρου του 'Ακαδημαϊκού έτους. Ήτο χρόνος με καθαράν έργασίαν και πλουσίαν απόδοσιν. Ή κατάρτισις κατά τόν χρόνον αυτόν, τόσον εις τόν θεωρητικόν τομέα δσον και εις τόν πρακτικόν, ήτο άρτία.

Ή πνευματική έργασία κατά τό τετράμηνον αυτό ήτο πλουσία και καρποφόρος. Μετά από τας πρώτας ταλαντεύσεις και τόν όριστικόν προσανατολισμόν κατά τούς πρώτους μήνας του έφετεινου 'Ακαδημαϊκού έτους, εισήλθομεν κανονικά εις τήν πνευματικήν έργασίαν, τήν όποίαν έχαρακτήριζεν ο κανονικός ρυθμός, ή τάξις, ή κανονική έντασις και συνεπώς και ή άρτία κατάρτισις των σπουδαστών εις τό θεωρητικόν μέρος του έργου του διδ)λου.

'Αλλά και από τήν πλευράν της έπαγγελματικής καταρτίσεως εις τό έργον μας τά άποτελέσματα ήσαν πολύ καρποφόρα. 'Αφοϋ έλάβομεν τό «πρώτο βάπτισμα» εις τό έργον του διδάσκειν, μπήκαμε πλέον σιγά-σιγά εις τά ένδότερα του διδασκαλικού έργου, μετουσιώνοντες τήν θεωρίαν εις πράξιν και άξιοποιούντες τήν θεωρητικήν μας κατάρτισιν. Τό γεγονός αυτό είναι σπουδαίας σημασίας, ή έναρμόνισις δηλαδή και ο συνδυασμός του θεωρητικού μέρους μετά του πρακτικού, διά τήν δημιουργίαν μι

άρτίας διδασκαλικής προσωπικότητας άνταποκρινομένης εις τας άπαιτήσεις του έργου του 'Ελληνος διδασκάλου.

'Αλλά και πάλιν δέν θά μπορούσα νά κλέσω τας όλίγας αυτές γραμμάς περιορίζων τήν ζώην της 'Ακαδημίας μας μόνον εις τούς δύο ως άνωτέρω τομείς. 'Αντιθέτως έπιθυμία μου είναι με όλίγας άδράς γραμμάς νά δώσω και μίαν γενικήν εικόνα της ζωής της 'Ακαδημίας μας κατά τό περασμένο τετράμηνο.

Τό περασμένο τετράμηνο δέν περιορίζεται μόνο σε δσα πιό πάνω ανέφερα. Γιατί τό τετράμηνο αυτό έχει νά παρουσιάση και πολλές άλλας έκδηλώσεις, αι όποίαι συνθέτουν μίαν έντονον, ζωηράν και πλήρη πνοής σχολικήν ζώην. Μία πολύμορφος δράσις, μιά ποικιλόμορφος εικών ζωής έχαρακτήριζε γενικά τό περασμένο τετράμηνο. Τό τετράμηνο αυτό ήτο πλούσιον και εις έκδρομάς, έπισκέψεις, διαλέξεις και έορτάς με άποκορύφωμα τόν έορτασμόν της 25ης Μαρτίου. 'Αλλά δι' όλα αυτά θά πληροφορηθί ή άναγνώστης από τας ειδικάς στήλας του περιοδικού μας, όπου ή ζωή της 'Ακαδημίας μας κατά τό τετράμηνο αυτό φαίνεται καθαρά εις όλην της τήν έκτασιν και έντασιν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Β)ετής Σπουδαστής Ζ.Π.Α.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Α Ν Τ Ι Κ Α Τ Α Σ Τ Α Σ Ι Σ

'Υποστηρίζουμε πως προηγήθησαν ή σύγκρισις και επηρολούθησεν ή σύγκρουσις. Διαφορετικά δέν, έξηγείται ή επελθούσα άντικατάστασις. Είναι άλλωστε φυσική προεπιόθεσις πάσης μεταβολής ή τυπική έστω διαδικασία των δεδομένων, και άπόκτη φυσικότερη ή σύγκρουσις και άντίθεσις αυτών. Ή μεταβολή έχει ιδιαίτερη άδυναμία στις διαφορές. Μήν της μιλήσεσθε όμως περι συμβιασμού. Θά άντιμετωπίσετε διά

βίου μίαν πληκτικήν κατάστασιν άνίας και ρουτίνας. 'Ανάθετα κυνηγώντας ή ίδια τις διαφορές, τρομερά άνίσχυση στις έξτρεμιστικές όρέξεις της φέρνει τήν ανανέωσι, τήν άλλαγή.

Συμμεριζόμαστε τήν χαρά του μικρού παιδιού που του χαρίζει άφθονη, ένα καλοδωλεγμένο παιχνιδάκι των διαφορόντων του. Ζή συντροφιαστιά με τό άψυχρο άντικείμενο, γίνεται ο θεός του και ο έμψυχωτής του, έμφυσώντας με

σα του ψυχή και ζωή, συναισθανόμενα συγχρόνως αυτό τό άπλό καταστασίμα, σαν ένα κομμάτι άκριβόδηγο της ίδιας του της ψυχής. 'Ας δουμάσομε νά σεβρίσομε— αν επιτρέπεται ή φράσις— ένα δεύτερο, διαφορετικό. Αυτόματος τό πρώτο θά έγκαταλειφθή από τόν πρώην θαυμαστήν του, ενώ τό δεύτερο θά συγκρατήσθι όλη τήν παιδική περιέργεια και διαχυτικότητα. Τό νέο είδωλο των διαφορόντων του με τις έκδηλες ή κτύπητες διαφορές γράμμισε τό καλαύ, τό άπλο από τήν διαροή καίσι. μετέπεσε σε συνηθωμένο και εν συνεχεία

σέ άχορηστο και άνωφελο.

‘Οπωσδήποτε ή διαφορά ποσοτική ή ποιοτική έπαιξε κ’ έδω τον πρωτεύοντα ρόλο. ‘Οπως ακριβώς και στην ύπόθεσί μας, ή όποία ξαναζη κάθε φορά πού ένα έρεθιστικό και διαρκές ντρίνιν... μās συνδέει νοερά με ένα μεταλλικό και μακρόσυρτο ντάν...ντάν... Είναι ασφαλώς δύο φωνές σιενά συνφασμαμένες με την σχολική—άκαδημαϊκή—ζωή. Έπιτυχέστερα θά λέγαμε πώς πρόκειται για μία φωνή τονισμένη σέ δύο διαφορετικές κλίμακες. Διότι έτσι προκύπτει άμεσα ή πρώτη—όχι και ή βασικότερη— διαφορά μας. Καί στην προκειμένη περίπτωση ή διαφορά δύο διαφορετικών κλιμάκων είναι διαφορά ύψους. ‘Ωστε εάν έγεννατο ζήτημα μουσικής εκτελέσεως μιάς μελωδικής άσκήσεως θά προτιμούσαμε την κλίμακα την προσημοιωμένη στην φωνητική μας δυνατότητα. ‘Ομοίως εάν έπρόκειτο περί ήχητικής εύαρεστήσεως φυσικών θά ήταν να άρεσκόμεθα στον άρμονικότερο ήχον.

Και ήτε θά είχαμε ένα σύνολον έριζόντων περί κωδώνων—διότι περί τούτων πρόκειται.—Δέν θά εύρισκα δέ άνόητη την έμμονήν των ύπερ της παραμονής τού άπλου μεταλλικού κώδωνος, ούτε και άψυχολόγητη την θέσι των είσηγητών τού ήλεκτρικού κώδωνος.

‘Αλλά πρόκειται περί κοινού σκοπού—δουλοπρεπή θά τον χαρακτήριζαμε—έπισημάσεως της ώρας, ό οποίος έπιτυγχάνεται και με την χρήση όποιασδήποτε φωνητικής κλίμακος. ‘Ωστε ή διαφορά ήχητικού ύψους φαίνεται άσημαντη και συνεπώς μη έπηρεάζουσα την...εθιμοτυπία των έκλογών!

Τούτο τó άλλο όμως ένισχύει την διάτασιν μεταξόν τους. Διά να ήχησή ό πρώτος απαιτείται δεοντολογική εκτέλεσις άγώνων στίβου, δρόμου, μέχρι έπικινδύνων υπερεκτάσεων και ψυχολογικών αλωρήσεων. ‘Ενα δηλαδή πλούσιο πρόγραμμα ήμερησίας άυτογνωσεως. Διά τον δεύτερον άρκεί μιά μόλις έλαφρά «ώσις». Θά λέγαμε πώς τούτος έχει πιδ. κοντά στό στόμα τή φωνή και προλαβαίνει τον άλλο, πού για να ένυπήση από τó λήθαργό του και τί δέν χρειάζεται. Έτσι κερδίζουμε χρόνον.

Χρόνου φείδου. Τό σφοδρό γνωμικό των άρχαίων μās έχει γίνει βίωμα. ‘Οσοίσι και προσορίσαμε επί των ήμερών μας ό μέσος όρος ζωής και θέλωμε να αξιοποιήσουμε τó κάθε της λεπτό. Πάντως ό ζυγός κλίβης ύπερ των διαφορών. Κι’ ύστερα ένα πολύτιμο έκπολιτιστικό αγαθό πού αποτελεί τον κοινόν υμερόν του συγχρόνου πολιτισμένου βίου—ό ήλεκτρονικό— δέν μπορούσε να παραμεληθή άχορηστοποίητος. Θά μās χαρακτήριζαν άσυγχρόνιστους

και όπισθοδρομικούς εάν περιοριζόμεθα σ’ ένα μεταλλικό κώδωνα, πού έχει κατανηθεί από της χρήσεώς του ύπεραιωνόβιος μπουλιασμένος παράλληλα με ένα έποχιακό άρθρωτισμό.

Έτσι πάντα επιζητούμε τó νέο, τó πλέον χρήσιμο, τó πλέον έξυπνότερο. Τό παλαιό δέν έξαρκει. Τό νέο ένθουσιάζει. ‘Κανείς χρειάζεται, ότι δέν γνωρίζει — κ’ ό,τι γνωρίζει δέν τον άφελεί. Αύτη ή συνεχής προσαρμογή τού ανθρώπου πρós τις συνθήκες τις όποιες δημιουργεί ή πρós τó είδέναι και θαυμάζειν τάσις του, ή άδιάλειπτος άνακύκλωσις των πόθων και των επιδιώξεών του είναι ό κυριώτερος έλκτικός δυνάμεις, ό όποιος τον ώθηόν πρós την καλλίτερη δυνατή διάμρφωσι των όρων διαβιώσεώς του.

‘Ενας αιδώνιος κι άγέραςτος μπεμπές, ό άνθρωπος, πάντοτε άκρόστοτος στίς όρέξεις του, άκούραστος στίς προσπάθειές του, έπιτυχής συχνά στίς έκλογές του, λεπτός στίς προτιμήσεις και τυχερός στίς άναζητήσεις. ‘Όποτε από άγωνιώδεις προσπάθειαις έπιτυγχάνει κάτι και δέν προφταίνει να χαρή τó έξγον των άγώνων του, και τó πεπταπαράμερα και άναζητά άλλο. Δέν τολμούμε να τού καταλογίσουμε προχειρολογία και άσάφεια βουλήσεως, διότι κάθε τόσο μās εκπλήσσει. Και συμφωνούμε πάντα μαζί του πώς τούτο τó νέο είναι πολλές φορές καλλίτερο από τó προηγούμενο, ώσπου φθάση κ’ αύτή με την σειρά του στίς άνεπιθύμητες περιοχές τού προηγούμενου, και άποβή ένα διεγερτικό έρεθισμα διά τó εκπληκτικό έπόμενο.

‘Η ιστορία επαναλαμβάνεται διαρκώς. ‘Ο,τι παλαιά άνακαθίσταται, ό,τι νέο άπικαθιστά, ό,τι έξυπνότερο άπικαθί.

Αύτης της άρχής, αύτης της τάσεως, αύτης της νομοτελειάς, θά λέγαμε, θύμα ύπήρξε και ό κώδων με τον μεταλλικό μακρόσυρτο ήχο του. Αύτό; κάποτε σκορπούσε μεταλλικόδές δόλφρονους φθόγγους δλόγους... Είναι εδχάραστο να ζή κανείς με άναμνήσεις. ‘Όταν σου κόβουν την φωνή, άρκείσαι και στη σκέψη. Κρεμάμενος, θλιβερός σά μαρμένος, με γλωσσίδι άσάλεικτο σά στοιχειωμένος, συγκεντρώνεις την περιφρόνηση των περισσοτέρων. Τι σκληρότη! ‘Η παρουσία ένός παρελθόντος μās άφήνει τόσο άσυγκινήτους... ‘Όσο τόσο αύτό ή μοιραίο, με τον ένδεικτικό τούτο της σιωπής όντας τó πιστό άντίθεμά του στίς εθμετάβολες διαθέσεις των ανθρώπων.

Τό άλλο έσπανιάνει καθό τόσο με τó έκκοσμητικό ντρίνιν... Είναι ίανή θορύβου για την άπλήρη έπιφάνειά του : Είναι ή λιμασμένη και λεπτή γλώσσα της άριστοκρατίας προόδου; ‘Αυτήτερα.

Άπό αντίληποι, δύο άντερασταί της

ιδίας, της κοινής ύποθέσεως της έξυπνότερης των ανθρώπων διαθέσεως. ‘Ανίσχυρος ό ένας, παραμελημένος, παραγκωνισμένος άνήκει ήδη στό παρελθόν. Είναι μοιραίο να ύπάρξη κανείς σάν κάτι ένεσιφτικό και να τον έχουν άποθήσει άνερώτητα στίς περιοχές τού παρελθόντος. Αύτη ή διπλή κατανομή, ή τεμαχισμένη όντότητα σέ δύο σφαίρες τόσο διαφορετικές είναι κομμοεργική και περισσότερο όδυνηρή. ‘Ο άτοματισμός και ή μηχανοποίηση της ζωής ήσαν ό προάγγελοι τού δευτέρου. Δέν νομίζουμε, ότι ό γοργός ρυθμός της ζωής, ή έπιταχυνόμενη αύτης πορεία θά μεταβάλλη τον άνθρωπον εις πυραυλόμορφον όμοίωμα.

Προδικάζουμε όμως την τελείαν έπιφάνειαν τού κοινώς λεγομένου: Τό γοργόν και χάριν έχει, και μένομε έπιφύλακτοι διά τά περαιτέρω.

Ποιος μās έγγυάται μίαν μόνην και στατικήν κατάστασιν; Θά ήταν άνόητον και συγχρόνως άψυχολόγητο κάτι τέτοιο. Μία άνανέωσις είναι άναγκαία. Μία μεταβολή άνακουφιστική. Μία ΝΕΑ ΠΙΝΟΗ προσδοκώμενη. ‘Η δέ άπικαθίστασις των πάντων άναντικατάστατη.

ΚΩΝ.ΝΟΣ ΠΡΟΚΟΠΗΣ
Βετής Σπουδαστής Ζ. Π. Α.

.....

‘Η ‘Αγωγή σκοπόν έχει να καταστήση τον παιδα προσωπικότητα κεκαμημένην ισχυράν και ήθικην βούλησιν, ήμα δέ να εισαγάγη αυτον εις τά πνευματικά αγαθά τού πολιτισμού και εξέλιξη τας σωματικάς και ψυχικάς δεξιότητας και την ιδιοφυϊαν αυτου.

Ν. ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ

«Ουδέν μάθημα μετά δουλειάς τον ελεύθερον χρή μανθάνειν. Οί μόν γάρ του σώματος πόνοι, βία πονούμενοι, χειρον ουδέν τó σώμα άπεργάζονται. Ψυχή δέ βίαιον ουδέν έμμονον μάθημα».

ΠΛΑΤΩΝ

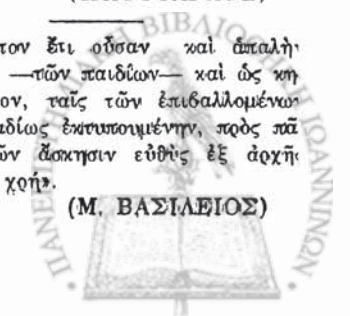
«Τά β’ βίβλια είναι πιστοί καθρέπτες πού φέρουν στον νού μας την άντανάκλαση σοφών και ήρωϊκών πνευμάτων»
ΓΚΙΒΒΩΝ

«Φύσεως μόν άρετην διαφθείρει ραθυμία, φαυλότητα δέ έπανορθό διδασχί. Και τά μόν ράδια τούς άμειλούντας φείγει, τά δέ χαλεπά ταις έπιμελείαις άλλ σκεταί».

(ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ)

«Ευπλάστον έπι ούσαν και άπαλή την ψυχην—των παιδίων— και ως κηρόν εύτικτον, ταις των έπιβαλλόμενων μορφαις ραδίως εκτυπωμένην, πρós πās αν αγαθών άσκησιν εύθους έξ άρχής ένάγεσθαι χρή».

(Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ)

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΔΟΥΚΑΣ

Ἡ ψυχὴ του ἐπτερώθη πρὸς μοιὰς τὰς αἰώνας
τὸ δὲ σῶμα του καλύπτει ἡ Ἑλλάς ἢ προσφιλιῆς του.
Καὶ ἐν ὅσ' ἀργὰ πρὸς φῶτα καὶ παιδεῖαν ἡ πατριὸς του
εὐσεβῆ θὰ σώζη μνήμην τοῦ δαδούχου τῆς Παιδείας.

(Ἐπίγραμμα στὸν τάφο τοῦ Ν. Δούκα)

Ἀνάμεσα στὶς ἀναρίθμητες ἀθάνατες μορφές, ποὺ κατὰ χρονοκὰ διατηρήματα ἔχει νὰ παρουσιάσῃ ἡ γαλαξίας μας Πατριδα, ξεχωρίζει γιὰ τὴν ἠθικὴ Χριστιανικὴ ζωὴ, τὴ φωτεινὴ Ἑλληνικὴ σκέψη, τὴ δυναμικὴ προσωπικότητά καὶ τὴν πλοῦσα προσφορά τοῦ εγγου, ἡ μορφή τοῦ ξακουστοῦ Ἡπειρώτη δασκάλου τοῦ Γένους Νεοφύτου Δούκα.

Μὲ τὸν πατριωτισμὸ του, τὴν πολὺπλευρὴ δράση του, τὰ ἠθικὰ του διδάγματα καὶ γενικὰ μὲ τὴ ζωὴ του καὶ τὸ ἔργο στάθηκε στὸν Νεώτερο Ἑλληνισμὸ σὺν ἀνεξάντλητῃ πηγῇ θάρρους, δυνάμει καὶ παραδειγματός.

Γεννήθηκε στὸ χωριὸ Ἄνω Σουδενα τοῦ Ζαγοριοῦ τῆς Ἡπείρου στὰ 1760. Κληρονόμος ἀπ' τοὺς γονεῖς του γερὸ σῶμα, γερὸ μυαλό, ἀλλὰ καὶ δυστυχία καὶ φτώχεια. Μαζὶ μ' αὐτὰ καὶ μία ψυχὴ ἀπ' ἐκείνες τὶς ἐκλεκτὲς ποὺ δρῶν γιὰ πρόοδο καὶ τελειότητα καὶ φιλογίνονται ἀπ' τὸν πόθο νὰ σπουδάσουν καὶ νὰ μορφωθοῦν. Στὰ δέκα του χρόνια, ὀρφανὸς ἀπὸ πατέρα, ἡ μάνα του μὴ μπορῶντας νὰ τὸν σπουδάσῃ τὸν πῆγε στὸ μοναστήρι τῆς Παναγίας. Ἐκεῖ ὁ μικρὸς Δούκας συνάντησε ἀνθρώπους μὲ ἅγια ψυχὴ.

Μακριὰ ἀπ' τὴ ζεατὴ ἀγκυλιὰ τῆς μάνας, κοντὰ ὅμως στὴ Χριστιανικὴ ἀγάπη καὶ στοργή, βρῆκε τὴ ζεστασιά τοῦ Σχολείου ποὺ τόσο ποδοῦσε ἡ ψυχὴ του. Ἡ ζεστή αὐτὴ φωνὴ ποὺ ζωντανέει τὴν ἀποσταμένη ἐλπίδα, τὸ πνευματικὸ τοῦτο κέντρο τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν γραμμάτων, περποιήθηκε, ποτίζοντας καὶ λιπαίνοντας, τὸ νεαρὸ βλαστάρι κι' ἐνοίμασε τὴν πλοῦσα κι' ἀφθονὴ ἀργότερα καρποφορία του. Χειροτονήθηκε στὴν ἀρχὴ διάκονος κι' ἀργότερα ιερέας. Στὰ 1780 κατέβηκε στὰ Ἰόνια καὶ σπούδασε σὲς περιφημὲς τότε σχολὰς τῶν Γιαννίνων. Ἀσχολήθηκε ἐδῶ ἰδιαιτέρως μὲ Θεολογικὰς καὶ Φιλολογικὰς σπουδὰς. Τὶς σπουδὰς του συνέχισε ἐπὶ 4 ἀκόμη χρόνια στὸ Μέτσοβο. Ἀνήσυχος πνεῦμα, ὅπως ἦταν, δὲν σταμάτησε κι' ἐδῶ. Θέλησε νὰ συμπληρώσῃ τὶς σπουδὰς του στὴν «Αὐθεντικὴ Σχολή» τοῦ Ἡπειρώτη σοφοῦ δασκάλου Λάμπρου Φωτιάδη στὸ Βουκουρέστι. Μελετᾷ Ἑλληνες συγγραφεῖς, τὴν Ἀγία Γραφὴν καὶ τοὺς με-

γάλους πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Τελειώνοντας τὶς σπουδὰς του στὰ 1803 πηγαίνει στὴ Βιέννη ὕστερα ἀπὸ πρόκληση τῆς ἐκεῖ Ἑλληνικῆς παροικίας. Ἡ Βιέννη εἶναι ὁ π.ὸ σημαντικὸς σταθμὸς στὴ ζωὴ τοῦ Δούκα. Εἶναι τὸ ξεκίνημα γιὰ ἀλόκληρη ἀργότερα τὴ σπουδαιοδότητά του. Σὲ τρεῖς κυρίως τομεῖς στρέφει τὴν πνευματικὴν του ζωτικότητα. Στὴ Φιλολογία, στὴν Ἐκπαίδευση καὶ στὴν Ἐκκλησία. Στὴ Βιέννη στάθηκε ἐμπνευσμένος ἀδελγὸς καὶ ἀκούρατος δάσκαλος στὰ ξηνητεμένα Ἑλληνοπούλα. Ἐκεῖ ἀσχολήθηκε πολὺ μὲ τὴ συγγραφὴ. Ἐκτυλοφόρησε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ Γραμματικὴν του ποὺ τυπώθηκε σὲ λίγα χρόνια ἔξι φορές. Τὸ φιλολογικὸ ὅμως ἔργο ποὺ τὸν ἐπέβαλε στὴ Βιέννη σὺν μεγάλῳ φιλόλογῳ καὶ σπάνῳ Ἑλληνιστῇ ἦταν ἡ ἐκδοσις τοῦ ἑθνικιδίου σὲ δέκα τόμους μὲ παράφραση καὶ σχόλια.

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Λάμπρου Φωτιάδη ὁ Δούκας γύρισε στὸ Βουκουρέστι κι' ἀνέλαβε τὴ διεύθυνση τῆς «Αὐθεντικῆς Σχολῆς», ἐργαζόμενος μὲ ζήλο καὶ θέληση γιὰ τὴν ἀνύψωσίν της. Ἡ δράση του σ' αὐτὴ ἔφερε γρήγορα πολλοὺς καρπούς. Πλήν ὅμως ἓνα ἐπεισόδιον μὲ ἀφορμὴ τὸν γλωσσικὸ ἀγῶνα εἶχε σὺν ἀποτέλεσμα τὴν ἀπομάκρυνσίν του ἀπ' τὴν «Αὐθεντικὴ Σχολή». Ξαναφούντωσε τότε στὴν ψυχὴ του ὁ πόθος νὰ ξαναγυρῇ στὴ γλυκερὰ του Πατριδα.

Ἡ προετοιμασία ὅμως τῆς Ἐπανέστασης δὲν ἄφησε νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ πόθος του αὐτός. Μνήθηκε καὶ στὰ μυστικὰ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας κι' ἐγενε θεομουργὸς ἀπόστολος τοῦ Ἑθνικοῦ ξεσηκωμοῦ. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση γύρισε στὴν Ἑλλάδα.

Ἐγενε καθηγητὴς στὸ Ὀρφανοτροφεῖο τῆς Αἰγίνης ὅταν Κυβερνήτης ἦταν ὁ Καποδίστριας κι' ἀργότερα μετὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Πανεπιστημίου καθηγητὴς αὐτῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς.

Πέθανε στὶς 20 Δεκεμβρίου τοῦ 1845. Ἡ Ἑλλάδα ἀλόκληρη θρήνησε τότε ἓνα ἀληθινὰ μεγάλο δάσκαλο καὶ ἔθνη δὲ εὐεργέτη, ἓνα συγγραφεῖα, μὴ ἠθικὴν προσωπικότητα.

Τὸ ἔργο του εἶναι πολὺπλευρὸν καὶ πολύτομον. Φέρνει τὴν σφραγίδα τῶν προσωπικῶν του πεποιθήσεων. Τὸ δια-

κρίνει ἡ λιτότητα τοῦ ὄφους, ἡ περιεκτικότητα, ἡ τάξη, ἡ σαφήνεια, ἡ δξίτητα καὶ ἡ διαύγεια τοῦ νοῦ. Τὰ συγγράμματά του τὰ διακρίνομε σὲ ἐκδόσεις τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, σὲ ὑπομνήματα ποὺ χάθηκαν καὶ σὲ ἐπιστολὰς. Μὲ μεγάλη εὐχέρεια ἐγραφε καὶ ἀνεγίνωσκεν ἀρχαία ἑλληνικὰ χωρὶς νὰ ἔχη κανὲν ξένον βοήθημα, ὡς ἀδαὴς ξένων γλωσσῶν... ὁ ἑλληνομῶς ὑπῆρχεν ἀλόκληρος ἐν τῇ κεφαλῇ του (Δ. Βεργαράκης). Ἀνάμεσα στὰ ἔργα του ξεχωρίζει ἡ «Τετρακτύς», ποὺ περιλαμβάνει Ρητορικὴν, Μεταφυσικὴν, Λογικὴν, Ἠθικὴν καὶ οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς. Τύπωσε καὶ ἐκτυλοφόρησε 70 περίπου μεγάλων τόμων. Μεταξὺ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἐξέδωκε τὴν Δεκάτομον παράφρασιν τοῦ Θουκυδίδου μὲ ἀρίστας σημειώσεις, τῶν ὁποίων πολλαχοῦ κἀμνον μνεῖαν δοκιμῶνται ξένοι σχολιασταὶ μὲ τὴν παρατήρησιν DUCAS DIXIT ὁ Δούκας τὸ εἶπε.

Ἐξαιρετικὴ ἐπίσης θέση κατέχουν ἑπτὰ τόμοι τοῦ Ἀρριανοῦ, οἱ Ἀθηναῖοι οἱ ο.ε.ε. σὲ δέκα τόμους, ὁ Εὐρωπιδῆς σὲ ἔξι τόμους, ὁ Ὀμηρὸς σὲ ἔξι ἐπίσης τόμους, ὁ Σοφοκλῆς σὲ δύο, ὁ Πινδαρὸς, ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Ἀισχύλος κ.ἄ.

Ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἔργα του θεωροῦνται καὶ οἱ 1599 ἐπιστολὰς του σὲ ἔξι τόμους. Μέσα σ' αὐτὰς περιέχονται ὅλες οἱ ἰδέες του, θερηκευτικὰς, φιλολογικὰς, κοινωνικὰς, πολιτικὰς, ἐκπαιδευτικὰς, φιλολογικὰς, λογοτεχνικὰς κ.ἄ.π.

Τὸ νὰ διδάσκῃ ἦτο κατὰ τὸ ἔμφαντο στὸ Δούκα. Ἡ διδασκαλία του ἦταν ζωντανή, γεμάτη παλμὸν καὶ ἐνθουσιασμὸν.

Τὴ χαρακτηρίζει ἡ ζωρότητα καὶ ἡ πειστικότητα. Ὁ τρόπος του εἶναι εὐγενὴς καὶ αὐστηρὸς. Οἱ ἐκπαιδευτικὸς του ἀρχὲς δὲν εἶναι περιφρονητικὰς. Οἱ παιδονομικὸς του γνώμεις εἶναι τελειῶς σύγχρονες. Διεμαρτύρετο γιὰ τὶς κακώσεις τῶν μαθητῶν καὶ πρόβλεπε σειρά παιδονομικῶν ποινῶν γιὰ τὴν διάφθωσιν τοῦ μαθητοῦ. Τὸ παράδειγμα του ἦταν ἀριστὸ μέσο διδασκαλίας. Δὲν ἤξερε μόνο νὰ δίνει συμβουλὰς ἀλλὰ καὶ νὰ πράττει πρώτα ἐκεῖνα ποὺ συνεβοῦ-

λενε στους άλλους.

Ο πόθος του ήταν να δουλέψη μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής του για την εκπαίδευση και τη μόρφωση των παιδιών της Ελλάδος. Πο-

βλήματα της Εκκλησίας. Ήθελε να την ανυψώσει πολύ, να την βοηθήσει να ξανάρθη στην παλιά της δόξα.

Τούτο πίστευε πως μόνο με τη μόρφωση του κλήρου θα κατόρθωνε. Έρ-

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΔΟΥΚΑΣ

(Κατά την εν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ φυλασσομένην ελαιογραφίαν)

λύ δίκαια λοιπόν συγκαταλέγεται μεταξύ των μεγάλων δασκάλων του Γένους.

Δέν ήταν μόνο δάσκαλος και συγγραφέας αλλά και δεινός αγωνιστής για την εκκλησία και τη γλώσσα του Έθνους. Έσκυψε με στοργή στα προ-

γαστήρη γι' αυτό πολύ και μαζί με τον Γεώργιο Ριζάση ίδρυσαν τη Ριζαρείο Σχολή για τη θεολογική μόρφωση της νεολαίας. Γνώριζε πολλές γλώσσες, τη Ρουμανική, την Ιταλική, και τη Γερμανική. Την Αρχαία όμως Ελληνική ήθελε σαν γλώσσα της επι-

στήμης και της φιλοσοφίας. Ήταν ο πιο δεινός αγωνιστής απ' όλους τους αρχαιότες στον γλωσσικό αγώνα. Πολεμήθηκε σφόδρα απ' τους φίλους του Κοραή σβην αγώνα αυτό. Κατόρθωσε όμως να άντεξε ξέσθη και να υποστηρίξει με σθένος τις αρχές του για τη γλώσσα και σε προλεγόμενα και σε επιλεγόμενα των εκδόσεων του αλλά και σε ξεχωριστές πραγματείες. Δέν παρέβλεπε όμως και την ανάγκη να διορθωθεί ή κοινή γλώσσα, για την οποία έγραφε και πολλές όρθες γνώμες, ώστε σε πολλά σημεία να μὴν απέχη πολύ απ' τις αρχές του Κοραή.

Είναι ακόμη ο Δούκας έθνικώς ευεργέτης. Θυσίασε όλη την πνευματική του περιουσία για την ένάσπαση του Γένους και την ανάσπαση της νεολαίας. 80.000 περίπου ἀνήματα, για τα όποια δαπάνησε 156.000 δρχ., μύησε δωρεάν σ' όλα τα Ελληνόπουλα. Γι' αυτό δίκαια ή Βουλή μετά τὸ θάνατό του τὸν ἀνεκήρυξε Έθνικὸν Ευεργέτη. Ήταν ακόμη ο Νεόφυτος Δούκας μιά ήθικὴ προσωπικότητα. Μέσα απ' τὸ έργο του μπορούμε ν' ἀντλήσουμε πλούσια ήθικὰ διδάγματα. «Λέγε μὲν ἂ φρονεῖς, φρονεῖ δὲ ἂ λέγεις» γράφει στίς επιστολές του.

Αὐτός είναι σε γενικές γραμμές ο Δούκας, πὸν τ' ὄνομά του με σεβασμὸ κι' ἀπέραντη εὐγνωμοσύνη ἀναφέρουν σήμερα οἱ Έλληνες εκπαιδευτικοί.

Μόχθησε κάτω ἀπὸ σκληρές συνθήκες για νὰ κρατήσει ψηλά την Έλληνοχριστιανική Παιδεία. Ἀναδείχθηκε ἀσυναγώνιστος ἀναμορφωτής και ἐμπνευστὴς τοῦ έθνικὸυ φρονήματος, φανταστικὴ λαμπάδα μέσα σὸ σκοτάδι τῆς σλαβιάς. Ένα ζωντανὸ παράδειγμα για τῆς σύγχρονες γενεές. Δέν ἀπομένει παρὰ νὰ τὸν μιμηθοῦμε, νὰ πρέξουμε στή ζωή και σὸ έργο του για ν' ἀντλήσουμε τὰ πλούσια σε περιεχόμενα διδάγματά του, νὰ φανοῦμε σὸν δάσκαλο ἀνίκητοι ἀπόγονοί του.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Βετής Σπουδαστής Ζ.Π.Α.

.....

«Δέν μᾶς ενδιαφέρει νὰ γνωρίσουμε τι είναι ψυχή, ἀσφαλώς, όμως, μᾶς ενδιαφέρει, και μάλιστα τόσο πολύ, νὰ ξέρουμε πὸς είναι και πὸς είναι οἱ ἐnergείες τῆς. Έκεῖνος, πὸν έχει σιαστήσει ἀκατάπαυστα νὰ γνωρίζουμε τὸς εαυτούς μας, δέν θέλησε νὰ ἐννοοῦμε μ' αὐτὸ τὴν οὐσία τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τις ἀπαραίτητες ἐnergείες τῆς για τὴ βελτίωση τοῦ ήθους μας, ὡστε, ὅταν ή κακία προχωρήσει, ν' ἀκολουθοῦμε τὴν ἀρετή, πὸν θὰ μᾶς ὀδηγήσει ἐκεῖ πὸν θὰ ζήσουμε τὴν πὸν εὐτυχισμένη ζωή, κι' ἔτσι, νὰ γίνουμε ἐγκρατεῖς και ἀθάνατοι».

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

“Ένα φύλλο τῆς αἰωνιότητος πέ-
ρασε ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ μέ-
λοντος εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ παρελ-
θόντος· ἔπαυσε πλέον ν’ ἀποτελῆ
διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἓνα αἰνίγμα,
ἓνα μυστήριον· τώρα φωτίζεται ἀπὸ
τὸ φῶς τοῦ παρόντος. Ἄλλ’ ἐὰν
τὸ ἀπελθὸν ἔτος ἔπαυσε νὰ μᾶς ἀ-
πασχολῆ ἓνα νέον ἔτος ἀνατέλλει
ἐξ ἰσοῦ αἰνιγματικῶν καὶ μυστη-
ριῶδους. Ὁμοιάζει ὅπως λέγει ὁ
Γκαίτε στὸ Φάουστ «μὲ βιβλίον
σφραγισμένον μὲ σφραγίδες ἑπτὰ».

Τώρα πὸν θρῆσκίμαστε στὸ με-
ταίχιμο τῶν δύο αὐτῶν χρονικῶν
περιόδων, τώρα πὸν ἀκόμη εἶναι
νωπὲς αἱ ἀναμνήσεις τοῦ παρελ-
θόντος ἔτους, ἄς ἐρωτήσωμεν, ἄς
κάνωμε τὸν συλλογισμόν, ἐκείνον
πὸν ἔκαναν οἱ Νεοπυθαγόριοι κά-
θε βράδυν καὶ ἄς ὑποβάλλωμεν καὶ
ἡμεῖς στὸν ἑαυτὸν μας τὰ τρία
γνωστὰ ἐρωτήματα «ποῖ παρέβην,
ποῖ δ’ ἔρρεξα, τί δὲ μοι δέον οὐκ
ἔτελέσθη». Ἡ ἔρευνα αὐτὴ θὰ μᾶς
βοηθήσῃ πολὺ νὰ θερμομετρήσωμεν
τὸν ἑαυτὸ μας μὲ τὸ θερμόμετρον
τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πληθὸν
μας, πρὸς τὸ καθῆκον, πρὸς τὴν
ἐκκέντησιν καὶ τῆς εὐσεβείας πρὸς
τὸ θεῖον.

Μὲ τὰ πορίσματα δὲ τῆς ἐρεῦ-
νῆς αὐτῆς θὰ λάβωμεν νέας δυνά-
μεις διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν
νέων ὀνειρών, τῶν νέων πόθων
μας, τῶν νέων παιδαγωγικῶν μας
σκοπῶν πὸν πλάθωμε τώρα πὸν
ἐδρισκόμεθα εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ
ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ.

Νέον ἔτος μᾶς ἦλθε. Ὅλοι μας
εὐχονται καὶ ὅλοι ποθοῦμε νὰ γί-
νῃ τοῦτο τὸ ἔτος τὸ πλέον εὐτυχι-
σιμένο. “Ἐνα ἄγαθο ἵσχυρὸν μᾶς δί-
δεται στὸ χέρι. Σ’ αὐτὸ καλοῦμε-
θα ὅλοι νὰ σπουδῶσιν εἰς τὴν σιγ-
μῆν, τὴν ἄρεσιν, τὴν ἡμέραν, τὴν πρᾶ-
ξιν μας, τὴν ἐνδόμυξιν σκέψιν
μας, τὴν ἀποφάσιν μας, τὴν ἀρνή-
σιν μας, τὴν συγκινήσιν μας,
τοὺς πόθους μας, τὸν δρόμον τῆς
Νέας Πνοῆς μας. Δὲν πρέπει νὰ
ἐπιτρέψωμεν εἰς τὸν ἑαυτὸν μας
νὰ πράξῃ κάτι πὸν θὰ εἶναι ὁ κα-
τήγορός μας. Αἱ πράξεις μας πρέ-
πει νὰ ἀποτελοῦν —κατὰ τὸν
Κάντ— ἐνόμον διὰ τοὺς ἄλλους».

Δύο προσταγὰς πρέπει νὰ κατευ-
θύνουν τὴν ζωὴν μας κατὰ τὸ Νέ-
ον ἔτος πὸν βαδίζομεν. Ἡ πρῶ-
τη εἶναι ὁ γυνοῦς κανὼν τοῦ
Χοιστιανισμοῦ. «Πάντα ὅσα ἂν θέ-
λητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρω-
ποι, οὕτω καὶ ἡμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς
ὁμοίως». Εἶναι κανὼν εἰς τὸν ὁποῖ-

ΝΕΑ ΠΝΟΗ

Εἶναι ἀρκετὸς καιρὸς πὸν ἀρχι-
σε ἡ δράσις γιὰ ἓνα καινούργιον
περιοδικόν, ἄγνωστο ὡς τώρα στὴν
Ἀκαδημίαν μας. Ἡ ἀρχὴ του ἔχει
ὡς ἀρχὴ τὴν ἀφιξίν τοῦ σεβαστοῦ
μας κ. Διευθυντοῦ εἰς τὴν Ἀκα-
δημίαν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὁ-
ποίου καὶ ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ
ἐργάζεται.

Γιὰ πρώτη φορὰ ἀναλαμβάνεται
μὰ τέτοια προσπάθεια στὴν Ἀκα-
δημίαν μας καὶ πιστεύομεν ὅτι θὰ
προσφέρῃ πολλά.

Ἐνομάσθη «Νέα Πνοή» κατ’
ἐκλογὴν ὄλων τῶν σπουδαστῶν οἱ
ὅποιοι πράγματι ἐδειξαν ἐξαιρετι-
κὸ ἐνδιαφέρον. Καὶ εἶναι Νέα
Πνοή διότι παρουσιάσθηκε ἔτσι ἀ-
νεπὶάντεχα γιὰ νὰ ἀντιπροσωπεύσῃ
τὴν νέα γαρούμενη ζωὴ τῆς Ἀκα-
δημίας μας.

Πρόκειται γιὰ κάτι πὸν θὰ γρά-
ψῃ, θὰ παρουσιάσῃ μᾶλλον τὴν

σπουδαστικὴν μας ζωὴν εἰς ὅλας τῆς
τὰς ἐκδηλώσεις.

Θὰ εἶναι, πιστέψετε, κάτι πὸν
θὰ μείνῃ σὲ ὅλην μας τὴν ζωὴν ἐμ-
πόδιο στὴ λήθη αὐτῶν τῶν χαρω-
πῶν ἡμερῶν.

Ἀνοίγοντάς το θὰ βλέπετε ἓνα
κομμάτι ἀπ’ τὴν ζωὴν σας, τὸ πὸν
ἴσομορον ἴσως. Κάθε φωτογραφία
του θὰ σᾶς θυμίσῃ καὶ κάτι εὐχά-
ριστο, καὶ λίγα λόγια τυπωμένα
στὴς σελίδες του θὰ μεταφέρουν
τὴν σκέψιν σας στὴ Ζ.Π.Α. Ἰω-
αννίνων, ὅπου πεονᾶτε διὰ γρόνια
ἴσομορον ζωῆς. Καὶ γι’ αὐτὸ ἡ
συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἐργάζεται ἐν-
τακτικὰ μὲ ζῆλον καὶ ὄρεξιν νὰ πα-
ρουσιάσῃ κάτι ἀξιόλογο.

Πρέπει ὅμως εἰς τὴν προσπά-
θειάν μας αὐτὴ νὰ μᾶς κατανοή-
σουν καὶ μᾶς βοηθήσουν ὅλοι οἱ
σπουδασταί, ὥστε τὸ περιοδικὸν νὰ
συγκεντρώσῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐν-

ον ἐμπεριέχεται ὁλόκληρος ἡ δι-
δασκαλία τοῦ Θεανθρώπου. Καὶ
δευτέρα προσταγὰ εἶναι ἡ τοῦ Ἰ-
σοκρατοῦ. «Ἀπόλαυε μὲν τῶν πα-
ροντων ἀγαθῶν ὡς θνητὸν· ἐπιμε-
λοῦ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ὡς ἀθα-
νατος». Πρέπει νὰ ἀπολαμβάνω-
μεν τὰ ἐπίγεια ἀγαθὰ ὡς θνητοί.
Δὲν θὰ πρέπει ὅμως νὰ λησμονή-
σωμεν καὶ κατὰ τὸ Νέον ἔτος ὅτι
εἴμεθα ἀθάνατοι κατὰ τὴν ψυχὴν
μας, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐπιμελού-
μεθα περισσότερο παντὸς ἄλλου
τῆς ψυχῆς ἢ καλλίτερον ὅπως ἔλε-
γεν ἄλλος σοφὸς «πρέπει νὰ ἐργα-
ζώμεθα σὰν νὰ ἦν πρόκειται νὰ
πεθάνωμε ποτὲ καὶ νὰ φροντίζω-
με διὰ τὸ ἀθάνατον μέρος μας, σὰν
νὰ ἐπίκειται εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον
ὁ θάνατός μας».

Μὲ τὸν ἐργασμὸν τοῦ νέου ἔτους,
ἄς ἔλθῃ καὶ δι’ ἡμᾶς νέος τρόπος
ζωῆς. Ἄς μὴν ἀμελήσωμεν. Ἄς
μὴν εἰποῦμε ὅπως ὁ τύραννος τῶν
Θηβῶν Ἀρχίας μέσα στὴν μέθη
τῶν ἀπολαύσεων ἐξ αἵριον τὰ
σπουδαῖα, ὅταν τοῦ ἐπέδειξαν ἐ-
σφραγισμένον φάκελλον φίλου του,
ὁ ὁποῖος τὸν εἰδοποιεῖ ὅτι πρόκειται
τὴν νύχταν νὰ τὸν δολοφονήσῃ.
Καὶ ἡ ἀμέλεια μὲν ἐκείνου ἐπέφε-
ρε τὸν σωματικὸν θάνατον. Ἡ ἀ-
μέλεια δὲ καὶ ἡ ἀδιαφορία ἡ δική
μας θὰ ἔχῃ σὰν ἀποτέλεσμα τὸν
πνευματικὸν καὶ τὸν ψυχικὸν μας
θάνατον. Τώρα μὲ τὸν καινούργιον
χρόνον μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ

ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τοῦ αἰ-
ωνίου φίλου καὶ σωτῆρος τῶν ἀν-
θρώπων καὶ ὅλων ἰδιαιτέρως τῶν
ελληνῶν, τοῦ Χριστοῦ: «εἰρηγο-
ρεῖτε καὶ προσεύχεσθε». Ἄλλως ὁ
πνευματικὸς θάνατος εἶναι βέβαι-
ος. Θὰ ἔλθῃ διὰ νὰ σφραγίσῃ αἰώ-
νια τὰ ψυχικά μας βλέφαρα. Ἄς
μὴν ἀναβάλλωμεν. Ἄς μὴν εἰποῦ-
με στὴν οὐρανίαν αὐτὴ φωνὴν ὅτι
καὶ ὁ Ἀρχίας. Διότι τότε τὰ σκό-
τη τῆς ἀουσιαστικῆς θὰ μᾶς καλύψουν
καὶ ὁ Σατανᾶς θὰ γίνῃ κύριός
μας, παντοειδὴς σύντροφος τῆς
ζωῆς μας, ἐμπνευστὴς τῶν φοβε-
ρῶν καὶ ἀνηθικῶν καὶ κακοβούλων
ἔργων μας. Ἄς μὴν τοῦ δώσωμεν
αὐτὴν τὴν χαρὰν τοῦ ἀπαισίου ἐ-
χθροῦ μας —εἴτε τῆς ψυχῆς μας
εἶναι αὐτός, εἴτε τοῦ σώματος—
ἀλλὰ ἄς φιλοτιμηθοῦμε νὰ διέλ-
θωμεν τὸ νέον ἔτος ὅλοι, παιδαγω-
γοὶ καὶ παιδευομένοι κοντὰ
στὸν μεγάλον παιδαγωγόν, τὸν
Χριστόν. Εἶθε ὁ καινούργιος χρό-
νος 1960 νὰ εἶναι πλούσιος σὲ
πνευματικὴ ἀπόδοσιν, εἰς ὅλους
μας, Σπουδαστάς καὶ Σπουδαστρί-
ας. Σύνθημά μας ἄς εἶναι καὶ κα-
τὰ τὸ ἔτος αὐτό, τὸ πιστεύω τῆς
διατηρήσεως τῶν τριῶν ἀρρήκτως
συνδεδεμένων ἰδανικῶν τῆς φυλῆς
μας: ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ — ΠΑΤΡΙ-
ΔΟΣ — ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ.

ΜΙΑΤ. ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Αετῆς Σπουδ. Ζ.Π.Α.

ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Η ΜΗΤΕΡΑ

Μητέρα! Δέν χρειάζεται νά μᾶς τὸ εἶ-
πῃ κανεὶς, περιττὸν ν' ἀνατρέξωμε σὲ
μεγάλους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς, προ-
κειμένου ν' ἀνακαλύψωμε τὴν ἀλήθεια
τῆς λέξεως αὐτῆς. Καθένας πρέπει νά
ἔνοωσε τὴν σημασίαν τῆς, πόσες καὶ
πόσες φορὲς δὲν ἀνεβαίνει στὰ χεῖλη
μας τὸ ἱερὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ κατ' ἐξο-
χὴν ὅταν κινδυνεύωμεν, ὅταν εὐρωσκώ-
μεθα εἰς δυσκόλους περιστάσεις, ὅταν
ἀντιμετωπίζωμεν τὰς ἀντιξοότητες τῆς
ζωῆς. Καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς εὐρωσκόμε-
νος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἀσθάνεται τὴν ἀ-
νάγκην τῆς, λαχῶν τὴν παρουσίαν καὶ
τὴν παρηγορίαν τῆς, καὶ μέσα ἀπ' τοῦς
φρικτοῦς πόνους κράζει «Μητέρα».

Εἶναι τὸ βάλασμα μὲ τὸ ὅποιοι θερα-
πεύεται ἡ λύπη καὶ ἡ στενοχώρια, εἶναι
ἴσως ὁ μόνος παράγων ὅστις μᾶς ἀπαλ-
λάσσει ἀπὸ τοῦς φόβους, ἀπομακρύνει
τοῦς ἐφιάλτες, μᾶς κάνει γενναίους. Μὲ
ποῖαν ἀνακούφισιν ἀντιμετωπίζομεν τὴν
ζωὴν, ὅταν ἀσθανώμεθα τὴν εὐχὴν τῆς
νά μᾶς συντροφεύῃ, ὅταν νοιώθωμε τὴν
πνοὴ τῆς ψυχῆς τῆς νά κατευθύνῃ στα-
θερὰ τὰ βήματά μας στὸν ἀνωφερῆ καὶ
δύσβατο δρόμο τῆς ζωῆς.

Μάννα!.. Εἶναι ἡ πρώτη λέξις τὴν
ὁποῖαν ἀσυναρτήτως ψιθυρίζει τὸ βρέ-
φος καὶ ἡ τελευταία, ἥτις ὡς κύνειον
ἄσφα πάλαι στὰ χεῖλη κατὰ τὴν ὑ-
στάτην στιγμὴν τῆς ζωῆς μας.

Καὶ τί δὲν ὑποφέρει μέχρι νά μᾶς
φέρῃ στὴ ζωὴ, διακινδυνεύουσα ἡ ψία
τὴν ζωὴν τῆς χάριν τῆς ἰδικῆς μας.
'Αλλὰ καὶ μέχρις ὅταν μᾶς μεγαλώσῃ

καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐφ' ὅσον ζῆ, πρῶτον
μέλημά τῆς εἶναι τὸ παιδί τῆς καὶ ἡ
εὐτυχία του.

Πόσα καὶ πόσα βράδια δὲν μένει ἄ-
γρυπνῆ στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου κοντὰ
σ' ἡ παιδί τῆς, προσευχομένη καὶ παρα-
καλοῦσα θεομῶς τὴν Μεγάλῃ Μητέρα,
νά λυπηθῇ τὸ σπλάχνου τῆς, ἐνῶ τὰ δά-
κρυα καυτὰ, πυρωμένα βρέχουν καὶ δρο-
σίζουν τὸ μαξιλλάρι του!

Τὶ ἀδύνητὸς στιγμῆς! Πόσον ἀγωνιᾶ,
πῶς κρᾶμι ἡ καρδιά τῆς ἔτοιμη νά σπά-
σῃ. Καὶ κάποτε ὁ σπληνὸς καὶ ἀσπον-
δος χάρος, τῆς ἀφαιρεῖ τὴν χαρὰ τῆς,
τὴν εὐτυχία τῆς, τὸ στήρηνμά τῆς!

Πολλὲς μητέρες σὲ παρόμοιες περι-
πτώσεις παρεφρόνησαν, ἢ ἐξήγησαν τὸν
θάνατον ὡς μόνον παρήγορον τῆς δυ-
στυχίας των...

Καὶ τί δὲν κάνει γιὰ τὸ παιδί τῆς
σὲ πόσες θυσίαις ὑποβάλλεται προκειμέ-
νου νά τὸ βλεπῇ εὐτυχισμένον. Μένει
νηπιτικῶ ἀρχεὶ νά νοιώθῃ τὸ παιδί τῆς
χορτασμένον. Γυρίζει γυμνὴ καὶ ἀνυπό-
δυτη, φτάνει μόνον νά καμαρώνῃ τὸ
παιδί τῆς ντυμένον καὶ περποιημένον.

Τὶ ὑπέροχες θυσίαι! Ποῖα παραδεί-
γματα αὐτοθυσίας καὶ ἀγάπης!

Δὲν διστάζει νά θυσιάσῃ καὶ τὴν ζω-
ὴν τῆς ἀκόμη, ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν
σωτηρίαν τοῦ παιδιοῦ τῆς. Πλεῖστα πα-
ραδείγματα ἔχομεν ἀπὸ τὸν τελευταῖον
πόλεμον, κατὰ τὸν ὅποιοι Ἕλληνίδες μη-
τέρες ἐκάθησαν περὶ φανα πρὸ τοῦ ἐκ-
τελεστοῦ ἀποσπάσματος μὲ τὴν ἐνθί-
πωση πὼς ἔτσι θὰ σώσουν τὸ παιδί

τους. Καὶ μὲ τὸ τολμηρὸ αὐτὸ διάθη-
μα τους ἐπεσαν διάτρητες ἀπὸ τὶς σφαι-
ρας, πρῶτου ἀντικρυσθῆναι τὰ πῶματα
τῶν τελευτῶν των καὶ τὸν θάνατον ζω-
γραφησόμενον στὰ ἀγαπημένα προσώπα
των.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι καὶ ὁ πατέρας ἀ-
γαπᾷ τὰ παιδιά του καὶ με μεγάλην
προθυμίαν υφίσταται γι' αὐτὰ, ἀλλὰ ἡ
αὐτοθυσία καὶ ἡ ἀγάπη τῆς μάνας εἶ-
ναι κατ' ἀνωτερον, ἰδεώδες, κατὰ το κα-
ταπληκτὸν.

Ἡ μητέρα εἶναι ἐκεῖνη ἡ ὁποία πα-
ραστήκει πάντοτε στὸ παιδί τῆς, αὐτὴ
τοῦ χαρίζει τὰ πρῶτα ὕλικά καὶ πνευ-
ματικά κροφεία, αὐτὴ ὑποδεικνύει τὸν
σύντομον καὶ ἀσφαλῆ δρόμον, διὰ τοῦ
ὁποιοῦ θὰ ἐκτευχώμεν ὅτι ἰδανικὸν καὶ
ιδεώδες, ὅτι ἔντιμον καὶ ὠραῖον.

'Απ' αὐτὴν θὰ μάθωμε νά ψιθυρίζω-
με τὶς πρῶτες λέξεις καὶ ἡ ἴδια θὰ
παίξῃ τὸν σπουδαιότερον ρόλον εἰς τὴν
ὄλην μόρφωσίν μας καὶ τὴν ἐν γένει
ἀγωγὴν καὶ ἀνάπτυξίν μας. Ἄν ἡ μά-
να δὲν δώσῃ στὸ παιδί τῆς ἡθικὰς
ἀρχὰς καὶ κοινωνικὰς βασεῖς, ἂν
δὲν τὸ μορφώσῃ μὲ τὸν τρόπο τῆς
μητέρας, κάθε προσπάθεια ἐκ μέρους
τῶν διδασκάλων θὰ ἀποθῇ ἄκαρπος καὶ
ματαια. Αὐτὴ θὰ μᾶς δώσῃ παραστα-
τικῶς κατὰ τὴν ἀληθινὴν θεσηκεία, θὰ μᾶς
μάθῃ τὶς πρῶτες προσευχὰς καὶ τὸ σχῆ-
μα τοῦ Σταυροῦ, αὐτὴ θὰ συντελέσῃ
εἰς τὴν ὄλην θεσηκετικὴν καὶ ἠθι-
κότητά μας.

Οἱ τρεῖς μεγάλοι Ἱεράρχαι, ὀφείλου
τὴν ἀνάδειξιν των εἰς τὰς μητέρας των.
'Ἡ Ἀνθοῦσα καὶ ἡ Κορνηλία εἶναι πρό-
τυπα ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης, μητέρες
οἱ ὁποῖαι ἐγκατέλειψαν τὰ πάντα καὶ
ἐδόθησαν μὲ ὄλην τὴν ψυχὴν τῆς στὰ
παδιά τῆς.

'Ἡ μητέρα εἶναι συγχρόνως σύμβολον
ἀγάπης, στοργῆς, παράγων κοινωνικῆς
παιδαγωγίας, οἰκογενειακὸν θεμέλιον.

Πάντα ἀγαπᾷ τὰ παιδιά τῆς διαο-
κῶς ὑποχωρεῖ πάντοτε συμφωνεῖ. Ὅ,τι
δήσοι καὶ ἂν τῆς κάνουν, ὅσον καὶ ἂν
τὴν πικρᾶν δὲν μνησκαιεῖ. Εἶναι
πηγὴ ἀπέναντος ἀγάπης. Ζωντανὸν πα-
ράδειγμα εἶναι ἡ καρδιά τῆς μάνας
τῆς σφαιγιασθείσης ἀγρίως ἀπὸ τοῦ ἀ-
ναλήγτου υἱοῦ τῆς, τὴν ὁποῖαν ἔφεραν
μαζὶ του ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος καὶ ὅταν κά-
που παραπάτησε ἡ καρδιά τοῦ εἴπε τρο-
μαγμένῃ «ἐπόνεες παιδί μου». Ἄλλοι-
μονο σ' ἐκεῖνον πῶθ θὰ βρεθῇ τὸσον ἀ-
πάνθρωπος, ὥστε νά σηκώσῃ τὸ χέρι του
καὶ νά χτυπήσῃ τὴν μητέρα. Εἶναι τὸ
μεγαλύτερον ἔγκλημα, ἀλλὰ καὶ τὸ πλέον
ἀσυγχώρητον...

Οἱ Σπαρτιάτιδες μητέρες, ἐπειδὴ το-

διαφέρουν ὄλων μας.

Στὶς συγκεντρώσεις μας ὁ κ. Δι-
ευθυντῆς κινούμενος πάντα δρα-
στηρικῶς μᾶς βοηθεῖ εἰς τὸ ἔργον
μας.

Θέτει πάντοτε πότε τὸ ἓνα ἢ τὸ
ἄλλο ζήτημα καὶ μᾶς καθοδηγεῖ
ὥστε νά κατορθώσωμε νά φτιά-
ξωμε μιὰ Νέα Πνοὴ τέτοια πού
νά εἴμαστε ὅλοι ὑπερήφανοι γιὰ
τὴν ἐμφάνισιν καὶ τὸ περιεχόμενον
τῆς.

Πρέπει ὅμως, τὸ τονίζω, νά μᾶς
βοηθήσετε καὶ σεῖς οἱ σπουδασταί,
οἱ σπουδαστρὶες καὶ οἱ μικροὶ μα-
θηταί τῶν Προτύπων μας, νά συγ-
κεντρώσωμε τὸ ὕλικόν.

Μπορεῖτε νά γράψετε θέματα
διάφορα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴν κί-
νησιν τῆς Ἀκαδημίας μας ἢ καὶ
νά σκιτσάρετε ὅσοι ἔχετε τὴν ἱκα-
νότητα.

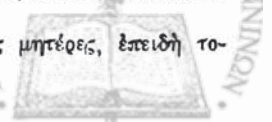
Διαλέγετε θέματα ἐνδιαφέροντα
καὶ σκίτσα ὁμορφα καὶ ἔξυπνα,
ἀλλὰ πάντοτε ὑγαλμένα ἀπὸ τὴ
ζωὴ μας.

Φροντίζετε ὥστε κάθε τι τὸ ἐν-
διαφέρον νά γραφῇ στὶς σελίδες
τῆς Νέας Πνοῆς. Ἄλλὰ καὶ οἱ μι-
κροὶ μαθηταί τῶν Προτύπων πρέ-
πει νά συμπαρασταθοῦν καὶ νά
προσφερθοῦν ν' ἀγοράσουν τὸ πε-
ριοδικὸν μας γιὰτι θὰ εἶναι καὶ δι-
κό τους, θὰ περιέχῃ καὶ τὴ δική
τους μαθητικὴν ζωὴν καὶ θὰ εἶναι
καὶ γι' αὐτοὺς ἓνα ἀνεκτίμητον ἐν-
θύμιον.

Τὸ περιοδικὸν ἀνήκει σὲ ὄλους
μας, γιὰ τοῦτο πρέπει νά φροντί-
σωμε γιὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν κα-
λύτεραν ἐπιτυχίαν του. Τὸ ἐλπίζο-
μεν.

ΜΙΡΑΝΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Αετῆς σπουδαστρία Ζ.Π.Α.

Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΑΡΤΗΣ

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἀκαδημίας μας εἰς τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς πολιούχου τῆς γείτονος πόλεως Ἀρτης ἀποτελεῖ παράδοσιν δι' αὐτήν. Πάντοτε ἡ Ἀκαδημία μας συμβάλλει εἰς τὸν λαμπρὸν ἑορτασμὸν διότι ἡ Ἁγία Θεοδώρα, εὐσεβής, βασίλισσα τοῦ Δεσποτάτου τῆς Ἠπείρου, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Φραγκοκρατίας, δὲν ἐνεθάρρυνε μόνον τοὺς Χριστιανοὺς τοῦ βασιλείου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀλλὰ μὲ τὴν ἀγότητά τοῦ βίου τῆς καὶ τὰς ἀμεσητάτους ἀγαθοεργίας τῆς ἔδειξε εἰς ἄλλους τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀκολουθοῦν οἱ ὀρθόδοξοι Χριστιανοί.

ποθετοῦσαν ὑπὲρ παντὸς ἄλλου τὴν πατρίδα, ἀποχαιρετοῦσαν τὰ παιδιὰ τους, ὅταν πῆγαιναν νὰ πολεμήσουν, μὲ τὸ περίφημον ἐκείνον εἴ ἄν ἢ ἐπὶ τῶς. Πλείστα παραδείγματα ἔχομεν ἐπίσης, κατὰ τὰ ὅποια μητέρες ἐθυσίωσαν τὰ πάντα γιὰ νὰ ὑπερασπισθοῦν τὴν πατρίδα τους. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία βρῖθει τοιοῦτων παραδειγμάτων.

Ἀλλὰ καὶ σὸ ἀπὸ τῆς παρουσίας τους εἶναι ἀπαραίτητη. Ὁρθῶς ἐθεωρήθη εὐμελίον οἴκου. Μὲ τὴν μητρικὴ στήριξη, μὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν καλωσύνην τῆς, σκοπεῖ σὲ κάθε γωνίᾳ τὴν γαλήνην καὶ τὴν χαρὰν, καὶ κἀκεῖ νὰ λάμπη τὸ σπῆν ἀπὸ εὐτυχία. Αὐτὴ μὲ τὴν γλυκεῖαν τῆς παρουσίαν δίδει σ' ὅλα μὴν ἀφθαστὴν χάριν, μίαν ἀπόλυτην ἁρμονίαν.

Μεγίστην σημασίαν ἔχει ἐπίσης καὶ ὁ παιδαγωγικὸς ῥόλος τὸν ὁποῖον παίζει ἡ μητέρα εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν μιᾶς κοινωνίας.

Τιτῆραν δεκαίως ἡμέρες, οἱ ὁποῖοι δὲν κατενόησαν τὴν θέαν ἀποστολὴν τους γιὰ ν' ἀκολουθήσουν μὴ περιπέτεια...

Πόσον δυστυχισμένα εἶναι τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα ποὺ δὲν εἶχαν τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίσουν μητέρα καὶ ν' ἀπολαύσουν τὴν γλυκεῖαν θαλασσὴν τῆς μητρικῆς ἀγαπᾶς!...

Ἰερὸν λοιπὸν καθήκον καὶ ὑποχρέωσις μας εἶναι, νὰ σεβόμεθα καὶ ν' ἀγαποῦμε τοὺς γονεῖς μας καὶ ἰδιαίτερος τὴν μητέρα μας. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη μας εἶναι ὀλίγα γιὰ νὰ ἀντιταθῶμεθα σὲς μεγάλας θυσίας καὶ τοὺς κόπους τῆς. Θὰ θεωρῆ τὸν εαυτὸ τῆς εὐτυχῆ, ὅταν μπορέσωμε νὰ τῆς γλυκάνωμε ἅς τελευταῖες στιγμῆς τῆς ζωῆς τῆς καὶ νὰ παρευρεθῶμεν τὴν ἰστέτην στιγμὴν νὰ τῆς σφαλίσωμε εὐλοβικὰ τὰ μάτια.

Καὶ ἀπὸ τότε θὰ πρέπει νὰ ζοῦμε μὲ τὴν γλυκεῖαν ἀνάμνησιν τῆς τὴν ὁποῖαν θὰ διατηροῦσμε ἀμείλιτον μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς τῆς ζωῆς μας.

ΠΑΠΠΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ
Αετῆς Σπουδαστῆς Ζ.Π.Α.

Ἐξ ἄλλου ἡ πόλις τῆς Ἀρτης μὲ τὰ ἀναρίθμητα Βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς ἀποτελεῖ σπάνιον ἱστορικὸν κε.μήλιον καὶ εἶναι τουριστικὸς τόπος πρώτης τάξεως.

Δι' αὐτὸ καὶ τὴν πρωίαν τῆς 11ης Μαρτίου, ἑορτὴν τῆς Ἁγίας Θεοδώρας οἱ Βετεῖς σπουδασταὶ καὶ σπουδαστριάω; καὶ τὸ τμήμα Νηπιαγωγῶν τῆς Ἀκαδημίας μας ἐπιβαίνοντες ἐξ λεωφορείων, συνοδευόμενοι ὑπὸ τὸν περισσότερων καθηγητῶν των καὶ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ὀρισθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Διευθυντοῦ τῆς Ἀκαδημίας, ὑποδιευθυντοῦ αὐτῆς κ. Εὐθυμίου Θεοδοωροπούλου ἀνεχώρησαν διὰ τὴν Ἀρτιαν. Ἡ ζωηρότης καὶ ὁ ἐνθουσιασμός των σπουδαστῶν μας ἦτο δ' ἀχυτος καθ' ὅλην τὴν διαδρομήν. Πρῶτος σταθμὸς τὸ ἱστορικὸν Χάνι Ἐμίν-Ἀγᾶ ἀπ' ὅπου ἐξεπέμφθη ὑπὸ τοῦ στρατηλάτου Βασιλέως Κωνσταντίνου ἡ διαταγὴ ἐξομνήσεως πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἰωαννίνων. Προσκυνοῦμεν τὸ ἄγ' ὄν χῶμα τοῦ κρατεῖ τὴν προτομὴν τοῦ ἀειμνήστου βασιλέως καὶ συνεχίζομε τὴν πορεία μας. Περνάμε τὸ Τέροσο, τὸν Λοῦρο, τὴν Φιλ.πιάδα, τὸ ἱστορικὸν γεφύρι τῆς Ἀρτας καὶ φθάνομε εἰς τὴν Ἀρτιαν. Ἡ κοσμοπλημύρα ἡ ὅποια παρουσιάζεται ἐκεῖ δεικνύει τὸ ἐξαιρετικὸν τῆς ἡμέρας. Ἀφήνομε τὰ αὐτοκίνητα μπαίνομε εἰς τὴν γραμμὴν καὶ λαμβάνομε θέση γιὰ τὴν λιτανείαν. Μὲ τὴν κεκανονισμένην τάξιν ἐκκινεῖ ἡ πομπὴ τὴν ὁποῖαν λαμπρύνουν ἡ παρουσία πολλῶν Ἱεραρχῶν Ἠπείρου, τοπικῶν ἀρχῶν, Δημάρχων, Σχολειῶν καὶ πλήθους κόσμου. Ἡ Ἀκαδημία μας κατέχει τιμητικὴν θέσιν

ἡ ὅλη δὲ ἐμφάνισις αὐτῆς εἶναι ἐξαιρετικὴ. Προηγούμενων τῶν φιλαρμονικῶν Ἰωαννίνων καὶ Ἀρτης ἡ πομπὴ διέρχεται διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν καὶ καταλήγει εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Θεοδώρας ὅπου ἐναποτίθεται ἡ χρυσοὴ λάρναξ ἡ ὅποια φέρει τὰ Ἅγια λείψανά της. Μὲ τὴν σειρὰν μας προσκυνοῦμεν αὐτά. Ἐν συνεχείᾳ ἐπισκεπτόμεθα τὴν πλατεῖαν Κρουστάλλη ἐνθα ἡ προτομὴ τοῦ ἀειμνήστου ποιητοῦ τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς στάτης.

Ἐν συνεχείᾳ τὴν σπουδαίαν Βυζαντινὴν ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας τῆς Παρηγορητοῦ καὶ τὸ ἐν αὐτῇ βυζαντινὸν μουσεῖον ὡς καὶ ἄλλα ἀξιοθέατα τῆς πόλεως. Μετὰ τὸ γεῦμα καὶ ἐλευθέρωσιν ἐπισκέψομε εἰς συγγενεῖς, γνωστοὺς καὶ παρακολούθησιν ἀγῶνος εἰς τὴν νύκτον συνεκεντρώθημεν καὶ πάλιν εἰς τὸν ὀρισθέντα χῶρον ἐπιβάτες δὲ τῶν αὐτοκινήτων ἀνεχώρησαμεν διὰ τὰ Ἰωάννινα.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐπεσκέψαμεν τὸ ἐργοστάσιον γυναικῶν Φιξ εἰς Φιλίππια, τὴν παιδοκόλιν Ζηροῦ καὶ τὸ ὑδροπνευτικὸν ἐργοστάσιον Λοῦρου. Μετὰ δὲ ἀνάπαυσιν καὶ χοροὺς ὡς ὡσας εἰς Τέροσοβον ἐπανήλθομεν τὰς ἐσπερινὰς ὡσας εἰς Ἰωάννινα ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ μίαν ἐκδρομὴν ἡ ὅποια μᾶς ἀφῆκε ἀνεπαλήπτου ὠραία ἐντυπώσεις καὶ μὲ ἐνθουσιάζουσαν τὴν ἐθνικὴν μας πίστιν καὶ τὸ θρησκευτικὸν μας συναίσθημα ἀπὸ τὸ παραδείγμα τῆς ἑορτασθείσης Ἀρτίας τὸν βίον τῆς ὁποίας λεπτομερῶς ἐπληροσοοθήθημεν.

ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΥ
Βετῆς σπουδαστριάς Ζ.Π.Α.

Ἡ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς «Νέας Πνοῆς» συνεδριάζει

Ο ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ "ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΠΟΛΙΟΡΚΗΜΕΝΟΙ,"

Στὸ ποίημα αὐτὸ φανεῖν παρουσιάζεται τὸ δημοτικὸ τραγούδι, ξαναχωμένο μέσα στὴν ἐξαίσια λυρική μήτρα τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ, ἀπ' ὅπου πῆρε τὸν προσαγωγικὸ τόνον, τὴ σοφία τῆς τέχνης καὶ τὸ συνειδητὸ τεχνικὸ δούλεμα. Τὸ ποίημα ἀναφέρεται στὴν τρίτη πολιορκία τοῦ Μεσολογγίου στὰ 1826, μ' ὅλα τὰ μεγάλα καὶ ἡρωϊκὰ ἐπακόλουθα. Ὁ Σολωμὸς βρῖσκειται κατάντικρον, στὴ Ζάκυνθο. Παρακολοῦθεῖ μὲ ἀγωνία τὶς τελευταῖες ἡμέρες τῶν ἐλευθερῶν πολιορκημένων ἡρώων τοῦ Μεσολογγίου καὶ μέσα τον πλάθεται ξανα δυνατὸ βίωμα ποὺ θὰ ξεχνηθῆ ἀργότερα στὴν Κέρκυρα — σὲ στίχους ἀλλοῦ θρηνητικούς, ἀλλοῦ κατάφορους ἀπὸ λυρισμὸ, ἀλλοῦ δακρυβρεκτικούς, κ' ἀλλοῦ ἀξεπέραστα ὀψηλοῦς. Νὰ πῶς ὁ ἴδιος περιγράφει τὸ τί αἰσθάνθηκε ἀνταρκίζοντας τὸ Μεσολόγγι. «Τότες ἐταραχτήκανε τὰ σωθικά μου καὶ ἔλεγα πῶς ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ξεψυχήσω» κ' εὐρέθηκα σὲ σκοτεινὸ τόπον καὶ βροντερό, ποὺ ἐσκιοῦσε σὰν κλωνὶ σιτάρι στὸ μύλο ποὺ ἀλλέθει ὀγγήγορα, ὡσὰν τὸ χόχλο στὸ νερὸ ποὺ ἀναβράζει, ἐτότες κατάλαβα πῶς ἐκεῖνο ἦταν τὸ Μεσολόγγι, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπα μήτε τὸ κάστρο, μήτε τὸ στρατόπεδο, μήτε τὴ λίμνη, μήτε τὴ γῆ ποὺ ἐπατοῦσα, μήτε τὸν οὐρανὸ, ἐκατασκέπαζε ὅλα τὰ πάντα μαυρίλα καὶ πίσσα, γιομάτη λάμψη, βροντῆ, κ' ἀστροπελέμι... Τὰ μάτια μου δὲν εἶδαν τόπον ἐνδοξότερο ἀπ' τοῦτο τὸ ἀλωνάκι». Οἱ «ἐλεύθεροι πολιορκημένοι» δὲν εἶναι ὀλοκληρωμένο ποίημα, ὁ Σολωμὸς τὸ παρέδωσε στὴν αἰωνιότητα σὰν σχεδίασμα, χωρισμένο σὲ πέντε μέρη. Στὸ πρῶτο, ἡ ψυχὴ του ἀγωνιᾷ καὶ ζητεῖ ἀπελευθερωμένα ὄχι τὴν ἔξοδο ἀπ' τὸ κελκωμένο κάστρο, μὰ τὴν πίστη καὶ τὴν ἐλπίδα γιὰ συνέχιση τοῦ ἀγῶνα ποὺ συνετάραξε τὶς καρδιὲς τῶν φιλελευθέρων ἀνθρώπων, ποὺ ἀναθεμίτῃ ἀλόγα τεράστια στίς συνειδήσεις πολλῶν Ἑυρωπαίων — τίς θρημμένες μὲ δημοκρατικὸ πνεῦμα. Ἡ γοητεία τοῦ Ἀόρδου Βύρωνα ἐδέσποζε. Οἱ ἰσχνὲς ἀπὸ τὴν πείνα μορφὲς τῶν ταπεινῶν ἡρώων ὑπερασπιστῶν τοῦ Μεσολογγίου ἔμπαιναν στὸ χῶρον τοῦ μύθου «Ἄκρα τοῦ τάφου σιωπῆ κ.λ.π.». Μὰ ἡ φύση στέκει ἀμέτοχη στὰ ἀνθρώπινα. Τὸ Ἴονιο πέλαγος ἀνθίζει ἀπὸ τὰ χρώματα — οἱ μυροειδὲς τῆς ἀνοιξέως περνοῦν τὰ κάστρο καὶ παιγνιδιόμοικα μπαίνουν στὰ ρουθούνια τῶν πεινασμένων. Ἡ γαλήνη, ἡ εὐτυχία, ἡ χαρὰ ἔχουν προχύσει τὸν κάθε λόφο, τὸ χωράφι. Εἶναι μιὰ πρόκληση ἐπικίνδυνη γιὰ τοὺς πολιορκημένους, ἕνας κειραμίδος ὅπως τὸ ἐπιγράφει ὁ Σολωμὸς. Ὁ κειραμίδος εἶναι ἕνα ἀπὸ τὴ λυρι-

κότερα ποιήματα ποὺ γράφηκαν στὴ γλώσσα μας «Ἔστει' ὁ ἔρωτας χορὸ κ.λ.π.».

Τὸ μαγευτικὸ αὐτὸ τραγούδι, ποὺ πάει νὰ ξυπνήσῃ τοὺς πολιορκημένους τὴ λαχτάρα καὶ τὴν ἀγάπη τῆς ζωῆς καὶ νὰ λυγίσῃ κάθε ἀντίσταση, κόβεται ἀπὸ τὸ σάλπισμα. Τοὺς πολιορκημένους ποὺ μὲ τὸ ἀδύνατο ἦχο τους θέλει νὰ δόσῃ κάποιο μήνυμα. Ἡ παρεμβολὴ τοῦ σαλπίσματος εἶναι ἕνα θαυμάσιο εἶδημα. Τὸ ἀδύνατο σάλπισμα τοῦ Μεσολογγίου φέρνει γέλοια στοὺς πολιορκητάς, ὅπως σ' ἐμᾶς τὸ λάλημα ἐνδὸς αὐτοῦ κοκόρου.

Καὶ τότε στὴ θάλασσα φαίνονται πανιά καραβιῶν. Οἱ πολιορκημένοι ἐλπίζουν νὰ φτάσουν τὰ καράβια μᾶς νὰ συντρέψουν, ἴσως, τὸν ἀτασάλτιο κόκορο ποὺ τοὺς ζῶνει· ἀλλὰ μάταια: Τὰ καράβια εἶναι ἐχθρικά. Αὐτὴ τὴ στιγμή, τὴν ἄπειρα τραγικὴ, ἕνας πολεμιστὴς θημιᾶται πῶς μὲ μῆρα νίκης ποὺ κατὰκοπος ἀπ' τὴ μάχη ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ, πρωτάκουσε τὴ δόξα του, ποὺ ὡς τότε εἶχε μείνει ἀγνωστὴ στὴν ἀπολοικὴ συνειδήσει του «Ἐκεῖ ἦρθε τὸ χρυσότερο κ.λ.π.». Φτάνει ἡ μεγάλη στιγμή! Τὸ κορύφωμα τῆς δόξας τοῦ Μεσολογγίου, ἡ ἔξοδος. Μένουν οἱ μάκτυρες μὲ στυλωμένα τὰ μάτια στὴν ἀνατολή, νὰ φέξῃ γιὰ νὰ βγοῦνε. Καὶ ἡ φοβερὴ αὐγή. «Μνήσθητι, Κύριε, εἶναι κοντά...».

Μερικὲς φορὲς ἡ ποίηση ἔχει μιὰ κα-

ταπληκτικὴ δύναμη ποὺ ἀποφασιστικὰ ἐπηρεάζει τὴν πορεία ἐνδὸς ἔθνους, ἐνὸς λαοῦ, κ' ἄς μὴν τὸ ἀπαιταβανόμαστε τώρα, καθημερινά, ποὺ μοχθοῦμε γιὰ τὸ ψαμί. Τελευταῖο παράδειγμα ἡ ἐπανάσταση τῶν Ὀθγγῶν ποὺ τὸ τραγούδι τοῦ ἐθνικοῦ τους ποιητῆ Ἀλεξάντερ Πεταίφι μετέτρεψε μὲ ἀοπλή διαδήλωση φοιτητῶν, καὶ ἐργατῶν ποὺ εἶχε συγκεντρωθῆ τραγουδώντας τὴ Μασσαλιώτιδα γύρω ἀπὸ τὸ ἀγαλμα τοῦ Πεταίφι σ' ἕνα ἄγωνα. Ἐνας νέος ἀνέβηκε, ἴσως τυχαῖα, στὸ βᾶθρο τοῦ ἀνδριάντα καὶ ἀπέγγειλε τὸ πολεμικὸ θούριο τοῦ Πεταίφι «Ἐσηκωθῆτε Μαγυροί!» ποὺ πρῖν ἀπὸ ἕκατὸ χρόνια τὸ ἴδιο θούριο ἦταν τὸ σάλπισμα τῆς Οὐγγρικῆς ἐπανάστασος ἐναντίον τοῦ Αὐστριακοῦ ζυγοῦ. Μετὰ τὴν ἀπαγγελία ἡ τεράστια διαδήλωση ἔγινε ἑνωτικὴ ἐπανάσταση ἐναντίον τῶν Ρώσων! Αὐτὴ τὴ δύναμη ἔχει ἡ ἀληθινή, ἡ ὑψηλὴ ποίηση καὶ ἄς μὴ τὸ ὑποπτευόμαστε. Ἐρχονται ὅμως στιγμὲς κρίσιμες ποὺ ἕνας κόσμος διάφορος, ἐκκλησιαστικὸς παρουσιάζεται ἐμπρὸς μᾶς, σὰν ἡ ποίηση μὲ τὸ μαγικὸ τῆς κλειδί μᾶς ἀνοίγει τὴ θύρα ἀπ' ὅπου τὰ διψασμένα γιὰ φῶς μάτια μᾶς ξανοίγουν ἀπεραντοὺς διανοητικούς καὶ ἠθικούς ὄριζόντες.

ΧΡ. ΚΟΤΜΠΑΡΟΣ

Βετὴς σπουδαστῆς Ζ' Π. Α.

Η ΑΝΤΙΛΗΨΙΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΕΞ ΑΥΤΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

Ἡ ἰκανότης τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος νὰ διακρίνῃ τὰς ὠρισμένας χρονικὰς σχέσεις, ἔποχας μὲ ἀρχὴ καὶ τέλος, τὴν διαδοχὴ τῶν ἐτῶν, μηνῶν, ἡμερῶν καὶ στιγμῶν, τὴν διάκριση ἐνδὸς φαινομένου μᾶς πράξεως καὶ ἐν γένει πᾶσαν κατάστασιν σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὴν ἀφηρημένην ἔννοιαν τοῦ χρόνου, συνιστᾷ τὴν κεφαλαιώδους σημασίας διὰ τὸν ἀνθρώπον καὶ τὴν ζωὴν του ἀντίληψιν τοῦ χρόνου.

Εἶναι ἡ ἀντίληψις τῶν χρονικῶν σχέσεων πρυτανεῖουσα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ δὲ στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον τῆς δίδει τὴν πρόπουσαν θέσιν εἶναι τὸ ὅτι στρέφεται καὶ ἐναγκαλιζέται τὴν ἔννοιαν τοῦ χρόνου, ὅστις δὲν ὑφίσταται ὡς τι τὸ ὑλικὸν καὶ συγκεκριμένον ὡς ὁ χῶρος κτλ. Ἄνευ τῆς ἰκανότητος ταύτης ἡ ζωὴ μᾶς οὐδὲν θὰ εἶχε νόημα, διότι δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὸ σήμερον ἀπ' τὸ χθὲς καὶ τὸ αὔριον, τὴν ἐξέλεξιν καὶ διαδοχὴν τῶν κοσμικῶν γεγονότων ποὺ τόσο σπενῶς συνυφαίνονται ἐσαεὶ μὲ τὴν ζωὴν μᾶς,

οὐδὲν πρόγραμμα ἐργασίας θὰ ὑπῆρχε καὶ ὁ ἀνθρώπος σὰν τυφλὸς θὰ ἐβάδιζε εἰς τίς δινεῖς τοῦ σκότους. Ἐπὶ πλέον αἱ γνώσεις του θὰ ἔμειναν ἀσυστηματοποίητες καὶ κατὰ τὴν γνώμην μου τὰ πάντα θὰ ἐφαίνοντο εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀλίθοι τε καὶ ξύλα καὶ κέρατοι ἀτάκτως ἐρριμένα καὶ οὐδὲν ἄλλως χρήσιμα διὰ τὴν ζωὴν του. Μᾶς γίνεται συνειδητὴ ἡ ἀντίληψις τοῦ χρόνου μὲ τὴν συμπεποχὴν καὶ τὴν βοήθειαν πᾶσῶν τῶν αἰσθησέων, — ὡς καὶ ἡ τοῦ χῶρου τοιαύτη — δὲν ἔχει ἰδίαν θέσιν ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ μᾶς πρὸς ἐναποθήκευσιν τοῦ ὕλικου τῆς, ἦτοι ἐντυπώσεων καὶ ἀντιλήψεων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἰδία κόσμου. Ἐξαιρετικῶς δὲ συμβάλλουσι εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς διαρκείας τοῦ χρόνου τὰ ὀργανικὰ αἰσθητήματα, ἡ κόπωση, ἡ πείνα, ὄψις, ἀνάπαυση, κίνησις ὡς καὶ ὠρισμένα συναισθήματα ὡς ἡ ἀναμονή, ὁ φόβος, ἀγωνία, λύπη.

Ἀλλὰ καὶ τὰ καθ' ἡμέραν λαμβάνοντα χῶρον ἀκοισίας καὶ ἀνεπαυστήτως μᾶς δίδουν τὴν ἔννοιαν τῆς διαρκείας,

Βάσει τῆς Ικανότητος πρὸς ἀντίληψιν τοῦ χρόνου χωροῦμεθα ζῶντες τὸ σήμερον καὶ σκιαγραφοῦμε διαισθητικῶς τὸ ἀπώτερον μέλλον τῆς ζωῆς μας. Ἡ ζωὴ μας ἀνευ αὐτῆς θὰ καθίστατο «βίος ἀβιώτος» καὶ ἀλλοπορφάλλος κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενον. Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἀντιλήψεως τοῦ χρόνου εἰς τὸ παιδί ἐνέχει ὑψίστην σημασίαν διὰ τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου ἐν τῷ σχολείῳ. Χρῆζει δὲ αὐτῆ μεγαλυτέρας προσοχῆς ἐκ μέρους τοῦ διδασκάλου, διότι εἶναι πολυδαυδαλωτέρα καὶ ἐξελλίσσεται εἰς τὸ παιδί μετὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ χώρου, ἐπειδὴ ὁ χρόνος εἶναι ρευστὸς καὶ δὲν ἀκίνητοποιεῖται γιὰ τὴν ἀκριβῆ ἔρευνα. Ἐν πρώτοις τὸ παιδί ἀντιλαμβάνεται τὴν πρώτην σχέσιν τοῦ χρόνου, τὴν διάρκειαν, οὐχὶ ἀκριβῶς, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδιορρυθμίας του. Εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν τὸ παιδί ὀμιλεῖ πάντα διὰ τὸ παρὸν, τὸ αὔριον, τὸ χθὲς καὶ τὸ προχθὲς δὲν τοῦ ἀνήκου, διότι τὰ φανταστικὰ γεγονότα μόνον σὰν ὄνειρα καὶ παραμύθια μπορεῖ νὰ τὰ ἐξηγήσῃ. Τότε μόνον δύνανται νὰ μεταφερθῇ τὸ παιδί νοερῶς εἰς τοὺς φανταστικούς κόσμους πού ἴστανται ἐκτὸς τοῦ ἐγῶ του καὶ τοῦ εἶναι του ὅταν αἱ καταστάσεις καὶ τὰ γεγονότα τούτων συνδεθοῦν μὲ ἀπὸ τὰ πράγματα ἔχοντα ἀμέσως σχέσιν μὲ τὰ τότε γεγονότα ἤτοι τὰς ἐπιστάσεις. Ἐποικὴ ὄθεν δέον νὰ γίνεται ἡ διδασκαλία τῶν διαφορῶν μαθημάτων ἐχόντων συνάφειαν μὲ τὴν ἀντίληψιν τοῦ χρόνου, ἰδίᾳ τῶν ἀναφερόντων εἰς τὸ παρελθόν καὶ ἀνασκαλεόντων τοῦτο ὡς τῆς ἱστορίας κ.λ. Τοῦτο ἐπιβάλλεται διότι τὰ χρονικά γεγονότα τῶν μαθημάτων τούτων δὲν ὑποπέπτουν εἰς ἡμέσον ἀντίληψιν, ἀλλὰ κατανοοῦνται κατὰ τὴν διανοητικῆς πρὸ παντὸς λειτουργίας τοῦ παιδός. Ἐκτὸς τούτου αἱ συνεργοῦσαι εἰς τὴν ἀντίληψιν τῶν χρονικῶν σχέσεων τὸ παρὸν, τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος, ψυχικαὶ λειτουργίαι τῆς μνήμης, φαντασίας, κρίσεως, συνασθήματος κτλ. εἶναι ὑποανάπτυκτοι εἰς τὴν μικρὰν ἡλικίαν. Διότι ἡ μὲν μνήμη βοηθεῖ εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ παρελθόντος, διατηροῦσα εἰς τὸ θησαυροφυλάκιόν της καὶ ἀναπλάσσουσα ἐν δεδομένη στιγμῇ τὰς παραστάσεις μεταφέρουσα ἡμᾶς εἰς τὸ παρελθόν. Ἡ φαντασία τῇ συμπορεύει τῆς καθ' ὅλου ἐμπειρίας ἡμῶν προσχεδιάζει τὸ μέλλον, δηλ. τὰ γεγονότα πού ἀναμένομεν. Τέλος ἡ ψυχὴ μὲ τὴ συνθετικὴ τῆς ἐνέργεια, συγκεντροῦσα τὸ ὅλον πού παροῦσιν αἱ αἰσθήσεις, ἡ μνήμη, ἡ φαντασία, κρίνει καὶ ταυτοποιεῖ τὰ γεγονότα, τὰ συσχετίζει, ἀλλὰ μὲν χαρακτηρίζει ὡς παρόντα, ἀλλὰ ὡς παρελθόντα καὶ ἀλλὰ ὡς μέλλοντα. Ἡ ἔννοια τοῦ χρόνου καὶ ἡ συνειδήσις τῆς διάρκειας, τῶν χρονικῶν σχέσεων καὶ τῶν λοιπῶν χρονικῶν ἐμφασιῶν (χθὲς, αὔριον) προ-

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 25ης ΜΑΡΤΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΑΣ

Ἡ 25η Μαρτίου, ἡ χρυσὴ ἡμερομηνία τῆς ἱστορίας μας, ἔφθασε καὶ πάλι ἐφέτος. Ὁ ἐρχομὸς της ἔφερε καὶ πάλι στὸ προσκήνιο μνήμες μὲ γλυκὰ καὶ λαμπρὰ χρώματα. Μνήμες πού μᾶς ἐπιβάλλουν νὰ τιμήσοιμε καὶ πάλι ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπετέλεσαν τὸ ἀποκρουσάλλωμα τῆς φυλῆς μας. Μνήμες πού μᾶς ἐπιβάλλουν νὰ ἀποτίσωμε φόρον τιμῆς πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπετέλεσαν τῆς ἀρετῆς τὴν ὀλοκλήρωσι, τῆς παλληκαριᾶς καὶ τῆς λεβεντιάς τὰ σύμβολα.

Ἡ Ἀκαδημία μας μέσα σὲ μιὰ ἀτυμωμένη ἔθνη καὶ πατριωτικῶς ἐνθουσιασμοῦ ἐόρτασε τὴν 25ην Μαρτίου

σκορπίσασα εἰς διόκληρον τὴν πόλιν τῶν Ἰωαννίνων τὸν ἔθνη καὶ παλμὸ καὶ τὴν ἐθνικὴν ὑπερηφάνεια.

Ὁ εορτασμὸς στὴν Ἀκαδημία μας, πλούσιος, ἀρτος καὶ καθ' ὅλα ἐπιτυχῆς ἐνεθουσίασε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως καὶ ζωογόνησε τὸ ἐθνικὸν φρόνημα. Ὁδῶν, μέσα ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἴδρυμα ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ σκορπισθῇ ἡ φλόγα τοῦ ἐθνικοῦ φωτός σ' ὅλη τὴν πόλιν καὶ νὰ κἀνὴ ζωντανὲς τὶς ἀθάνατες μορφές τῶν ἡρώων τοῦ 21.

Ἡ εορτὴ μας, πλαισιωμένη μὲ τὰ τραγούδια τῆς χωροδίας τῆς Ἀκαδημίας μας καὶ τὶς ὀμιλίες τῶν σπουδαστῶν ἐ-

ὑποθέτουν ὀπωσδήποτε τὴ μνήμη. Χωρὶς τὴ μνήμη δὲν θὰ ὀμιλοῦσαμε περὶ παρελθόντος, ἀλλὰ μόνον περὶ παρόντος. Ἐχόντες ὅμως γνώσιν μόνον τοῦ παρόντος, δὲν ἔχομε συνειδήσι τοῦ γούρου. Μνήμη ἔχον καὶ τὰ ζῶα. Συνειδήσι ὅμως δὲν ἔχον τοῦ γούρου, διότι ὁ γούρος δὲν εἶναι ὑπόθεσι μόνον τῆς μνήμης, καὶ τῆς φαντασίας, ἀλλὰ καὶ τῆς διανοητικῆς ἐπέξεως α.σ.ε.σ.

Τὸ παιδί ἀποσπᾷ συνειδήσι τοῦ γούρου ἀπὸ τότε πού ὑποβάλλει σὲ βάσανον τὰ γεγονότα τοῦ παρόντος καὶ πλάθει σχέδια γιὰ τὸ μέλλον. Παίρνει ἀποφάσεις γιὰ μέλλοντικὰ πράξεις καὶ οἶτω ἀντιδραστῆσαι τὸ παρὸν ἀπὸ κάποιον ἄλλο ἀπομειωμένον γούρον σιμῶν εἰς τὸ μέλλον. Ὅταν φάσῃ ἡ στιγμή γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς ἀποφάσεως καὶ τὸ μέλλον γίνῃ παρὸν, τότε τὸ προηγουμένον παρὸν μεταβάλλεται εἰς παρελθόν. Ὅθεν ἡ ἐξέλιξις τῶν γούρων σχέσεων προχωρεῖ ἀπὸ τὸ παρὸν εἰς τὸ μέλλον καὶ εἰς τὸ παρελθόν. Ὅποιος πλάθει σχέδια διὰ τὸ μέλλον, αὐτὸς στρέφει τὸ βλέμμα του εἰς τὸ παρελθόν. Ὅτω βάσει τῶν ἀνωτέρω κατανοεῖται ὁ χρόνος μετὰ τῶν διαφόρων αὐτοῦ μορφῶν καὶ σχέσεων. Ἡ ἀντίληψις τοῦ γούρου δὲν ἔχει ἐρευνηθῆ πλήρως, ἔχει δὲ παρατηρηθῆ εἰς τὰ διάφορα στάδια τῆς ἡλικίας τοῦ παιδός ὡς ἑξῆς:

Τὸ παιδί τῆς ἡλικίας τῶν 4 ἐτῶν διακρίνει τὴν πρωτὴν ἀπὸ τῆς ὑποσημβολίας, τὸ δετὲς τὰς ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, τὸ ἑπτὰς τὸ ἔτος, τοὺς μῆνας, τὶς ἐποχὰς, τὸ δετὲς τὴν ἔνοιαν τῆς ἡμερομηνίας. Τὴν ἡλικίαν του τέλος τὸ παιδί εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους. Ἡ ἰκανότης ἐκτιμῆσεως τοῦ χρόνου ποικίλει εἰς τὰ διάφορα ἄτομα, ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς συνειδήσεως ἐκάστου. Εἰς τὰ παιδιά καὶ κυρίως τὰ μικρὰ ὁ-

πάρχουν ὀρισμένα ἰδιορρυθμικά προκειμένου περὶ τῆς ἐπιμῆσεως τοῦ χρόνου, διότι πλανῶνται ὅταν ἐπιμοῦν μικρὰ χρονικά διαστήματα.

Ἦτοι παρουσιάζουν τὴν τάση ὅταν τὰ χρονικὰ διαστήματα εἶναι μικρὰ καὶ τὰ μεγαλύνονται, ἐνῶ ἀντιθέτως, ὅταν ταῦτα εἶναι μεγαλύτερα, καὶ τὰ μικροῦνται. Ὅταν ἐν γούρῳ διδάτῃται παρὰ τὴν κενόν, γωρὸς δηλ. καὶ σιωπηροῦσιν εἰς τὴν συνειδήσιν μας γεγονότα καὶ ἐπιπτώσεις (ταξείδια γωρὸς σπυροῦσι, ἀναπονή) φαίνεται μεγαλύτερον, διασπῆστον, ἀτέλειστον, ἐνῶ ὅταν εἶναι πλήρως περὶ στατικῶν φαίνεται σύντομον. Μὴ ὅσα ἐρρασιὰς φαίνονται γιὰ ἄλλα λεπτά, ὅταν ὅμως ἀνοήτως ἀναπλασθῇ ὁ χρόνος σημαίνει τὸ ἀντίθετο. Ὁ κενὸς γούρος φαίνεται θραυγότερος καὶ ὁ πλήρης νενοήτων ἐκτεταμένον καὶ ἀτέλειστον. Γενικῶς τὰ παιδιά μένουν τῆς ἡλικίας τῶν 8 ἐτῶν γωρῶσι ποιοῦσιν τὶς γωρῶν κὲς ἀνάσεις. Ἀλλὰ ὅταν ἔχον συνειδήσι τοῦ περιγεγομένου των, διότι ἀδυνατοῦν νὰ καθορίσουν τὸν χρόνον.

Ὅτω ὁ ἄνθρωπος διὰ τῶν ἀντιλήψεων τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χώρου τάσσει ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἄλλους εἰς τὸ ἀκαθόριστον χωροχρόνον τῆς ἀνθρωπότητος εἰς ὀρισμένην θέσιν. Ἡμεῖς ὡς διδάσκαλοι τῆς αὔριου ἐν τῇ προσοπαθείᾳ μας πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἀντιλήψεως τοῦ χρόνου εἰς τὰ παιδιά, ὡς χρησιμοποιοῦμεν πλουσιότερα τὰ ἐποικτικά μέσα πρὸς διασαφήνωσιν ὀρισμένων λεπτομερειῶν χρονικῆς φύσεως, νὰ ἐξασπῆσωμεν τὴν μνήμη, τὴν φαντασίαν καὶ τὴν κρίσιν διὰ τῆς παρακαλουθήσεως ἐνδιαφερόντων ἀρθρῶν εἰς ἐφημερίδας, περιοδικὰ, βιβλία, νὰ μὴ ἀπαιτῶμεν τὴν ἀπομνημόνευσιν ἐποικτικῶδων γεγονότων καὶ χρονολογικῶν ἐξασπῶντες ἐπ' αὐτῶν εἶδος ψυχολογικῆς βίας. Ἄς ἐμεῖθα βέβαιοι ὅτι ἐνεργοῦντες οἶτω, θὰ ἐπιτύχωμεν ἀρίστα ἀποτελέσματα.

ΚΩΝ)ΤΙΝΟΣ ΓΚΟΤΒΑΣ
Βετῆς σπουδαστῆς Ζ.Π.Α.

σημείωσε εξαιρετική επιτυχία. Το έργο που παίχθηκε «ό χορός του Ζαλόγγου», χάρις εις την εξαιρετική σκηνοθεσίαν του υπευθύνου και την άριστην σκηνογραφίαν μās έφερον ως εκεί ψηλά στά θράχ'α του Ζαλόγγου.

Γενικά όλο το πρόγραμμα ήτο τοιούτον ώστε στην μνήμη μας να ξανάρχονται και πάλι όλοι οι ήρωικοί αγώνες των Σουλιωτών. Στη σκηνή ξανάζησε με όλη τή ζωτικότητα το Σούλι με τίς ήρωϊκές και μοναδικές στην παγκόσμια 'Ιστορία Σουλ'ατισσες.

Οί Σπουδασταί τής 'Ακαδημίας —ερασπέχνηαι ήθοποιοί— ενεσάρκωσαν και παρουσίασαν κατά τρόπον λίαν επιτυχή όλα τὰ πρόσκπα του έργου. 'Ημήμευσαν κατά τον καλλίτερον τρόπον το έργο για να δώσουν ούτω την εντύπωσι ό'ι τούτο άππέλεσε ισχυρό βίωμα τους.

Τό Σούλι, τό προπύργιον αυτό τής επαναστάσεως, ό ισχυρός και άκλόνητος βράχος στα κώματα του 'Αλή, ό άκατάβλητος Δαυίδ του έλληνισμού, γ'α μιὰ άκόμη φορά ξανάζησε για να διδάξη την ανθρωπότητα ότι οι 'Έλληνες προτιμούν αντί τής άθίμου δουλείας τον ήρωϊκόν και έντιμον θάνατον.

Τό Σούλι, ή μοναδική στίβα του 'Ελληνισμού που έκα'ε συνεχώς, μάχεται σκληρά με έναν τραχύν και άγριον άντίπαλον. 'Η αντίστασις του είναι γενναία. 'Η μοίρα του όμως είναι να πάη προδομένο για να συνεχισθή έτσι ή 'Ιστορία από τον 'Εφιάλτη ως τον Πήλιο - Γούση. 'Αν ό Πήλιο - Γούσης άποτελεί ένα μελανό στίγμα στην ιστορία του Σουλίου, όμως δέν άποτελεί εμπόδιο στην παγκόσμια προσβολή των Σουλιωτισσών οι όποίες άποτελούν τὰ σύμβολα ήρωϊσμού και αυταπαρνήσεως για τὰ μεγάλα και τρανά Ιδανικά τής φυλής μας. Οί Σουλιώτες πιστοί στα Ιερά και όσια τής φυλής μας τιμωρούν τον προδοτή και προτιμούν τό θάνατο παρά τή σκλαβιά.

Ούτω ό έορτασμός αυτός συνετέλεσε ώστε να στρέψουμε τὰ μάτια τής φυχής μας προς τους χεμάρους του έθνικού φωτός που δομητικά έξιστούν απ' τό άθάνατο 21 και να χαλυδδώσουμε την πίστι μας προς νέους αγώνες.

Δέν θά ήθελα να συγκαρῶ έναν - έναν όλους εκείνους οι όποιοι υπήρξαν οι πρωτοργάται στην εκδήλωσι αυτή. Σ' όλους άέλιξε ένα μεγάλο εγχε! 'Όλοι τους μās έδωσαν κάτι που άποτελοῦσε την έκφρασι του ψυχικού τους κόσμου και του ψυχολογικού τους μόχθου. Δέν θά ήθελα όμως προτού κλείσω τό σημείωμά μου αυτό να μην υπογραμμίσω και πάλι την εντύπωσι που προεκάλεσε ή χοροδία με τὰ τραγούδια, τὰ όποια άπετέλουν τό διάνθισμα του όλου προγράμματος, ή άριστη σκηνογραφία, ή όποια με την παραστατικότητα, φυσιο-

ΠΟΙΟΙ ΛΟΓΟΙ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΞΩΣΧΟΛΙΚΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

Βεβαίως ούδεις ποτέ έθεώρησε ότι τό έργο του διδασκάλου περιορίζεται εντός τής σχολικής αίθούσης και ότι συνίσταται μόνον εις την διαπαδαγωγήσιν τής νέας γενεάς. Τό έργο του διδασκάλου είναι πολύπλευρον και εδρύτατον και κατ' άκολουσίαν επεκτείνεται πολύ πέραν του σχολείου. 'Αν δέ δι' όλας τās εποχάς και δι' όλας τās χώρας ή έξωσχολική δράσις του διδασκάλου τυγχάνη μεγάλης σημασίας, διά τήν σημερινήν έλληνικήν πραγματικότητα, και ιδιαιτέρως την επαρχιακήν, παρουσιάζε'α, ως άδήριτος άνάγκη.

Είναι δέ άπορίας άξιον διατί, ενῶ διά ζητήματα μικρās σημασίας γίνεται καθημερινός λόγος εις τās στήλας των περιοδικών και των εφημερίδων, ούχι δέ σπανίως και συγγράμματα άμφορῶνται εις αυτά, διά τόσον κεφαλαϊώδους σημασίας ζήτημα έλάχιστος γίνεται λόγος.

Δέν είναι δυνατόν διά των δλίγων αυτών γραμμῶν ν' αναφερθῶμεν εις όλους τους λόγους, οι όποιοι δίδουν εις την έξωσχολικήν δράσιν του διδασκάλου εξαιρετικήν σημασίαν, και μάλιστα εν εγκύψει. Θ' αναφέρωμεν συνοπτικῶς τους κυριώτερους εξ αυτών, κατὰ την γνώμην μας, ίνα δημιουργήσωμεν έρεθίσματα προς σοβαράς σκέψεις.

Είναι γνωστόν, τουλάχιστον εις τους άσχαλουμένους με την άγωγήν, ότι τό κυριώτερον έλάττωμα του 'Ελληνος, εκ του όποιου πηγάζουν και πάντα τὰ άλλα, ήτοι: ή φιλαρχία και ή φιλοδοξία, ό άτομισμός και ό εγωϊσμός ως και έλλειψις εδρείας άντιλήψεως περί καθήκοντος, είναι ή έλλειψις φιλοσοφικού έρματος. 'Ο 'Ελληνη, διατελών εν άγνοία, άποδοκιμάζει παλαιῶς παραδεγεμένους άρχαίς και άσπάζεται νέας, προσφερομένας κατὰ τρόπον έλλυσιτικών και δεαλιστικών. 'Όποιαν δέ σημασίαν έχει τούτο διά τό 'Εθνος μας μās τό λέγει τό άμφειδές στόμα τής ιστορίας. 'Εξ αυτού βεβαιούμεθα, ότι τὰ έκάστατε κοινωνικά ρεύματα και περι ζωής αντίληψεις έσχον λίαν δυσμενή επίδρασιν επί τής Πατριδος μας. 'Η άποσύνθεσις του μεσορρανήσαντος αρχαίου έλληνικού κόσμου και ή ύποδοξίωσις αυτού εν τέλει εις τους Ρωμαίους, έχει ως βασικήν αι-

τίαν τον υπό των σοφιστών κλωνισμόν τής πολιτικής ήθικης. Οί σοφισταί άπ' ενός έδίδασκον, ότι: ό πολιτικός έταρεπε να είναι ικανός ρήτωρ, ώστε να γίνεται πιστευτός παρουσίαζων τό ψεύδος ως αλήθειαν και την αλήθειαν ως ψεύδος, άπ' έτέρου επετέθησαν κατὰ τής επικρατούσης θερηκειας, την όποιαν εκλόμισαν εκ θεμελίων και τέλος έθεσαν εν άμφύβωπ τό κύρος, των μέχρι τής εποχης εκείνης, κρατουσών αξιών τής ζωής. Πενικώς διά τοιούτων άνατρεπτικών θεωριών επήλθεν ή άποσύνθεσις του αρχαίου έλληνικού κόσμου.

'Αλλά, κατὰ τό κοινῶς λεγόμενον, ή ιστορία επαναλαμβάνεται. Πάντες γνωρίζομεν τὰ αίτια του επαράτου συμμοριτοπολέμου, του όποιου τās δδνητάς συνεπειάς έδοκιμάσαμεν. Διά τούτο άπλώς τον μνημονεύομεν και δέν κάμνομεν εκτενέστερον λόγον.

Κατὰ την σημερινήν πάλιν εποχήν κυκλοφορούν ποικίλα άντεθνικά και άντιθερησκευτικά προπαγανδιστικά θεωρία, εύρίσκουσαι πρόσφορον έδαφος μεταξὺ των άμορφῶτων ή των τυχόντων πλημμελῶς μορφώσεως.

'Εξ άλλου αί είδησεογραφικά στήλαι των επαρχιακῶν εφημερίδων αναγράφουν καθημερινῶς: 'Εγγλήματα ειδικῆς, βιασμού, θλευρώς αίμομιξίας, άντεκδικήσεις άγρίας, έμπρησμούς άλλα και εκδηλώσεις άλλας παντοίας προδιδούσας ή παχυλήν άμάθειαν ή ένοσιτητα βάραβα, που έμπαίζουν και την στοιχειωδεστέραν έννοιαν του άνθρώπου. ('Η Καθημερινή» 28-2-1960): 'Υπάρχουν χωρικοί, οι όποιοι, ενῶ διάγουν με ποικίλας στερήσεις, παλούν την μοναδικήν των αγελάδα προσμεμένου να δδηγήσουν τον γεύτόνά των εις τό δικαστήριον, δι' άσημαντον και γελοϊαν άφορμήν, πολλακίς τεχνηέντως προκαλομένην υπ' αυτών των ίδιων.

'Επὶ πλέον αί προλήψεις και αί δεισιδαιμονίαι οργάζουν, καθ' όσον τό μορφαικόν επίπεδον του λαού τής υπαίθρου χώρας είναι πολύ χαμηλόν. 'Αρκετοί από τους άνθρώπους τής υπαίθρου ένεκα των επικρατησασών συνθηκῶν δέν έλαβον ούτε την στοιχειώδη μόρφωσιν, την παρεχομένην εις τό Δημοτικόν Σχολείον.

Τέλος ή θπαιδρος εύρίσκεται εις μεγάλην οικονομικήν δυσπραγίαν, ενῶ υπάρχουν οι θροι και αί δυσηπόνητες καλλιτερέσεως τής οικονομικής καταστάσεως των κατοίκων και άνόδοι του βιοτικού των επιπέδου. Αί συνέπειαι εκ τής τούτης οικονομικής καταστάσεως είναι πολλά και δδνητά, τόσον από άτομικής όσον και από φυλετικής άπόψεως. 'Η δυσμενής επίδρασις των άρ-

κότητα, προσοπική και πραγματική ζωτάνα έδινε ζωή στο έργο και μετέφερε τον θεατή στο Σούλι, και την άπόδοσι των ήθοποιών Σπουδαστών οι όποιοι έβαλαν όλο τό είναι τους στο έργο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ

Βετής Σπουδαστής Ζ.Π.Α.

χεται ἀπὸ τῆς συλλήψεως καὶ διήκει δι' ἄλλης τῆς περιόδου τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Ἕλλη νόπαις δὲν δοκιμάζει παιδικὴν χαρὰν καὶ ἡμεριμνησίαν. Ἀπὸ ἑνωρὶς ῥίπτεται εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς αὐτοσυντηρήσεως, ὡν ψυχικῶς καὶ σωματικῶς ἀσχημάτιστος καὶ παλαίει συνεχῶς καὶ ἀπεγνωσμένως. Πάσας τὰς δυνάμεις του εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν δαπανᾷ καὶ ἐνώτερον δὲν ἐξοικονομεῖ οὔτε αὐτὰ τὰ στοιχειώδη καὶ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ζωὴν του. Διὰ τοῦτο πολλὰκις μεταχειρίζεται οὐχὶ ἔντιμα μέσα. Πιλοσπαθεῖ μὲ ποικίλους τρόπους νὰ καταβάλῃ τὸν ἀντίπαλόν του συνκίνηθρατον φθάνων πολλὰκις καὶ μέχρις ἐγκλήματος. Ἴδου πόθεν προέρχεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ δυστροπία, ἡ σκληρότης καὶ ὁ ἀτομισμὸς τοῦ Ἕλληνοσ! Εἶνα, δὲ φυσικὸν ἐδῶ ν' ἀναζητήσωμεν καὶ τὰ αἰτία τῆς σημερινῆς ἠθικῆς κρίσεως, καθ' ὅσον εἶναι ὁσκαλον νὰ ἔχουν ψυχικὴν ἀνωτερότητα ἀνθρώποι περὶ πάντες καὶ γυμνητεύοντες, ἐπὶ πλέον δὲ μὴ τυχεροὶ καὶ ἐπακοῦς μορφώσεως.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους τὰ ρεῦματα τῆς ἀστυφιλίας καὶ τῆς μεταναστεύσεως ὀγκοῦνται καθημερινῶς. Παιδιὰ καὶ ἐνήλικες ἐγκαταλείπουν τὴν ἕπαθρον χωρὰν καὶ φεύγουν μακρὰν τῶν πατρικῶν ἐσπιῶν, ἀναζητοῦντες καλλιτέραν τύχην. Τὸ ἔθνος εὐρίσκειται εἰς μίαν συνεχῆ αἰμορραγίαν, ὑφίσταται διαρκῶς φθορὰν. Ἴδὲ καλλίτερον ἐμψυχον ὑλικὸν εὐαργεῖται. εἰς τὸ ἔξωτερικόν, ἐνῶ οἱ συγκοινοῦμενοι εἰς τὰς πόλεις ἐπιτελοῦν (οἱ πλέον τυχεροὶ!) παθητικὰς ἐργασίας. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν κέντρα πρὸς δόξασιν τῶν πωλοῦντων οἱ μεσάζοντες (τοιαύτας ἐργασίας ἐπιτελοῦν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ ἐρχόμενοι εἰς τὰς πόλεις πρὸς ἀναζήτησιν καλλιτέρας τύχης) περιτελοῦν. Ἡ χώρα μᾶς ἔχει ἀνάγκη προϊόντων καὶ οὐχί... πωλητῶν καὶ διαλαλητῶν. Ἀλλὰ τὸ κινδὸν δὲν σταματᾷ ἔως ἐδῶ. Ὑπάρχουν οἱ ἠθικοὶ κίνδυνοι ὡς καὶ οἱ κίνδυνοι ὑγείας, οἱ ὅποιοι εἶναι καὶ οἱ σπουδαῖοι.

Οἱ σφριγηλοὶ καὶ ἄλλομοι νέοι, οἱ ἐγκαταλειπόμενοι τὸ χωρίον τῶν καὶ τὰ κτήματα τοῦ πατρὸς τῶν καὶ τρεπόμενοι πρὸς ἀνεύρεσιν καλλιτέρας τύχης, εἴτε εἰς τὸ ἔξωτερικόν, ὡς μετανασται καὶ ἐργάται, εἴτε εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὡς μεσοῖται ἢ ἀλαληταί, εἶναι ἀπαραίτητοι εἰς τὴν ἕπαθρον, ἵνα ἀσχοληθῶν με δημιουργικὴν καὶ παραγωγικὴν ἐργασίαν.

Ἀσφαλῶς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς τοιαύτης καταστάσεως ἐγκλιμονούσης σοβαροῦς ἐθνικοῦ κινδύνου, πρέπει πρῶτον τὸ Κράτος νὰ λάβῃ σοβαρὰ μέτρα. Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τελευταίως συντελεῖται ἀξιάλογος ἐργασία. Ὑπολείπονται ὅμως πολλὰ διὰ τὴν ἀ-

νήκωσιν τοῦ μορφωτικοῦ καὶ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Ὁ ἀμόρφωτος Ἕλλη, πληροφορούμενος ὅτι ἄλλοι ὑπερέχον ἡμῶν, εὐκόλως πιστεύει εἰς γήινους παραδείσους.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Κράτος καὶ ἡ Ἐκκλησία θὰ πρέπει νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀποπύσιν πλεονεξίας ἐξυγιάνωσιν τῆς τοιαύτης καταστάσεως διὰ τῶν φωτισμένων τῆς κληρικῶν, τοὺς ὁποίους δυστυχῶς σήμερον δὲν διαθέτει. Οἱ περισσότεροι τῶν σημερινῶν ἱερέων ἔλαβον μακρὰν μόρφωσιν. Ἐξ ἄλλου ὁ γέλοχος μισθὸς τῶν δὲν τοὺς ἐπιτρέπει ν' ἀφιερώσουν τὰς δυνάμεις των εἰς τὴν ἀποστολήν των.

Τὸν σπουδαιότερον ρόλον πρέπει νὰ διαδραματίσῃ ὁ διδάσκαλος. Ὁ ἄξιος ἡ ἀποστολῆς καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ διδάσκαλου δὲν πρέπει καὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι εἰς διδάσκαλος μὲ μόνον τὰ ὑπὸ τοῦ σχολικοῦ προγράμματος καθωρισμένα προσόντα. Τοιοῦτος διδάσκαλος δὲν ἔχει θέσιν σήμερον.

Ὁ σημερινὸς διδάσκαλος πρέπει νὰ ἔχη εὐρέα προσόντα καὶ διαφέροντα. Πρέπει νὰ εἶναι κάτοχος καὶ ἐνσάρκωτης τῶν ἑλληνοχριστιανικῶν ἰδανικῶν καὶ τῶν αἰώνιων ἀξιών τῆς ζωῆς. Διὰ τοῦτο ὁ διδάσκαλος δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν σημερινὴν φροντισμένην. Δὲν πρέπει νὰ δεκτικὴ εὐπαιτία εἰς τὰ σκοπεῖται καὶ νόθα τοῦ ἔξω κόσμου καὶ δυσπιστίαν εἰς τὰ φωτεινὰ καὶ αἰώνια. Ἐὰν ὁ διδάσκαλος δὲν εἶναι κάτοχος τοῦ ΕΘΝΙΚΟΤ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟῦ δὲν ἔσθαι δυνατὸν ν' ἀντιδράσῃ ἐπιτυχῶς εἰς τὴν ξενομανίαν καὶ νὰ καταπολεμήσῃ τὰς διαφόρους ἐθνικόνους παπαγαλιτικὰς θεωρίας, διότι δὲν ἔσθαι εἰς τὴν νὰ διαφωτιστῇ τοὺς ἀμορφώτους χωρικοὺς.

Ὁ σημερινὸς διδάσκαλος, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἄριστην ἐπιστημονικὴν ἱκανότητα, πρέπει νὰ διακρίνεται διὰ τὴν ψυχικὴν ἀνωτερότητα καὶ τὸν ἐπαγγελματικὸν ἐνθουσιασμόν. Ὁ ἐπαγγελματικὸς ἐνθουσιασμός θὰ γεννήσῃ εἰς τὸν διδάσκαλον ἀποσκευαστικὴν καὶ θάρρος. Ὁ διακρινόμενος δ.α τὸν ἐπαγγελματικὸν ἐνθουσιασμόν διδάσκαλος μὲν φοβεῖται τὸ ἑλληνικὸν χωρίον, ἀλλὰ σπεύδει πρὸς αὐτὸ δ.α νὰ τὸ ἐκπολιτίσῃ. Ἐς γνωστῶν ὁ διδάσκαλος θεωρεῖται ὡς φυσικὸς καὶ πνευματικὸς ταγὸς καὶ διὰ τοῦτο ἔχει τὸ ΝΕΤΟ ἐπὶ παντὸς ἐπιπέδου. Οἱ χωρικοὶ ἀποφύγονται εἰς αὐτὸν διὰ ζητήματα ἀτομικὰ, οἰκογενειακά, κοινωνικά, ἐθνικά, ἐπαγγελματικά. Ἀλλοίμονον ἂν ὁ θεωρούμενος ὡς μόνος ἱκανὸς καὶ ἀξιόμιος νὰ δώσῃ τὴν ὀρθὴν λύσιν δὲν εἶναι προητοιμασμένος!

Ὁ διακρινόμενος διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν συνείδησιν διδάσκαλος θὰ ἐκπολιτίσῃ τὸ ἑλληνικὸν χωρίον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ὁ τοιοῦτος διδάσκαλος θὰ ὑποδείξῃ εἰς τοὺς χωρικοὺς πῶς πρέπει

νὰ ζοῦν καὶ ν' ἀπολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐργασίας των. Ὁ τοιοῦτος διδάσκαλος διὰ τοῦ παραδειγματὸς του καὶ διὰ διαφαντικῶν διαλέξεων, θὰ τονώσῃ τὸ ἐθνικὸν καὶ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα. Ὁ τοιοῦτος διδάσκαλος θὰ βοηθήσῃ, διὰ τῶν γεωργικηνοτροφικῶν γύσεων, τὰς ὁποίας ἀπαραίτητως πρέπει νὰ κατέχῃ, εἰς τὴν ἀνοδὸν τοῦ βιοτικοῦ τῶν κατοίκων ἐπιπέδου. Ὁ τοιοῦτος διδάσκαλος θὰ ἰδρύσῃ βιβλιοθήκην, θὰ κάμῃ παιδαγωγικὰς καὶ μορφωτικὰς διαλέξεις, θὰ κάμῃ δενδροφυτεύσεις, θ' ἀποξηράνῃ ἕλη, θὰ κατασκευάσῃ διδασκαλεῖον, πλατεῖαν, δρόμους. Ὁ τοιοῦτος διδάσκαλος θὰ δημιουργήσῃ σχολικὸν κήπον τὸν ὅποιον θὰ καλλιεργῇ καὶ θὰ περιποιτῆται μὲ σιμὸν σπανίων. Ὁ τοιοῦτος διδάσκαλος θὰ σιμουργήσῃ γυμναστηρίον καὶ θὰ προσπαθήσῃ εἰς τὸν πῶτος ἔροτου νὰ διώξῃ τοὺς νεοὺς τοῦ χωρίου ἀπὸ το καφετερίον καὶ νὰ ἐμπνευσῇ εἰς αὐτοὺς τὸν σιμὸν καὶ τὴν ἀγαπήν διὰ τὴν ἐργασίαν. Ὁ ὅπως θὰ συμβῶν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ ἑλληνικοῦ χωρίου καὶ γενικώτερον τοῦ ἔθνους. Οὐκ αἰ ἐθνικὸν θεωρεῖται δὲν θὰ εὐρίσκουν πρόσφορον ἔδαφος, ἐνῶ τὸ ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας θὰ παύσῃ καὶ ὑφίσταται.

Ἴδου λοιπὸν ἡ ἀποστολή, ἡ κοινωνικὴ ἀποστολή, τοῦ ἀξίου τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ διδασκάλου. Πρὸς τὸ ἔργον αὐτό, τὸ ἀληθῶς δημιουργικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν, πρέπει νὰ χωρῇ ὁ διδάσκαλος ἀναφορῶν δ.α μισθῶν, προαγωγὰς καὶ τιμητικὰς ὑμνησεις: «Ὑπερ ἀρετῆς μόνον ζήσεται ἀνθρώπος» (Ματθ. Δ'. 4). Εἶναι βλασφημία κατὰ τῆς ἱερᾶς κοινωνικῆς τοῦ ἀποστολῆς νὰ ρυθμίσῃ τὴν ἐργασίαν ὁ διδάσκαλος ἀναλόγως τῶν ἰσχυρῶν ἀμοιβῶν καὶ διακρίσεων. Ἐπίσης ἀμοιβὴ διὰ τὸν διδάσκαλον πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἱκανοποίησις, ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τοῦ συναθήματος τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ κατήκοου. Κατὰ τὸν Ἱερὸν Ληροσόσταμον: «Ποῖον ἔχει μισθὸν διδάσκαλος, οὐκ ἔχων ἐπιδείξει τοὺς διδασκόμενους»;

Ἐν ἀνακεφαλαιώσει, λέγομεν ὅτι ἡ ἑξωσχολικὴ ἀρετή, ἡ κοινωνικὴ ἀποστολή τοῦ διδασκάλου εἶναι μερίστη σημασίας. Τὴν ἐπιβάλλουσαν δὲ λόγοι θρησκευτικοὶ καὶ ἐθνικοὶ, μορφωτικοὶ καὶ ἐκπολιτιστικοί.

ΧΡ. Κ. ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗΣ

Βετῆς Σπουδαστῆς Ζ.Π.Α.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

«Πρέπει νὰ μεταρρυθμισοῦμε τὸν ἄνθρωπον μετὰ τὴν ἀγωγή καὶ τὴν ἀγωγή μετὰ τὴν οἰκογένειαν».

SIMON

ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Τὸ σχολεῖο καὶ ἡ ἐκκλησία εἶναι τὰ δύο καθιδρύματα εἰς τὰ ὅποια τελεῖται τὸ μυστήριον τῆς ἀγωγῆς κάθε ἀτόμου τοῦ ἔθνους μας. Κάτω ἀπὸ τὸ ἱερὸν τέμενος τῶν δύο αὐτῶν ἰδρυμάτων κάθε Ἑλληὴν πολίτης διασπλάσσεται ἡθικῶς καὶ δανοητῶς.

Τὸ σχολεῖο εἶναι τὸ ἴδρυμα ἐκεῖνο μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἕκαστος νέος διαπαιδαγωγεῖται καὶ πλουτίζει τὰς γνώσεις του. Ἐξ αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ ἐπιτηρήσιν τῶν διδασκάλων, μαθαίνει γραφὴν καὶ ἀνάγνωσιν. Διδάσκειται τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος καὶ γνωρίζει τὰ ἴσα τῆς φύσεως. Γνωρίζει τὸ σπουδαῖον μὴθικὸς καὶ θάλασσοι ἀπέραντοι. Ταξιδεὺ εἰ νοερά εἰς τίς διάφορες πόλεις τοῦ κόσμου καὶ βλέπει μὲ τὰ ὄμματα τῆς διανοίας του τὰ ἀσυλλήπτου θαυμασμοῦ ἔργα τέχνης καὶ ἐπινοήσεως τῶν διαφόρων Κρατῶν τῆς γῆς. Μέσα εἰς τὸ σχολεῖον ἕκαστος νέος ἄρχίζει σιγά-σιγά νὰ βλέπῃ τὸ φῶς τῆς ἀληθείας καὶ τῆς γνώσεως καὶ νὰ ἀπαλλάσσεται ἔτσι ἀπὸ τὸ σκοπὸς τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς ἀμαθείας. Εἶναι τὸ σχολεῖον διὰ τὸν νέον ὅτι τὸ ὑπεροπότερον διὰ τὸ φαγητόν. Ἡ μόρφωσις καὶ ἡ συστηματικὴ ἐκπαίδευσις μέσα εἰς τὸ σχολεῖον κάμνουν τὸ νέον εὐγενῆ καὶ ἀνθρωπίνου λεπτόν, μὲ συναισθήματα ἀνώτερα καὶ βούλησιν ἑστραμμένην πρὸς τὸ ἥθικόν. Ὁξύνουν τὴν διάνοιαν αὐτοῦ καὶ τὸν βοηθοῦν ν' ἀνέβῃ ἀσφαλῶς καὶ σύντομα τὰ σκαλιά τῆς ἐπιτυχίας καὶ τοῦ ἐπιδικωομένου σκοποῦ του. Τὸ μυστήριον ποὺ τελεῖται ὑπὸ τῶν λειτουργῶν μέσα εἰς τὸ ἱερὸν αὐτὸ τέμενος τῶν Μουσῶν ἔχει διττὴν ὄψιν· ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν. Κάθε διδάσκαλος ὡς τελετάρχης μέσα εἰς τὸ σχολεῖον ἐπιδιώκει καὶ πρόκειται νὰ ἐπιδιώκῃ μὲ κάθε δυνατὸν τρόπον πῶς οἱ τῶν ὁμοίων του νὰ γίνονται ἄριστοι σὲ ἠθος καὶ ἐπιδεκτικὸι μαθήσεως. Κάθε κράτος σήμερον προσπαθεῖ διὰ τῶν παιδαγωγῶν του πῶς ἡ νεολαία του θὰ καταστῇ εἰς χαρακτηριστὸν ἄριστος, εἰς πνευματικὴν κατάρτισιν ἄριστος καὶ εἰς ὑψηλὸν πατριωτικὸν φρόνημα, διότι εἰς τοὺς νέους ἐναπόκειται τὸ μέλλον παντὸς ἔθνους. Εἰς τὴν εὐγενῆ αὐτὴν προσπάθειαν τοῦ σχολείου τὰ μέγιστα συμβάλλει καὶ ἡ ἐκκλησία μας, ἡ Ὁρθόδοξος ἐκκλησία.

Ἐκκλησία καὶ σχολεῖον εἶναι ἓνα καὶ τ' αὐτὸ ἐννόημα. Σκοπὸς καὶ τῶν δύο εἶναι ἡ εὐεξία τῆς ἀληθείας καὶ ἡ δημιουργία ἠθικῶν χαρακτήρων. Ἐάν λοιπὸν τὸ σχολεῖον ὡς πνευματικὸν καὶ μορφωτικὸν ἴδρυμα προσφέρει τόσα καὶ τόσα εἰς τὸν νέον, ἡ ἐκκλησία προσφέρει ἀκόμη περισσότερα καθ' ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς εἶναι ὑψηλὸς καὶ ἰδιώτης. Τὸ μὲν συμπληρῶναι τὰ κενὰ τοῦ ἄλλου. Ἐθκο-

λα ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ σχολεῖον καὶ ἡ ἐκκλησία εἶναι στενῶς συνφρασμένα. Οὐ δευτεῖα διάκρισις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ τῶν. Ἀμφότερα ἐπιτελοῦν ἔργον ἱερὸν καὶ ὑψηλόν. Τὸ μὲν σχολεῖον πλοῦ τῖζει τὸν Ἑλληνοπαῖδα μὲ τὸν θησαυρὸν τῶν γνώσεων τῶν ἀρατῶν καὶ ἀράτων φαινομένων τῆς φύσεως, ἡ δὲ ἐκκλησία ὁδηγεῖ αὐτὸν πλησίον εἰς τὸν Δημιουργὸν αὐτῶν.

Δι' ἡμᾶς τοὺς Ἑλληνας αὐτὰ τὰ δύο καθιδρύματα διεδραμάτισαν σημεῖοντα ῥόλοι· εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ διέπλυσιν τῆς φυλῆς μας. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τῶν σοφῶν διδασκάλων τῶν γραμμῶν, ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ σχολεῖον συνεδέθησαν ἀκόμη περισσότερον, δι' αὐτὸ ἡ ἐκπαίδευσις ἐπαγιώθη τὰ μέγιστα ἐκ τοῦ δεσμοῦ αὐτοῦ. Οἱ τρεῖς αὐτοὶ μελλοῦντο ποταμοὶ τῆς σοφίας κατέστησαν οἱ τριηλυγεῖς φάροι καὶ οἱ ἀειφανεῖς ἀστῆρες, οἱ ὅποιοι ἐπιβάλλουν δὲ τῆς μαρτυρίας τῶν ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος τῆς θρησκείας καὶ τῆς παιδείας, τὴν συσχετικώτητα, ἀλληλοσύνδεσιν, συνύπαρξιν καὶ τὸν ἀρρηκτὸν δεσμόν τοῦ σχολείου καὶ τῆς ἐκκλησίας.

Πολλοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ ἐκκλησία οὐδὲν συμβάλλει εἰς τὴν ὑπὸ τῶν δημοσίων σχολείων κατὰβλησμένην προσπάθειαν μορφώσεως τῶν νέων καὶ ὅτι αὕτη εἶναι ἀνεξάρτητος τῶν σχολείων. Τοῦτο ὅμως ἀποδεικνύεται ψευδές, διότι ἔχομεν βασικὰς ἀποδείξεις, αἱ ὁποῖαι μαρτυροῦν πόσον στενὰ συνδέονται μεταξὺ τῶν τὸ σχολεῖον καὶ ἡ ἐκκλησία. Στὰ 400 χρόνια τῆς σκλαβιάς, τῆς

τούρκικης ἐκείνης μαύρης σκλαβιάς, σχολεῖον καὶ ἐκκλησία ἦσαν ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ. Ἡ ἐκκλησία μὲ τὰ ὑπέροχα διδάγματα τῆς θείας δυνάμεως ἐμυσταγωγεί κάτω ἀπὸ τὸ θαμνὸν φῶς τῶν κανδηλιῶν τὰ ραγαδόπουλα καὶ τοὺς ἐδιδάσκει τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν πίστιν πρὸς τὴν θρησκείαν.

Τετρακόσια ὀλόκληρα χρόνια σκλαβιάς, στυγεράς καὶ μακαβρίας τὸ ἱερὸν ὄκτωτῆχ. καὶ τὸ ψαλτήρι ἐχρησίμευσαν ὡς θεματοφύλακες τῶν ἰδανικῶν τῆς φυλῆς μας καὶ μετελαμπάδενον νυχθημερὸν τὴν ἀκράδαντον πεποιθήσιν τῆς παλιγγενεσίας μας.

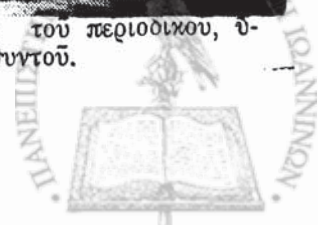
Τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας εἶχε τὰς ρίζας του βαθειὰ καὶ ἔτσι μὴ ἡμέρα ὁ Ἑλληὴν ξεσπάρδωσε. Ὁ κόκκος τοῦ σπασίως κατεσφόρησε καὶ ἡ πίστις τοῦ δ.πλοῦ πιστεύει τῆς θρησκείας καὶ τοῦ ἔθνους θριάμβευσε. Τὰ σχολεῖα μὲ μίαν ἠνοίγησαν καὶ αἱ ἐκκλησίαι ἀφοβα ἐλειτούργησαν. Ἀμφότερα ἤρχισαν νὰ χτίζον τὰ ὅσα ὁ ἔχθρος ἐπὶ αἰῶνας ἐχάλασε καθοδηγούμια τὸν Ἑλληνα πρὸς τὰ μεγάλα ἰδανικά του. Ἐκτοτε καὶ σήμερον καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ βαδίζον ἀδελφωμένα δι' ἓνα σκοπὸν καὶ μόνον, τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας ἠθικοπνευματικῶν νέων. Τὸν σκοπὸν τῆς δημιουργίας μίαν πανώριαν καὶ μεγάλην Ἑλλάδα. Τὸν σκοπὸν ποὺ ἔχει ὡς ἐπίτευξιν τὴν ἐπικρατήσιν τοῦ ἑλληνορθόδοξου πολιτισμοῦ.

ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

Λετὴς σπουδαστῆς Ζ.Π.Α.

Συνεδρίασις τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Διευθυντοῦ.

ΝΟΜΙΜΟΦΡΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΟΤΗΣ

Νομιμοφροσύνη είναι ή προς τοὺς νόμους συμμόρφωσις, ή προσήλωσις προς τὴν νομιμότητα. Ἐπίσης ή προσήλωσις προς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἠθικοῦ καθεστῶτος καὶ ή ἀντίθεσις προς τὸν κομμουνισμὸν. Νομιμοφροσύνη είναι ή ιδιότης τοῦ νομίμου, ή νομιμότης κατ' ἐπέκτασιν.

Ἡθ κότηα λέγοντες νοοῦμεν ἐν τῷ συνόλω των τὰ δεδομένα ἠθικὰ φαινόμενα, γεγονότα καὶ ἠθικὰς σχέσεις. Είναι ή καθαυτὸ ἠθικὴ ἀξία τῆς ζωῆς καὶ τῶν πράξεων. Ὁ Κάντ κάνει διάκρισιν μεταξύ ἠθικότητος καὶ νομιμότητος.

Νομιμότης είναι ή συμφωνία τῆς πράξεως με τὰς προσταγὰς τοῦ νόμου, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐσωτερικῶν ἐλατηρίων τῆς πράξεως. Περί ἠθικότητος πρόκειται ὅταν ή αὐτόνομος καὶ ἐλευθέρως βούλησις καθορίζῃ τὰς ἠθικὰς πράξεις.

Ὁ ἄνθρωπος είναι ὄν κοινωνικόν. Τοιοῦτοτρόπως αὐτῆ του ή ἀνάγκη τῆς κοινωνικότητος τὸν ἐπρωξε εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς κοινωνίας. Πολλὸ ἐνωρὶς ὅμως ἀντελήφθη τὴν ἀνάγκη τοῦ νόμου, τοῦ κανόνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιτρέπῃ νὰ ἐκδηλώσῃ τὸ ἄτομον τὴν βούλησίν του μέχρις ἐκείνου τοῦ σημείου, ὥστε νὰ μὴν παρεμποδίζεται καὶ ή ἐκδήλωσις τῆς βουλῆσεως τοῦ ἄλλου. Ἔτσι ἐγεννήθη τὸ δίκαιον. Ἡ ὑποταγή εἰς τοὺς κανόνες τοῦ δικαίου είναι ή κατάσταση τῆς νομιμοφροσύνης.

Ἡ νομιμοφροσύνη ἐπομένως είναι ξίνας ἐκ ἐτῶν ὄν οὐκ ἄνευ δρων τῆς ὑπάρξεως τῆς κοινωνίας. Είναι λοιπὸν ἀπαιτήσις διὰ τοὺς πολίτας μᾶς κοινωνίας ή νομιμοφροσύνη.

Τὸ δίκαιον είναι μία ἀπόρροια καὶ ἐπιβαλλομένη θεότης.

Εἰς τὴν νομιμότητα ἔχομε μίαν ἐξαιρετικῶς τυπικὴν συμμόρφωσιν προς τὸν κανόνα, ὅπου δὲν λογαριάζεται ή προαίρεσις ἀλλὰ μόνον ή ἐμπειρία ἐκδήλωσις, καὶ μίαν ὑπακοήν σὲ κάποιαν ἀπόρροια ἀθθεντία, ἱκανὴν νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν βούλησίν της με φυσικὰς καὶ ἠθικὰς πιέσεις. Νικᾷ τρόπον τινὰ ή ὁμαδικὴ θέλησις τὴν ἀτομικήν. Γνώρισμα τοῦ δικαίου οὐσιαστικὸν είναι ὁ ἐξαναγκασμός. Ἐκείνο δίκαιον χωρὶς ἐξαναγκασμὸν είναι ἀντίφασις, είναι φωτιά ή ὅποια δὲν καίει, φῶς τὸ ὅποῖον δὲν φωτίζει.

Ἐπομένως ή νομιμοφροσύνη είναι βάσις τῆς κοινωνίας. Ἐπήγγασε ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τοῦ συνόλου καὶ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν αὐτοῦ, ἔχει χαρακτηρηὰ ὑποχρεωτικὸν, ἐπιβάλλεται με τὸ κύρος της, είναι ἕνας ἐξωτερικὸς φροσὸς τῆς ὁμαλότητος τῆς κοινωνίας. Ἐνεργεῖ ψυχρὰ καὶ χωρὶς νὰ ὑπολογίῃ ἐσωτερικὰς διαθέσεις.

Ἡ ἠθικότης ὑπολογίζει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ή νομιμοφροσύνη ἀφήνει ἀπαρατήρητον. Τὰ ἐσωτερικὰ ἐλατήρια καὶ τὴν ἠθικὴν βούλησιν. Ἐδῶ δὲν ἔχομε ἐπιβολή. Ἡ αὐτόνομος καὶ ἐλευθέρως βούλησις καθορίζει τὰς ἠθικὰς πράξεις.

Ἡ ἠθικὴ με τὴν ἐσωτερικὴν πειθαρχία ἀντιπαρατίθεται εἰς τὴν ἀπλή ἐξωτερικὴν ὑπακοήν τοῦ δικαίου.

Ἔτσι ἔχομε εἰς τὸν Χριστιανισμὸ τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἠθικὴν ὡς ἐξῆς: Δίκαιον: οὐ μοιχεύσεις. Ἡθικὴ: ὅσπε νὰ τὸ σεφεθῆς. Τὸ ἄδικο είναι σάλος μᾶς τάξεως καθ' ὁλοκληρίαν ἐξωτερικῆς. Τὸ ἀνήθικο είναι ἄρσος καὶ καταστροφὴ μᾶς ἐσωτερικῆς ἰδανικῆς πειθαρχίας. Τὸ δίκαιο περιέχει τὸ μίνιμουμ τῶν ὑποχρεώσεων καὶ ἀναφέρεται εἰς τὰς σχέσεις με τοὺς ἄλλους. Ἡ ἠθικὴ είναι τὸ σύνολον τῶν χρεῶν καὶ ἐγνωεῖ νὰ ρυθμίζῃ πρῶτα - πρῶτα τὴν σῶσιν τοῦ ἀτόμου ἀπέναντι εἰς τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτό του. Τὸ δίκαιο ἐπομένως καὶ ή νομιμοφροσύνη ἔχει νόημα καὶ ὑποχρεώνει μέσα εἰς τὴν κοινωνία ή ὅσπε τὸ θέσπισε. Διὰ τοῦτο ή νομιμοφροσύνη καὶ ή ἐγνωια τοῦ κράτους είναι ἄλληλένδετα.

Μία κοινωνία διὰ νὰ διατηρήσῃ τὴν ὑπαρξί καὶ τὴν ὁμαλότητά της πρέπει νὰ στηρίζεται καὶ εἰς τὰ δύο καὶ εἰς τὴν νομιμοφροσύνη καὶ εἰς τὴν ἠθικότητα. Ἡ ὑπακοή καὶ ή συμμόρφωσις εἰς τὸ νόμο, ή νομιμοφροσύνη είναι ἀπαιτήσις τῆς κοινωνικῆς εὐτυχίας. Είναι ἐγγύησις τῆς εὐτυχίας τῆς ὁλότητος καὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἀτόμων τῶν ἀποτελούντων αὐτήν. Ἡ ἠθικότητος είναι τὸ στοιχεῖον τὸ ὁποῖον δίδει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἀπόλυτη καὶ ἀναντικατάστατη ἀξία του.

Δίδει εἰς αὐτὸν ἦθος, τὸν βράζει ἀπὸ τὸν σαρκικὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἀνεβάζει εἰς τὸν ἀνθρωπον — ἰδέα.

Μιὰ μικρὴ κοινωνία είναι καὶ τὸ σχολεῖο σου, δάσκαλε. Ἀτομικότητες, μικροὶ καὶ ἐν ἐξελίξει οἱ πολῖται της.

Καὶ οὐ κρατᾷ τὸ νῆμα τὸ ὅποῖο θὰ τοὺς κατευθύνῃ. Ἀνάγκη λοιπὸν νὰ ἔχῃς προσαρμοσὴ τὸ ἕνα εἰς τὸ ἄλλο καὶ νὰ τὰ ἔχῃς ἐνσαρκώσει καὶ τὰ δύο.

Ὁ διδάσκαλος πρέπει νὰ είναι νομοταγῆς καὶ νομιμοφρων. Ἡ Πολιτεία τοῦ ἔχει ἀναθέσει μίαν ἀποστολήν. Ὁφείλει νὰ τὴν φέρῃ εἰς πέρας. Ὁφείλει νὰ σεβασθῆ καὶ ὑπακοῦσῃ εἰς τοὺς νόμους της, εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ὁποίων ἐκλήθη.

Ἀλλὰ ὀφείλει νὰ είναι καὶ νομιμόφρων με τὴν πλατύτερη σημασία. Πιστοὺς εἰς τοὺς νόμους τοῦ κράτους του καὶ μόνον, ἀποθλίβων μόνον εἰς τὸ συμφέρον του καὶ ὄχι εἰς τὸ συμφέρον ἄλλων κρατῶν, ἐνσαρκωτῆς τῆς ἐθνικῆς ἰδέας.

κῆς ἰδέας.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ή ἠθικότης θὰ τὸν κάνει μία τελεία καὶ ὁλοκληρωμένη προσωπικότητα. Ἡ εὐσυνειδήτος ἐργασία, ή ἐκπέσεις τοῦ καθήκοντος καὶ μεθύσις του ἀκόμη πρέπει νὰ τὸν χαρακτηρίζουν. Ὁ διδάσκαλος είναι τὸ κέντρον τοῦ μικροῦ κόσμου τοῦ σχολεῖου ή τῆς τάξεώς του. Ἡ καλῶς ὀργανωμένη σχολικὴ ζωὴ ἀποκαλεῖ προπαιδείαν διὰ τὴν κοινωνικὴν ζωὴν. Ὁ διδάσκαλος θὰ συνηθίσῃ τὸ παιδί εἰς τὴν πειθαρχία.

Πειθαρχία εἰς τοὺς κανόνες τοῦ σχολεῖου, πειθαρχία ὅμως καὶ ὑπακοή συνειδητῆ. Οἱ κανόνες θὰ βγαίνουν με τὴν βοήθεια τοῦ ἴδιου τοῦ παιδιοῦ τὸ ὁποῖον καὶ θὰ ὑπακούῃ εἰς κατὶ τὸ ὁποῖον μόνο του νομοθετεῖ. Ἡ πειθαρχία εἰς τὸ σχολεῖο δὲν θὰ είναι ἐπιβολή, τὸ «μὴ» καὶ τὸ «ἀπαγορεύεται», τὸ ξηρόν, τὸ τυπικόν, ἀλλὰ θὰ βγῆ αὐτὴ ή πειθαρχία μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ.

Ἀλλὰ καὶ τὰς βάσεις τῆς ἠθικότητος τὸ παιδί λαμβάνει ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Μία κοινωνία ἀγνή καὶ καθαρή, με κατασταλαγμένης ἀρχὰς καὶ ἀντιλήψεις, με πρόβια καὶ ἰδανικὰ ἠθικά, με ζωὴ καθ' ὅλα ἀγνή καὶ παιδικὴ δὲν μπορεῖ παρα νὰ ἐπιδρῶσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ παιδιοῦ. Ὅταν ή διδασκαλία τῶν μαθημάτων πλαισιούται ἀπὸ τὰς ἰδέας αὐτὰς, ὅταν ὁμιλῆται καὶ ἔορτα διακατέχονται ἀπὸ τὴν ἀγάπην προς τὴν πατρίδα καὶ τὴν πίστιν προς τὸν Θεόν, τὴν ὑπακοήν εἰς τὸ Κράτος καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν παραδείγματα ἀξιολόγων προσωπικότητων τίθενται πάντοτε ὡς πρόβια δράσεως πρὸ τῶν ψυχῶν τῶν ἱσοφίμων, ὅταν ή πνευματικὴ τροφή —τὰ διδάγματα— είναι καλοδιαλεγμένα καὶ τὰ τραγοῦδια τους ἀγνὰ καὶ παιδικὰ, ὅταν ὁ ἐκκλησιασμός καὶ ή φοιτήσις εἰς τὰ κατηχητικὰ ἀποτελέσουν συνήθεια τῶν μαθητῶν, τότε ποῖος μπορεῖ νὰ ἀμφισβηλήσει ὁ δρόμος τοῦ παιδιοῦ προς τὴν νομιμοφροσύνη καὶ τὴν ἠθικότητα ἀνοιξε, καὶ ὁ τρόφιμος ἔχει ἦδη τὸ πρῶτο του δῆμα;

Ἀναγκαῖον ὅθεν τὸ τοῦ Πλάτωνος: «Δασκάλους ζητητέον τοῖς τέκνοις, οἱ τοῖς βίοις εἰσὶν ἀδιάβλητοι καὶ τοῖς τρόποις ἀνεπίλητοι καὶ ταῖς ἐμπεριείας ἀριστοί.»

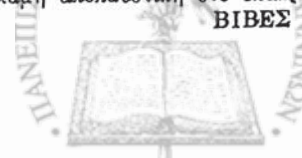
ΕΛΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Βετῆς σπουδαστῆς Ζ.Π.Α.

=====

«Πρέπει κανεῖς ν' ἀκολουθῆ τὸν καλύτερο τρόπο ζωῆς, γιατί ή συνήθεια θὰ τὴν κάνει ἀπολαυστικὴ σὲ ἕσπερον.»

BIBES

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ**ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

Ἀπὸ φέτος καὶ γιὰ πρώτη φορὰ στὸ ἀνώτερο αὐτὸ ἐκπαιδευτικὸ ἴδρυμα τῆς πόλεως τῶν γραμμάτων, τῶν Ἰωαννίνων, προγραμματίστηκε μιὰ σειρὰ παιδαγωγικῶν ὁμιλιῶν πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ κηδεμόνας τῶν τροφίμων τοῦ ἰδρύματος. Τὴν πρώτη ὁμιλία ἔκαμε βτὶς 18 Φεβρουαρίου ὁ σεβαστὸς μας Διευθυντῆς κ. Σοφοκλῆς Λώλης, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ εἰσηγητῆς καὶ ἔμνευστῆς καὶ τῆς ἐκδηλώσεως αὐτῆς τοῦ ἰδρύματος.

Ὡς θέμα του εἶχε ἔνα ἀπὸ τὰ πρὶ φλέγοντα προβλήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἀγωγῆς γενικώτερα, δηλ. τὴν ἀντίθεσιν σχολείου καὶ οἰκογενείας. Ποιὸς δὲν

ἀντιλαμβάνεται τὴν σπουδαιότητα καὶ σοβαρότητα τοῦ θέματος. Λόγῳ ἀκριβῶς τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος καὶ λόγω τῆς προσωπικότητός τοῦ ὁμιλητοῦ ἡ μεγάλη αἰθουσα τῶν τελετῶν καὶ διαλέξεων τῆς Ἀκαδημίας ἦτο κατάμεστος ἐκλεκτοῦ κόσμου μεταξὺ τῶν ὁποίων αἱ πολιτικά, ἐκκλησιαστικά, στρατιωτικά, δημοτικά καὶ λοιπαὶ ἀρχαὶ τῆς πρωτεύουσας τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ πλῆθος ἐκπαιδευτικῶν. Ἐνώπιον τοῦ ἐκλεκτοῦ τούτου ἀκροατηρίου ἀνέπτυξε τὸ θέμα του, ἄνευ χειρογράφων, μὲ τὴν γνωστὴν σαφήνειαν, γλαφυρότητα καὶ ἐπιστημονικὴν ἐννημέρωσιν ὁ ὁμιλητῆς κ. Λώλης.

Ἡ πολυμερὴς ἐμφάνισις καὶ εἰς τὰς σκοτεινότερας πλευρὰς τοῦ θέματος κατέστησε τὸ ἀκροατήριον καὶ τοὺς σπουδαστὰς πρὸς παρηκολούθουν τὴν ἐξαιρετικῶς πραγματικὴν αὐτὴν ἐνδιαφέρουσαν καὶ ἐποικοδομητικὴν ὁμιλίαν. Ἡ πέννα μας δὲν φθάνει νὰ θίξῃ κὰν ἕστω καὶ ἀκροθιγῶς τὴν ὅλην ἔκτασιν τοῦ θέματος. Περιοριζόμεθα μόνον νὰ ἐκδηλώσωμε τὴν χαρὰν μας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μας πρὸς τὸν σεβαστὸν μας Διευθυντὴν καὶ νὰ τὸν παρακαλέσωμε νὰ συνεχισθοῦν αἱ ὁμιλίαι τοῦ εἵδους αὐτοῦ καὶ ἀπὸ ἄλλους παιδαγωγοὺς μας.

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΣΟΠΕΝ

Σ' ὅλον τὸν κόσμο ὀργανώνονται ἐφέτος γιορτὴς γιὰ νὰ τιμηθῇ ἡ μνήμη τοῦ διάσημου Πολωνοῦ πιανίστα καὶ συνθέτη Φρειδερίκου Σοπέν καὶ γιὰ νὰ γιορτάσῃ ὁ μουσικὸς κόσμος τὰ ἑκατὸν πενήτα χρόνια ἀπ' τὴ γέννησίν του.

Ἡ Ἀκαδημία μας γιόρτασε στὶς 25 Φεβρουαρίου τὸ «ἔτος Σοπέν» μὲ ὁμιλία τοῦ μουσικολόγου καθηγητοῦ τῆς Ζ. Σχολῆς κ. Θωμᾶ Μπαϊλακτάρη. Ὁ ὁμιλητῆς ἄρστος κάτοχος τοῦ θέματος του καὶ τῆς μουσικῆς, ἀναφέρθηκε, ὅσο του ἐπέτρεπε ὁ χρόνος στὴ ζωὴ τοῦ Σοπέν καὶ ἀνέλυσε μὲ ἐνάργεια καὶ γλαφυρότητα συνοδευόμενα καὶ μὲ μουσικὰ ὑποδείγματα τὸ ἔργο του συνθέτη.

Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ παραθέτω ὅ,τι μπόρεσα νὰ συγκεντρώσω ἀπὸ βιογραφίης καὶ ἐπιφυλλίδες ἐφημερίδων γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Σοπέν. Ἡ καταγωγὴ του εἶναι διττή. Γεννημένος στὴν Πολωνία εἶχε πατέρα Γάλλο Ἀλσατικῆς καταγωγῆς.

Ἡ καταγωγὴ του αὐτὴ καθορίζει τὴν ἀνθρώπινη καὶ τὴν καλλιτεχνικὴ φυσιογνωμία τοῦ μουσουργοῦ. Τὸν προίκει ἀκόμη μὲ μιὰ πνευματικὴ καὶ αἰσθητικὴ ἰσορροπία πρὸς τὸν προστάντασε ἀπ' τὴν μονομερῆ ἐπίδραση τῶν δύο προελεύσεων. Ὁ Σοπέν συνθέσσε ἔργα ἀποκλειστικὰ γιὰ τὸ πιάνο. Ἡ τρυφερότης του φύση τὸν ἀπέρχοντο ἀπ' τὴν πολὺβουη ὀρχήστρα. Μπόρεσε ὅμως μὲ τὴ συνθετικὴ του μεγαλοφυΐα καὶ τὴ μουσικὴ δύναμη νὰ πλουτίσῃ τὴν ἐκφραστικὴ καὶ τὴν τεχνικὴ ἀπόδοσιν τοῦ πιάνο καὶ νὰ τὴν ἀνεβάσῃ σὲ καταπληκτικὸ βαθμὸ. Μόνος αὐτὸς μπόρεσε νὰ διαισθανθῇ καὶ νὰ συνειδητοποιήσῃ τὰ ἡχοχρωματικὰ προσόντα τοῦ πιάνο. Στὸ ἔργο του δὲν βρίσκουμε οὔτε ἴχνη ἀπὸ ξένη μουσικὴ. Οὔτε αὐτὴ ἡ γερμανικὴ μουσικὴ

παράδοση, εἴτε κλασσικὴ, εἴτε ρομαντικὴ τὸν ἐπηρέασε ὅπως ἐπηρέασε τοὺς περισσότερους Πολωνοὺς μουσουργοὺς. Ἀπ' τὴν πολωνικὴ πλευρὰ ἔβαλε στὴ μουσικὴ του τὰ στοιχεῖα τοῦ αἰσθησιακοῦ καὶ τοῦ θεωλικοῦ «σλαβικοῦ θελήγτρον», τοὺς δονουσιακοὺς ρυθμικοὺς διαγασμοὺς πρὸς χαλακτοῦν τὶς «Πολωνέζες», τὶς «Μαζούρκες», μερικὲς «Σπουδές» τοῦ πιάνο. Τὴ σλαβικὴ του φλέβα στὸ ἔργο μαρτυροῦν ἡ ποιητικὴ μελαγχολία, ἡ τρυφερότητα, οἱ δραματισμοί, πρὸς πλημμυρίζουν τὰ «Νυχτιάτικα», τὴ «Φαντασία», τὰ «Πρελούδια» καὶ ἡ ἡδονικὴ ἀνέλιξις τῶν μελωδικῶν καμπυλιῶν.

Ἡ ποιητικὴ του ὅμως μελαγχολία δὲν

φθάνει ποτὲ στὴ βαρυθυμία. Ἀπ' τὴ γαλλικὴ πλευρὰ ἔβαλε στὴ μουσικὴ του τὴ δύναμη τῆς μουσικῆς σκέψεως, τὴ μορφολογία, τὴ συναπτικὴ ἔκφραση, τὴν ἀρμονία, τὴν εὐγένεια τοῦ ὅφους, τὴ λεπτὴ εὐαισθησία.

Ἡ μουσικὴ του δράση φάνηκε πρὸ πολλοῦ στὸ Παρίσι, στὸ μεγάλο αὐτὸ καλλιτεχνικὸ κέντρο τῆς Εὐρώπης. Μὲ τὸ καλέντο του, τὴ μουσικὴ του φύση καὶ τὴν ἰδιότυπη χάρις του ἐπεβλήθη ἀμέσως σὸν κόσμο τοῦ Παρισιοῦ. Ἐκεῖ ἡ Γεωργία Σάνδη, περιφρημὴ γιὰ τὰ διβλία καὶ τὰ ἔρωτα τῆς σκάνδαλα, ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς μεγάλους ἔρωτες. Ἡ ζωὴ του ἦταν πολὺ σύντομη.

Ἡ ἀρρώστεια τὸν ἔφερε πρὸς γρήγορα σὶδ θάνατο.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
Βετῆς σπουδαστῆς Ζ.Π.Α.

ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Στὶς 3 Μαρτίου μίλησε στὴν αἴθουσα Τελετῶν τῆς Ἀκαδημίας ὁ Σχολιαστὸς κ. Κίτσος μὲ θέμα «Τὸ Δημοτικὸ Τραγοῦδι». Ὁ ἔπαλος εἶναι γενικὸς γιὰ τὸν ὁμιλητὴ πρὸς καταπάνεται μὲ θέματα πρὸς βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὰ ὄρα τῆς ἐπιστήμης του. Γνωρίζουμε ὅτι δὲν τὰ ἐξετάζει ἀπλᾶ καὶ ἐπιφανειακά, ἀλλὰ δὲ τὰ μελετᾷ βαθεῶς, τὰ ἐρευνᾷ καὶ τὰ παρουσιάζει. Γι' αὐτὸ δύνουμε σημασία καὶ παρακαλοῦντοῦμε μ' ἐνδιαφέρον τὶς ἐρευνῆς καὶ τὰ πορίσματα τῶν.

Τοποθέτησε, πολὺ δίκαια, τὸ Δημοτικὸ τραγοῦδι πρὸς τὸ «Μουσικὸ τρίποδα» πρὸς ἀπαρτίζονται ἀπ' τὸ συναίσθημα, τὴν εἰκόνα καὶ τὴ σκέψη. Ἀναφέρθηκε μὲ ἐπιτυχία στὴ φύση τοῦ Δημοτικοῦ τραγοῦδι, στὴ μεγάλη ἀξία του καὶ στὴν ἐρημνεία του, πρὸς τόσο παραστατικὰ μᾶς παρουσιάσσε. Ζήσαμε μαζί του ἔπιτονα τὰ συναίσθηματα τοῦ δημοῦ. Ἀκολοῦθήσαμε μαζί μ' αὐτὸν

τὸν ἑλληνικὸ λαὸ στὴ χαρὰ, στὴ λύπη, σὶδ φόβο, στὴν ἐλπίδα, σὶδους πόθους, στὰ ἰδανικά του, σ' ὅ,τι γενικὰ χαρακτηρίζει τὴ φυλὴν του. Ἐξέφρασε, τέλος ὁ ὁμιλητῆς, τὴν εὐχὴν του γιὰ τὴ διάσωση καὶ τὴ διαφύλαξιν τῆς δημοτικῆς μας μουσικῆς.

Ἐπιβάλλεται ὅμως νὰ ποῦμε ἀκόμη λίγα λόγια.

Ἐρεῖ διαπιστωθῆ δὲ τὰ τελευταία χρόνια οἱ περισσότεροι Ἕλληνες ἀποφεύγουν νὰ τραγοῦδήσουν τὰ δημοτικὰ μας τραγοῦδια.

Προτιμοῦν τὶς ξέφρενες τρομπέτες καὶ τὰ ὀργάνισματα τοῦ ὀκτ-ἔντ-ρόλ, τοῦ πᾶ-σᾶ καὶ τοῦ χούλα-χούτ. Εἶναι ἕνα ρεῖμα πρὸς ἔρχεται ἀπ' τὴν Ἀμερικὴ καὶ τὰ ἄλλα μέρη καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸ σταματήσῃ κανεὶς. Θάπρεπε ὅμως πα-ἀλληλὰ νὰ μὴν ξεχνιῖται καὶ νὰ διαδίδεται περισσότερο τὸ Δημοτικὸ μας τραγοῦδι. Τὰ Δημοτικὰ τραγοῦδια

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ

Τὸ περιοδικὸν μας αἰσθάνεται ἐπιτακτικὸν καθήκον ὡς ἀφιερῶσθαι τὴν στήλην αὐτὴν εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου Ἐξαρχοπούλου, τοῦ πατρὸς τῆς Παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης ἐν Ἑλλάδι. Βεβαίως δὲν εἶναι δυνατόν μέσα εἰς τὸν ὀλίγον αὐτὸν χρόνον νὰ δοθῇ πλήρως εἰκὼν τῆς παιδαγωγικῆς φυσιογνωμίας τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, πιστεύομεν ὅμως ὅτι καὶ οἱ ὀλίγοι αὐταὶ νοηματικὰ διειρηνεύουν τὴν ὑπονοηθεῖσαν ἡμῶν διὰ τὴν ἀπότισιν τοῦ ὀφειλομένου φόρου τιμῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον ὃ ὁποῖος ἀφιέρωσε τὴν ζωὴν του ὀλόκληρον εἰς τὴν πρόοδον τῆς Ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μας ἐτελέσθη μνημόσυνον τοῦ κορυφαίου παιδαγωγοῦ, καθ' ὃ ἀνεπτύχθη ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον του.

Βάσει αὐτῶν θὰ προσπαθῶσιν νὰ σκιανοσφῶσιν τὴν φυσιογνωμίαν του ὡς ἀνθρώπου καὶ ἐπιστήμονος.

Ὁ Ν. Ἐξαρχόπουλος ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον Νάξον τῷ 1873. Νεὺς προικισμένος μὲ σπάνια γαρίσματα δὲν ἄσνησε νὰ δώσῃ δείγματα τῆς εὐφυΐας του, ὥστε ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῶν σπουδῶν του, εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολήν, νὰ διακοιτῆ παρουσιάσας δύο ἔκδοσιν περὶ τοῦ Αἰόλου καὶ τοῦ Ὁρατίου νραφεύσας λατινιστί. Ἀνοτέρον ὡς ὑπότροφος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐσπούδασε εἰς διάφορα Πανεπιστήμια τοῦ ἑξωτερικοῦ ὅπου καὶ διεκρίθη. Μετέσχε ἐπὶ 4

ἀποτελοῦν τῶν παλμῶ τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, εἶναι προϊόντα τῆς ἐθνικῆς μας υφύσεως καὶ συμβολίζουσιν τὴν συνέχεια τῆς ἀωνιότητος τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Στὴν ἀπλὴ καὶ κατανοητὴ σύνθεσίν του περιγράφει ἱστορικὰ μορφὰς καὶ σημαντικὰς φυσιογνωμίας τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς πρὸς τὸ πέρασμα τους θὰ μείνῃ γοαρμένο στὴ λαϊκὴ μνήμη καὶ θὰ τραγουδεῖται στὰ φαρᾶγγια καὶ στὰ ἀπομνημονεύματα πέλαια, ὅπου ζῆ καὶ ὁ πόνος καὶ ἡ ἑλληνικὴ καρδιά.

Σὰν τέτοια κληρονομιά τὸ Δημοτικὸν τραγοῦδι πρέπει νὰ διασωθῆ καὶ νὰ ἀφαιρηθῆ. Ἀρχισε ἤδη ἀπὸ καθ' ἑμὲ μὴ προσπαθῆσαι τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν γιὰ τὴν καταγραφήν, τὴν ἠχογράφησην καὶ τὴν τασσοποίησιν τῆς ἑλληνικῆς δημοτικῆς ποιήσεως καὶ μουσικῆς.

Ἄς ἐλπίσουμε στὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐργασίων τῆς καὶ στὰ καρποφόρα ἀποτελέσματα τῆς.

ΧΡ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Βετῆς Σπουδαστῆς Ζ. Π. Α.

ἔτη εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ Ράιν διευθυνόμενον Παιδαγωγικὸν Φροντιστήριον συγγραψας μελέτην περὶ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ καὶ Σπαρτιατικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος. Ἐπανακάμψας εἰς τὴν Ἑλλάδα διετέλεσε Διευθυντὴ τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ ἑν ἔτος, Διευθυντῆς τοῦ Διδασκαλείου Πελοποννήσου ἐπὶ 3 ἔτη, Ἐπιθεωρητῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ἀργότερον ἔγινεν ὑφηγητῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν. Συνετέλεσεν ὥστε ἡ ἔδρα τῆς Παιδαγωγικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν νὰ γίνῃ αὐτοτελής, ἀποσπασαμένη ἀπὸ τὴν τῆς Φιλοσοφίας. Ἔργον του εἶναι ὃ ἀπὸ τοῦ 1923 ἰσχύσας θεσμὸς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς μετεκπαιδεύσεως τῶν δημοδιδασκάλων. Τῷ 1923 ἱδρυσεν τὸ Ἐργαστήριον Πειραματικῆς Παιδαγωγικῆς καὶ τῷ 1929 τὸ Πειραματικὸν Σχολεῖον τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ὑπῆρξεν τακτικὸν μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν τῷ δὲ 1942 Πρόεδρος αὐτῆς.

Ἦτο πολυνοσφώτατος, συντηρητικώτατος, ἐροατικώτατος, πολυσχεδαστάτης δραστηριότητος, ἀφιερῶσας τὸν ὅλον του βίον ἐξάτου νόητος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Παιδείας καὶ τῆς Πατρίδος. Συνέγραψε ὑπὲρ τὰς 85 συγγράμματα καὶ πολλάκις ἔτυχε τιμητικῶν διακρίσεων διὰ τὴν ποιήσασιν καὶ σπουδαίαν δρᾶσιν του εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς ζωῆς.

Ἡ γῶρα μας, καὶ εἰδικώτερον ἡ ἐκπαιδεύσις μας, ἀπώλεσεν ἕναν ἐξαιρετικὸν ἐπιστήμονα, ἕναν θαυμάσιον διδάσκαλον, ἕναν ἀνώτερον ἀνθρωπον. Ἡ ζωὴ του ἦτο μεστὴ παιδαγωγικῆς δράσεως. Τὸ ἔργον του θὰ φωτίσῃ συνεχῶς τὸν δρόμον τῆς Ἑλληνικῆς Παιδαγωγικῆς τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν θεμελιωτῆς. Δὲν ὑπῆρξεν μόνον παιδαγωγὸς τῆς ἔδρας, ἀλλὰ ἕνας ἀληθινὸς μύστης τῆς ἐπιστήμης, ἀγωνιζόμενος διὰ τὴν κατάρκτησιν τῶν παιδαγωγικῶν μυστικῶν διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης. Ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος δραματιστῆς μιᾶς ἀνωτέρας παιδαγωγικῆς κατευθύνσεως, ἐνὸς καλύτερου μέλλοντος, ἐνήμερος ὢν ὅλων τῶν συστημάτων τῶν προημιένων λαῶν καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ παρελθόντος.

Κατενόησεν ὅτι τὰ διάφορα παιδαγωγικὰ συστήματα δὲν δύνανται νὰ φέρουν ἀποτελέσματα ἂν δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν αἱ προϋποθέσεις τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου.

Δι' αὐτὸ καὶ οὐδενὸς συστήματος τὰ ὁποῖα καὶ ἐκθέτει εἰς τὰ διάφορα βιβλία του, προέτεινε τὴν εἰσαγωγὴν καὶ εἰς τὴν χώραν μας.

Εἶχε τὴν εὐλακίαν τοῦ ἐπιστήμονος καὶ ὑψηλὴν συναίσθησιν τοῦ γένους πρὸς τὸ Ἔθνος δι' αὐτὸ οὐδέποτε ἐξέφραξε γνώμην διὰ ἄλλα διὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε πεισθῆ μετὰ προηγουμένην ἔσυναναν. Αὐτὸν τὸν σκοπὸν εἶνε ἡ ἰδρυσις τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου, τοῦ πρῶτου αὐτοῦ πειραματικοῦ τῶν παντοειδῶν δηλαδὴ ἔσυναναν καὶ γνώσιν τοῦ ἑλληνόπαιδος καὶ τὴν εἰσαναγωγὴν καὶ ἐξοικειώσιν εἰς αὐτὸν τῶν μελλόντων λειτουργῶν τῆς Παιδείας. Ἡ ἰδρυσις τοῦ Πειραματικοῦ Σχολείου ἀπετέλεσε τὸ πρῶτον βῆμα εἰς τὴν τοιέα τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν ἑλληνικὴν παιδαγωγικὴν καὶ ἀποτελεῖ τοῦτο ἀληθῶς ἕνα κόσμημα τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, ἕνα δημιουργημα τῆς πολιτισμοῦ δόξσεως τοῦ ἀειμνήστου Ἐξαρχοπούλου, τὸ ὁποῖον ἐθαύμασε ἡ Σπάρτη εἰπὼν λίαν κολακευτικῶς δι' αὐτὸ: «Ἐνὼ τόσα γόνια πρὸς ἐροάσασιν δὲν ἐπέτυχα τὴν ἰδρυσιν τοιοῦτου κέντρου».

Τὸ ἔργον του θὰ φωτίσῃ ἐς αἰετὸν τὸν δρόμον τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ θὰ ἀποτελῆ φωτεινὸν πάρον ἀντλήσεως διδασμάτων διὰ τὸν ἑταίρον νεοῦ.

Θὰ μείνῃ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως ὡς σπουδαῖον μετέωρον ἑνοατικὸν ἔργον καὶ ἐξαιρετικῆς ἐρευνητικότητος. Ὁ θάνατος του ἄφησε ἕνα μεγάλο κενὸν τὸ ὁποῖον γαλοῦμεθα νὰ συμπληρῶμεν. Ἄν βαδίσωμεν ἐπὶ τὴν ἴσιν του καὶ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἐξέταξε ἡ παιδεία μας θὰ ἴδῃ ἡμέρας λαυτοῦ. Ἡμέρας ἐπιστημονικῆς προόδου, ὅποτε δὲν θὰ ἔχη νὰ ἐπιβῆ τίποτε εἰς τὸν τομέα αὐτὸν τουλάχιστον ἀπὸ τὰ σήμερον προημιένον ἔθνη.

ἌΝΝΗΣ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗΣ
Βετῆς Σπουδαστῆς Ζ. Π. Α.

«Ἄν κανεῖς ἔλθῃ καὶ μοῦ εἰπῆ: ποῦ θὰ πᾶμε ἂν καὶ οἱ γυναῖκες δοθοῦν στὶς σπουδὰς; θ' ἀπαντήσω: θὰ φθάσωμε στὸ σημεῖο ὥστε αὐτὴ ἡ γενικὴ μόρφωσις καὶ ἀγωγή, ὅταν τελοῦνται μὲ καλὴ μέθοδο, νὰ ποσφέρουν στὸν καθένα ὅ,τι εἶναι ἀπαιραίτητο, γιὰ νὰ σκέπτεται ὀρθὰ καὶ νὰ ἐνεργῇ μὲ ἐπιτυχία».

ΚΟΜΕΝΙΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

«ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ»

Από το όνομα δώσαμε στην ημέρα, που για πρακτική μας άσκηση αναλάβαμε μαζί με τις διδασκαλίες των μαθημάτων και τη διοίκηση των Πρωτύπων Δημοτικών Σχολείων της 'Ακαδημίας.

Μας δόθηκε έτσι ή εὐκαιρία μέσα στο λίγο του:ο χρονικό διάστημα ν' αποκτήσουμε λίγες άλλ' απαραίτητες γνώσεις γύρω απ' τη διοίκηση, τη λειτουργία και την εργασία του Σχολείου. Θέσαμε στην κρίση των παιδαγωγών μας ό,τι παρατηρήσαμε κι' ύστερα από συζήτηση καταλήξαμε σ' όρισμένα συμπεράσματα που αφορούν την πειθαρχία, τα παιδαγωγικά μέτρα, τη στάση μας προς τους άτακτους ελδικά μαθητές και την εφαρμογή του προγράμματος.

Συμφέρει σέ μας, αλλά και στη σχολή που αποβλέπει στην πλήρη κατάρτισή μας νά μη μείνη μόνο «'Ημέρα του Σπουδαστού», αλλά νά γίνη «'Εβδομάδα του Σπουδαστού». Έχουμε, ακόμη, τη γνώμη πως οι πρακτικές μας ασκήσεις δέν θά πρέπει νά περιορίζονται μόνο στα Πρωτύπα Σχολεία αλλά και σέ σχολεία της ύπαιθρου, στα όποια, όπως παρατηρούν πολλοί διδάσκαλοι, οι συνθήκες είναι πολύ διαφορετικές.

ΑΙ ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

Γνωρίζουμε πόσο άποπότερο και περισσότερο καρποφόρο γίνεται τó έργο του σχολείου, όταν στενά συνεργάζεται με την οικογένεια. Δέν άρκει όμως νά τó γνωρίζουμε και νά τó λέμε απλώς. Πρέπει νά γίνεται και έργο. Αυτό, υποθέτουμε, έχοντας απ' όψιν ή διεύθυνση της 'Ακαδημίας έγκαινίωσε μιά σειρά δμιλιών προς τούς γονείς με πρώτο δμιλητή τόν σεβαστό μας κ. Διευθυντή. Τό θέμα της όμιλίας του, διαλεγμένο όσο και άναγκαίο, ήταν «'Αντίθεσις Σχολείου και οικογενείας». Τόνισε ό όμιλητής, όσο έφτανε νά γίνουν αισθητά, τά σημεία στα όποια ή οικογένεια έρχεται σ' αντίθεση με τó Σχολείο. 'Ανέφερε παραδείγματα ικανά νά εομηνεύσουν τις άμυγαλόδητες κι' άντιπαιδαγωγικές, πολλές φορές, ενέργειες τών γονέων και έδωσε χρησιμότερες συμβουλές.

'Ελπίζουμε οι διαλέξεις αυτές νά συνεχισθούν.

ΤΟ ΙΑΤΡΕΙΟΝ

Είναι τόσο απαραίτητο κι' όμως ξελεπε απ' την 'Ακαδημία μας. Τώρα που έγινε δέν μπορούμε παρά νά έκφρα-

σουμε τή χαρά μας αλλά και την ευγνωμοσύνη μας τόσο προς τόν κ. Διευθυντή γιά τήν πρωτοβουλία και τις ενέργειες, όσο και προς τή Μητρόπολη 'Ιωαννίνων γιά τήν δωρεάν παροχή όλων τών φαρμάκων και τόν κ. Καζαντζή που μās έδωρησε τά απαραίτητα ιατρικά όργανα. Οι 18.000 βιταμίνες είναι στή διάθεσή μας.

'Ο γ'ιατρός πιά έχει μόνιμο στέκι κι' ή νοσοκόμα με τή δύναμη και τήν ύπομονή περιποιείται κάθε άσθενή. Έτσι άφρατα έξωκλισημένο τó 'Ιατρείο μās έξυπηρετεί σέ κάθε μας άνάγκη.

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΗΣ

Μέσα σέ μιά πολυσήμενη άτμόσφαιρα γεμάτη θρησκευτικό, έθνικό και κοινωνικό φρόνημα, γιορτάσαμε και φέτος ή οικογένεια της 'Ακαδημίας τήν 'Αποκρηά. Μιά έκδήλωση που τή χρωμάτισε ή ελληνική συνήθεια και τήν τόκωσε τó ελληνικό τραγούδι κι' ό άγνός ελληνικός χορός. Μιά γιορτή που από παιδαγωγική πλευρά αποτελεί τó αξιολογότερο μέσο γιά τήν τήνωση και καλλιέργεια του κοινωνικού πνεύματος και τήν ανάπτυξη του κοινωνικού συναισθήματος.

Τέτοιες γιορτές με τó εθνικό κλίμα που δημιουργούν, επιτρέπουν τήν άνθηση όλων τών κοινωνικών άρετών, απομακρύνουν τó άτομο απ' τόν άτομισμό και τó σπρώχνουν στή συνεργασία, στή άμοιβαία κατανόηση, σ'ήν κοινή δράση.

'Ας έλπίζουμε σέ μιά συνέχεια ατότων τών εκδηλώσεων μέσα στήν 'Ακαδημία κι' άς φροντίσουμε σάν δάσκαλοι, αύριο στα Σχολεία μας ν' αναπτύξουμε, με παρόμοιες γιορτές, τή συνεργατική διάθεση μεταξύ τών μαθητών και νά συσφίξουμε περισσότερο τις σχέσεις των.

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΓΙΝΗ...

Με ιδιαίτερη χαρά και ικανοποίηση άχ'ιτήκανε οι σπουδαστές τήν ίδρυση του καπνιστηρίου. Είναι κάτι που έλειπε απ' τήν 'Ακαδημία μας τόσα χρόνια με αποτέλεσμα οι σπουδαστές νά καπνίζουν σέ χώρους μη καταλλήλους.. Με τις τόσες όμως προς τά μπροστά άλλαγές στήν 'Ακαδημία μας, με τις τόσες προοδευτικές ενέργειες και τήν πνοή, τή νέα πνοή που δόθηκε μέσα στήν 'Ακαδημία μας, έπόμενο ήταν νά δοθί και κάποια λύση, ίσως ή καλύτερη και γιά τó κάπνισμα. Δέν είμαστε ύπερ του καπνίσματος, αντίθετα πιστεύουμε ότι βλά-

πτει πο.κλιτρούτως, άλλ' όμως δέν μπορούμε και νά τó απαγορεύσουμε με τή βία και τó κυνηγητό των σπουδαστών που καπνίζουν. 'Η απαγόρευση δέν μπορεί νά κάνει τίποτα στήν προκειμένη περίπτωση, αφού έχει αποδειχθή, ότι και όταν απαγορεύονταν τó κάπνισμα και ή σύλληψη συνεπάγετο και τήν έπιβολή ποινής, οι καπνίζοντες εξακολουθούσαν νά καπνίζουν. Γιατί λοιπόν ή απαγόρευση; Για ποιά σκοπό; 'Η λύση που δόθηκε πάνω σ' αυτό τó πρόβλημα είναι πολύ δικαιολογημένη και θέλουμε νά πιστεύουμε, ότι τó νεοιδρυθέν καπνιστήριο με τόν καιρό θά τελειοποιηθή.

ΝΕΑ ΠΝΟΗ

Είναι ό τίτλος περιοδικού, που θά εκδοθή στό τέλος του 'Ακαδημαϊκού έτους. Κάτι τó καινούργιο και τó πρωτότυπο γιά τήν 'Ακαδημία μας. Δυό λόγια μόνο στήν αρχή, μιά ζωντανή έπικροτή ύστερα και μιά εργασία που, χωρίς άμφιβολία, θά φέρη καρποφόρα άποτελέσματα. Τό περιεχόμενό του με φωτογραφίες, σκίτσα, στίχους και λίγα λόγια θ' άπεικονίση όλόκληρη τή σπουδαστική ζωή. Θά παρουσιάξη τήν 'Ακαδημία σ' όλες της τις εκδηλώσεις. Θ' αποτελεί έτσι ή «'Νέα Πνοή», φεύγοντας απ' τήν 'Ακαδημία, πνευματικό σύνδεσμο μ' αυτή, έμπόδιο στή λησμονιά και νοσηρή έπικοινωνία με τó δημοφ, χαρούμενο κι' ένθουσιαστικό αυτό παρελθόν.

'Εμπνευση αυτή, όπως και πολλές άλλες, του σεβαστού μας Διευθυντού. 'Επιβάλλεται όμως όχι μόνο νά λέμε λόγια αλλά και νά συμπαρασταθούμε σ'ό έργο της 'Επιτροπής γιά μιά άφρατα φροντισμένη και καλαισθητή έκδοση του περιοδικού.

«Οί μαθηταί μου από τās πρώτας ημέρας τής διδασκαλίας μου έξεπλάγησαν διότι δέν επέπληξα, δέν θύμωσα, δέν έδειρα κανένα. 'Υστερα δέ από τина καιρόν έλεγαν: αυτός είναι ό καθηγητής μας ή κανένας άλλος; 'Εμπιστοσύνην, τρυφνιάν, έπιμέλειαν χωρίς πίεσι και άγάπη κωιαρογύσε εις τās τας μας. 'Όλο τó γρόνο δέν έδειρα κανένα παιδί».

'Όσοι επιδιώκουν τήν εύμειριαν του 'Εθνους των και του λαού των, δφείλουν νά εργασθούν γιά τήν δημιουργίαν άληθινών προσωπικοτήτων.

SCHARRELMANN

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ

ΓΙΑ την εθνική επέτειο της 25ης Μαρτίου η 'Ακαδημία μας ώργάνωσε μιὰ γιορτή με πλουσιώτατο πρόγραμμα. Τὴν ἐκτέλεσή του παρακολοθήσαμε ὄλα τὰ Πρότυπα με ἀνυπόκριτη χαρὰ καὶ ἐθνικὸ ἐνθουσιασμό. Ἰδιαίτερη ἐντύπωση μᾶς ἔκανε τὸ δράμα «Ὁ Χορὸς τοῦ Ζαλόγγου» ποὺ οἱ σπουδασταὶ μᾶς τὸ ἔπαιξαν ὠραιότατα. Ζήσαμε μαζί τους τὴν τραγωδίαν τοῦ Σουλίου, χαρήκαμε τὸν ἠρωϊσμό καὶ τὴν λεβεντιά τῶν Σουλιωτῶν μᾶς, ἐνθουσιαστήκαμε μετὶς νίκεστους καὶ λυπηθήκαμε μετὶς συμφορὰς τους. Ἀλλὰ καὶ τὰ πατριωτικὰ τρανοῦδια ποὺ τραγούδησαν οἱ Χορωδίες τῆς Ἀκαδημίας καὶ τῶν Προτύπων δὲν μᾶς ἔκαναν λιγώτερη ἐντύπωση. Εὐχαριστοῦμε γι' αὐτὸ ὄλους ὄσους κοπίασαν γιὰ νὰ μᾶς χαρίσουν τόσο ὑπέροχες ἐθνικὲς σιτυ...

ΝΑ την, τώρα ἡ ἀλλή μας! Μεγάλωσε! Ὁ φράντης τοῦ κήπου μᾶς τραβήγηκε πὶδ μέσα κι' ἔμεινε τόσος χῶρος ἐλεύθερος. Μποροῦμε ἔτσι νὰ παίξουμε μετὶς μεγαλύτερη ἄνεση, νὰ τρέχουμε πὶδ ἐλεύθερα, νὰ νοιώθουμε καλλίτερα τὴν χαρὰ τῶν διαλειμμάτων μᾶς. Εἶναι ὄλα τὰ παιδιὰ εὐχαριστημένα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ! Τὸ βλέπεις στὰ πρόσωπά τους, τὸ διακρίνεις στὶς κινήσεις τους. Ἀπλώνονται ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη τῆς αὐλῆς στὴν ἄλλη καὶ παίζουν μετὶς ὄρεξη τὰ παιγνίδια τους. Κάθε τάξις ἔχει τὰ δικά της. Κι' ἀκόμα, ἄλλὰ τὰ ἀγόρια καὶ ἄλλα τὰ κορίτσια. Ἐδῶ σχοινάκι, ἐκεῖ λίγο ποδόσφαιρο, πὶδ πέρα καλαθόσφαιρα, ἄλλοι τὸν κουτσό, μιὰ ομάδα τὸ κυνηγητό, καθέννας τὸ παιγνίδι του. Πῶς

νὰ τὰ χαροῦμε μέσα στὴ στενότητὰ τοῦ χώρου ποὺ εἶγαμε; Τώρα μάλιστα! Γι' αὐτὸ καὶ εὐχαριστοῦμε τὸν Σεβαστὸ Διευθυντὴ τῆς Ἀκαδημίας μᾶς γι' αὐτὴ τὴν χαρὰ ποὺ μᾶς ἔδωσε.

ΘΥΜΑΣΤΕ τὴν καμπάνα ποὺ μᾶς ἀνέβαζε καὶ μᾶς κατέβαζε στὶς τάξεις κατὰ τὰ διαλείμματα; Πάει πιά! Ἀνῆκει στὴν Ἱστορία... Τὴν ἀντικατέστησαν τὰ ἠλεκτρικὰ κουδούνια ποὺ τοποθετήθηκαν στοὺς διαδρόμους καὶ τὶς γωνίες τῶν ἐξωτερικῶν τοίγων ὄλου τοῦ μεγάρου τῆς Ἀκαδημίας μᾶς. Ἐνα πάτμια τοῦ κουμπιῦ καὶ ντρίν!!... ὄλα τὰ κουδούνια υπαίνουν σὲ λειτουργία. Καὶ μᾶς εἰδοποιοῦν, μετὶς τοῦπο πολιτισμένο πιά, ἢ νὰ διακόψουμε τὰ παιγνίδια μᾶς καὶ νὰ παραταχθοῦμε στὴ νοσημιή, ἢ νὰ κλείσουμε τὰ βιβλία καὶ τὰ τετράδια καὶ νὰ τρέξουμε στὴν αὐλή!... Θὰ ρωτήσετε γιὰ τὴν καμπάνα μᾶς; Ἐ, δὲν τὴν

βάλαμε καὶ στὸ Μουσεῖο... Κάπου - κάπου — ὄταν σταματᾶ τὸ ἠλεκτρικὸ — τὴ γρησιμοποιοῦμε καὶ αὐτὴ!...

ΜΕΡΙΚΟΙ συμμαθηταὶ μᾶς κατὰ τὶς ὄρες τῶν διαλειμμάτων, παίζουν μετὶς τέτοιο τρόπο ποὺ νομίζεις πὶς ἄλλη φορὰ δὲν πρόκειται νὰ ξαναπαίξουν... Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι νὰ κουράζονται ὑπερβολικά, νὰ γίνονται μουσικίδι στὸν ἰδρώτα κι' ὄταν ἀνεβαίνουν στὶς τάξεις νὰ μὴν εἶναι σὲ θέση νὰ παρακολουθήσουν μετὶς προσογὴ τὸ μάθημα. Χρειάζεται λοιπὸν ὄλα νὰ γίνονται μετὶς μέτρο. Καὶ τὸ παιγνίδι ἀκόμα. Γιατὶ μόνο ἔτσι μᾶς προξενεὶ καὶ χαρὰ καὶ ὠφέλεια. Ἀλλοιῶς διατρέχουμε τὸν κίνδυνον καὶ κρολογήματα ν' ἀρπάξουμε καὶ τὸ κρεβάτι τῆς ἀρρώστειας νὰ δοκιμάσουμε. Ἡ γρίπη τέτοια παιδιὰ — τρελλὰ στὰ παιγνίδια τους — ξεχωρίζει γιὰ νὰ τοὺς κἀνη τὴν ἐπίσκεψη...

Οἱ σπουδασταὶ μᾶς στὰ Πρότυπα: Διδασκαλία σὲ μιὰ τάξη..

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΕΥΕΡΓΕΤΑΣ ΜΑΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΖΑΠΠΑΣ

Μέσα στις φωτεινές σελίδες που είναι γραμμένα τα όνοματά των ευεργετών της νεωτέρας Ελλάδος θα μείνη άσθηστο από του χρόνου το πέρασμα το όνομα του μεγάλου ευεργέτου Εὐαγγέλου Ζάππα, ὁ ὁποῖος διέθεσε τὴν περιουσίαν του γιὰ ἔθνικους καὶ κοινωνικούς σκοπούς.

Γεννήθηκε στὸ Λάμποβο τῆς ἐ-

πόμενον ἔτος ταξίδεψε στὸ Βουκουρέστιο. Στὴν ἀρχὴ τῆς ἐγκαταστάσεώς του στὴν πόλιν αὐτὴ ἀσολήθηκε μετὰ τὴν λατρικὴ. Ἀφοῦ ἐογάσθηκε πολὺ ἀπέκτησε μεγάλη περιουσία.

Τὸ 1856 γύρισε στὴν ἀγαπημένη του πατρίδα καὶ διέθεσε 400 μετοχές γιὰ νὰ διοργανώνονται ἐκθέσεις γεωργικῶν προϊόντων.

ἀνακήρυξε ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγάλους εὐεργέτας τῆς.

Ἐνα ἀπὸ τὰ ὠραῖα κτίρια τῶν Ἀθηνῶν κοντὰ στὸν Ἰλισσὸ εἶναι καὶ τὸ Ζάππειον.

Ἄρχισε νὰ κτίζεται τὸ 1874 καὶ τελείωσε τὸ 1888. Τὸ σχέδιον ἦταν τοῦ ἀρχιτέκτονος Μπαλανζέ καὶ ἐσοδεύτηκαν γιὰ τὸ κτίσιμό του ἄνω τῶν δύο ἑκατομμυρίων δραμιῶν, τῆς τότε ἐποχῆς.

Τὸ κτίριον εἶναι ἡμικυκλικὸ μέγεθος καὶ πλατεῖες αἰθούσες. Ἡ πρόσοψή του ἔχει ὠραῖο διάκοσμον μετὰ προπύλαια ἰωνικοῦ ρυθμοῦ. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ εἶναι οἱ ἀνδριάντες τοῦ Εὐαγγέλου καὶ Κωνσταντίνου Ζάππα.

Τὸ Ζάππειον μέγαρον καὶ τὸ ἄλλοσος του εἶναι μιὰ ἀπὸ τὰς πρὸ μαγευτικὰς γωνίας τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ μόνος αὐτὸς εὐεργέτης μας ΕὐΑΓΓΕΛΟΣ ΖΑΠΠΑΣ θὰ μείνῃ αἰῶνια στὶς ψυχὰς μας.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΕΛΕΣΗ

Ε'. 4) ξίου

ΑΣΠΑΣΙΑ ΜΑΣΟΥΤΡΑ

Στ'. 4) ξίου

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΠΛΑΣΤΗΡΑ

Στ'. 4) ξίου

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΖΑΠΠΑΣ

παρχίας Τεπελενίου τῆς Βορείου Ἠπείρου, τὸ 1800 ἀπὸ γονεῖς φτωχοῦς. Τὰ παιδικὰ του χρόνια τὰ πέρασε στὸ φτωχὸ χωριουδάκι του χωρὶς νὰ μορφωθῇ. 13 ἐτῶν κατετάχθη εἰς τὸ σῶμα Σουλτανῶν τοῦ Μάρκου Μπότσαρη. Τὸ 1837 ἐπῆγε στὴ Μακεδονία, ὅπου ἀσκολήθηκε μετὰ τὸ ἐμπόριον. Τὸ ἐ-

Τὸ 1865 ἐκλείσει τὰ μάτια του ὁ μεγάλος αὐτὸς εὐεργέτης.

Ὁ Εὐαγγέλος Ζάππας ἄφησε μιὰ περιουσία ὡς ἑξ ἑκατομμύρια φράγκα. Κι' ὅλη αὐτὴ τὴν τεράστια περιουσία του, δεύτερη μετὰ τοῦ Σίνα, τὴν διέθεσε γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδος του.

Γι' αὐτὸ δίκαια ἡ Ἑλλάδα τὸν

Μορφωμένος εἶναι ὁποῖος σὲ δὲλα τὰ στάδια ἀναπτύξεώς του κατώρθωσε νὰ ἀπαντήσῃ ἐλεύθερα πρὸς ὅλα τὰ ἐρεθίσματα τοῦ περιβάλλοντος ὅπου ἔζη καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλας τὰς ἀνάγκας του.

R. COUSINET

Ἡ νέα ἀγωγή ἔχει ὀλιγωτέρους ἀντιπάλους ἀπὸ ἄλλοτε. Ἔχει πολὺ περισσότερους φίλους καὶ γι' αὐτὸ, κατὰ ἀμφιβολία, διατρέχει μεγάλο κίνδυνον.

R. COUSINET

«Οἱ χρονολογίαι καὶ ἡ γεωγραφία εἶναι τὰ δύο μάτια τῆς ἱστορίας».

LAROUSSE

Ἡ Τέχνη τοῦ Παιδαγωγοῦ μοιάζει μετὰ τὴν τέχνη τοῦ κηπουροῦ.

PESTALOZZI

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ, Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

(Τὸ λιμάνι πὸ θὰ συνδέσῃ τὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν Ἰταλία)

Ποὺς δὲν ἔχει ἀκούσει γιὰ τὸ ὁμορφο λιμάνι τῆς Θεσπρωτίας, τὴν Ἠγουμενίτσα μὲ τὶς τόσες ποικίλες φυσικὲς καλλονές του, τὸ λιμάνι πὸ μὲ τὴν πολυτάραχη κίνησιν του δίνει ζωὴ στὴ μικρὴ πόλιν;

± ὥρες ἀπέχει περίπου ἀπὸ τὰ Γιαννίνα.

Ἡ διαδρομὴ καθ' ὅλον τὸ μῆκος εἶναι εὐχάριστη, καὶ ὁ δρόμος πὸ σχεδὸν ἀκολουθεῖ τὴν ροὴν τοῦ ποταμοῦ Καλαμά, περνᾷ ἀπὸ πολλὰ γοητευτικὰ χωριά, ὅπως περνᾷ μιὰ κλωστή μέσα ἀπὸ χάντρες.

Ἡ πόλις εἶναι σχεδὸν καινούργια, διότι εἶχε καταστραφῆ κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1940-41 καὶ ἔχει ἀνοικοδομηθῆ ὁλόκληρη.

Μόλις φθάσουμε μᾶς ὑποδέχεται μιὰ ὠραία δεικνύουσα ἀπὸ πλατάνια, πὸ ἀνάμεσά τους ξεπροβάλλουν δειλὰ - δειλὰ —κάτασπροι κύβοι— τὰ σπιτάκια τῆς.

Πιὸ πέρα ἢ θάλασσα εἰσχωρεῖ βαθιὰ μέσα στὴν ξηρὰ, σχηματίζοντας ἔτσι ἕνα ὠραῖο φυσικὸ ὄριον.

Στ' αὐτιά μας φθάνει τὸ σιγανὸ τραγούδι τῆς θαλάσσης —ὁ φλοίσβος— καὶ ὁ θόρυβος πὸ κάνουν τὰ κυματάκια καθὼς σπάζουν πάνω στ' ἄσπρα βραχάκια τῆς παραλίας.

Ἀναπνέομε μὲ εὐχαρίστησιν τὸν ἄλμυρὸ ἀέρα τῆς θαλάσσης, πὸ φυσάει μέσα ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δένδρων.

Στὸν ὄρο μὲ εἶναι ἀραγμένες μεγάλες βενζίνες, ἐπιβατικὲς καὶ φορητῆς, πὸ κάνουν τὴν συγκοινωνία μὲ τὴν Κέρκυρα, τοὺς Παξοὺς, μὲ τὸ Μοῦρτο, τὴ Λευκάδα καὶ πλῆθος μικρὲς ψαρόβαρκες πὸ ἀνήκουν στοὺς κατοίκους.

Πότε - πότε, ρίχνει ἄγκυρα καὶ κανένα καράβι.

Κι' αὐτὸ εἶναι συναγεμῆς γιὰ τὸν παιδόκοσμον τῆς πόλεως.

Ὅλα τὰ παιδιά μικροὶ καὶ μεγάλοι, σπεύδουν ν' ἀνεβοῦν στὸ καράβι. νὰ τὸ περιεργασθοῦν.

Δυὸ φορές τὴν ἑβδομάδα, Τετάρτη καὶ Σάββατο, ἔρχεται τὸ ν - μπόουτ.

Ὁ παραλιακὸς δρόμος, εἶναι ἀρκετὰ μεγάλος μὲ γραφικὰ καφεενδάκια ἐδῶ κι' ἐκεῖ καὶ δυὸ συγχρονισμένα ξενοδοχεῖα καθὼς καὶ ἄλλο ἕνα, πὸ ἔγινε τώρα τελευ-

ταίως γιὰ τοὺς τουρίστας.

Ἡ πόλις εἶναι ἀμφιθεατρικῆς κτισμένη μὲ ὠραίους κανονικοὺς πεντακάθαρους δρόμους.

Ἰῶρω - γύρω, ὑψώνονται τὰ βουνὰ τῆς πνιγμένα στὸ πράσινο καὶ στὶς ἐλιές, ἐνῶ μερικὰ χωριουδάκια πὸ φαίνονται σκαρφαλωμένα στὶς πλαγιές τους, μοιάζουν ὡς κοπάδι περιστερῶν, πὸ ἔχει σταματήσει στὸ βουνὸ γιὰ νὰ ξεκουραστῆ.

Στὴν Ἠγουμενίτσα εὐδοκίμει πολὺ ἡ ἐλιά, ἢ ὅποια εἶναι καὶ τὸ κυριώτερον προϊόν τοῦ τόπου.

Ὁραία ἐστιατόρια προσφέρουν στὸν διαβάτη παντὸς εἶδους φαγητά, μὰ πιὸ πολὺ τὰ φρεσκοτάτα νόστιμα ψάρια πὸ ψαρεύονται στὸν κόλπο τῆς.

Τὰ καταστήματα, τραβοῦν τὴν προσοχὴ τοῦ διαβάτου μαγνητικὰ μὲ τὶς ὠραῖες τῶν διτρίνες.

ἔχει ἀμμουδιά ὠραιότατη καὶ γι' αὐτὸ πολὺς κόσμος πηγαίνει τὸ καλοκαίρι γιὰ μάνια.

Παραπλεύρως τῆς Ἠγουμενίτσης καὶ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ ὑψώνονται τὰ δεικνύουσα βουνὰ

τῆς Θεσπρωτίας καὶ μόλις βγοῦμε ἀπὸ τὸν κόλπο φαίνονται τ' Ἀλβανικὰ βουνά.

Τὴν νύχτα εἶναι πολὺ ὁμορφη. Μεσα στὴν θάλασσα τρεμοσβήνουν οἱ φάροι —ὡς ἀστεράκια τοῦ οὐρανοῦ πὸ παίζουν κρυφτούλι μὲ τὰ σύννεφα— καὶ βοηθοῦν τοὺς ναυτικούς, νὰ μὴν πέσουν σὲ κανένα ὑφαλο, ἢ σὲ καμμιὰ ξέρα.

Παρέχει τὰ γοι - γοι στὴ σειρά, μὲ τὰ φαναράκια τους, καὶ αλλοῦ τὰ πυροφάνια, φωτίζουν στοὺς ψαράδες τὴ θάλασσα γιὰ νὰ ἰδοῦν πὸ εἶναι τὰ ψάρια γιὰ νὰ τὰ κτυπήσουν μὲ τὰ καμάκια τους.

Τώρα ἢ Ἠγουμενίτσα, θὰ γίνῃ σπουδαῖο τουριστικὸ κέντρο, διότι μὲ τὸ νέο φέρρι - μπόουτ, τὸ ὁποῖο θὰ προσεγγίξῃ στὸ λιμάνι τῆς, θὰ γίνῃται ἢ ἀποδίβασιν τῶν περισσοτέρων τουριστῶν ἀπὸ τὴν Ἰταλία καὶ τὴν Εὐρώπῃ στὴν Ἑλλάδα μᾶς.

Ἔτσι εἶδα ἐγὼ τὴν Ἠγουμενίτσα, τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ ἐπίνεια τῶν Ἰωαννίνων.

ΕΛΕΝΗ Π. ΑΝΙΩΝΙΑΔΟΥ

Στ' 6)ταξίον

Ο ΑΠΡΙΛΗΣ

—Τώρα εἶν' Ἀπρίλης καὶ χαρά.

Τώρα εἶναι καλοκαίρι.

Τὸ λέν τ' ἀηδόνια στὰ κλαδιὰ κι' οἱ πέρδικες στὰ πλάγια...

Ὁ Ἀπρίλης εἶναι ὁ δεύτερος μῆνας τῆς Ἀνοιξέως. Ὅλα γύρω εἶναι χαρούμενα. Ὅλα εἶναι γελαστά, γιὰ τὸ ἴδιος εἶναι χαρούμενος καὶ γελαστός. Τὰ περισσότερα χωράφια εἶναι καταπράσινα. Τὰ δένδρα ἀρχίζουν νὰ βγάλουν τὰ φύλλα τους. Τὰ πουλάκια κελαιδοῦν χαρούμενα καὶ πετώντας ἀπὸ κλαδι σὲ κλαδι, μᾶς κάνουν νὰ χαιρόμαστε πιὸ πολὺ. Οἱ βραδυνὲς εἶναι πιὸ γλυκὲς. Οἱ βοσκοὶ πηγαίνουν μὲ τὰ κοπάδια τους στὰ βουνά γιὰ νὰ ξεκαλοκαιριάσουν λαλώντας τὴ φλογέρα τους. Καὶ τὰ τσοπανόπουλα πηδοῦν καὶ χαίρονται. Ὁ Ἀπρίλης μᾶς φέρνει καὶ τὴν μεγάλη μᾶς γιορτὴ τὴν Πασχαλιὰ πὸ εἶναι τόσο ταιριασμένη μὲ τὴν Ἀνοιξί, ὅπως λέγει καὶ

τὸ ποίημα:

—Κόβουν ἄνθη μυρωμένα
δίνουν παίρνουνε φιλιὰ
πολὺ εἶναι ταιριασμένα
Ἀνοιξί καὶ Πασχαλιὰ...

Τὴν Πασχαλιὰ θὰ κόψωμε μυρωμένα ἄνθη καὶ θὰ στολίσωμε τὸν Ἐπιτάφιο. Τὸν Ἀπρίλιον τὸν ἀγαπᾷ πολὺ, γιὰ τὸ βγαίνω καὶ κρεῖνω μαργαρίτες τοῦ ἀγροῦ καὶ τὶς χαρίζω στὴν μαννούλα μου, πὸ τόσο πολὺ τὴν ἀγαπᾷ.

Νὰ λοιπὸν παιδιά ποῖς εἶναι ὁ Ἀπρίλης καὶ ποῖα εἶναι τὰ καλά του.

ΚΑΛΛΙΤΣΑ Κ. ΣΙΔΩΝΗ

Β'. τάξις 4)ταξίον

Ἡ ἠθικὴ ἀγωγή, τέλος, ἔργον ἀγάπης καὶ πίστεως, ξυπνάει εἰς τὸ παιδί τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην εἰς τὴν τάξιν, πὸ καθώρισεν ὁ Δημιουργός.

PESTALOZZI

ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΔΕΣΠΩ ΜΠΟΤΣΗ ΚΑΙ ΛΕΝΩ ΜΠΟΤΣΑΡΗ

— Δυὸ ἡρώϊδες τοῦ Σουλίου —

«Κορίτσια ἀπὸ τὰ Γιάννινα, νυχράδες ἀπ' τὸ Σούλι,
τὰ μαῦρα νὰ φορέσετε, στὰ μαῦρα νὰ ντυθῆτε,
τὸ Σούλι θὰ χαρὰ τσωθῆ, χαράτσι θὰ πληρώσῃ».

Ὁ χειμῶνας τοῦ 1803 θῆρες τοὺς Σουλιώτες νὰ ἀγωνίζονται ἕνα ἀπελπιμένο μὰ γενναῖο ἀγῶνα. Γιὰ δέκα-τη φορά, μέσα σὲ λίγα χρόνια, οἱ Τούρκοι προσπαθοῦσαν πάλι νὰ πατήσουν τὸν τόπο τους, πὺ ὅσο ἔμεινε ἐλεύθερος δὲν ἄφηγε σὲ ἡσυχία τὸν Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Τουρκαλβανῶν, πὺ πολέμουσαν τῶρα μὲ λύσσα γιὰ νὰ καταλάβουν τὸ Σούλι, ἦταν ὁ ἴδιος ὁ γιὸς τοῦ Ἀλῆ, ὁ Στρατάρχης Βελῆ Πασᾶς πὺ, παρ' ὅλες τὶς μεγάλες δυνάμεις τὶς ὁποῖες διέθετε, μόνο ὕστερα ἀπὸ προδοσία κατώφθωσε νὰ μπεῖ στὸ φρούριο τῶν Σουλιωτῶν. Ἔτσι, γενναῖοι πολεμιστὲς οἱ Σουλιῶτες, ἀναγκάστηκαν νὰ ἔλθουν σὲ συμφωνία μὲ τὸ γιὸ τοῦ Ἀλῆ καὶ σύμφωνα μ' αὐτὴν νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πατρίδα τους παίρνοντας τὸν δρόμο τῆς ἐξορίας. Παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων τοῦ 1803, ἔδωσε γραπτὴ ὑπόσχεση στοὺς Σουλιῶτες νὰ τοὺς ἀφήσῃ νὰ φύγουν, μὲ τὴν ἐγγύησιν ὅτι δὲν θὰ περᾶσθουν ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες του.

Στὴν ὁμολογία τοῦ ἴδιου τοῦ στρατάρχη, ἡ ὁποία σῶζεται ὡς σήμερα, διαβάσαμε:

«Ἐγώ, ὁ Βελῆ Πασᾶς μὲ ὄλους τοὺς Δαβαμπίδες μου (αἰλικουῶς) δίνωμεν τὸ σάρτι (ὄρκον) τῶν Σουλιωτῶν, ὅπου εἶναι κλεισμένοι εἰς τὸ Κούγκι, ὅσοι ἀκολουθήσουν τὸν Φῶτον Τζαβέλλαν, ὅτι τοὺς ἔδωσα τὴν ἄδεια, διὰ νὰ ἔβγουν ἐλεύθερα καὶ νὰ εἶναι ἀπείρακτοι ἀπὸ τὸ ἀσκέρι μου...».

Ὁ ἴδιος ἔγραψε μάλιστα συστατικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς Πάργας καὶ τοὺς συνηθιστοὺς νὰ δεχτοῦν καὶ νὰ φιλοξενήσουν τοὺς Σουλιῶτες, πὺ ὕστερα ἀπὸ τόσοις αἱματηροὺς ἀγῶνες ἀναγκάζονται νὰ ἀφήσουν τὴν πατρίδα τους. Στὸ γράμμα του, πὺ σῶζεται κι' αὐτὸ ἀπὸ τὸν ἱστορικὸ τῆς ἐποχῆς Περραιβό, διαβάσαμε:

«Ἀγαπητοί μου Προεστοὶ τῆς Πάργας! Μετὰ τὸν χαιρετισμὸ μου σᾶς φανερώνω, ὅτι τῶν Σουλιωτῶν, ὅπου τοὺς ἔδωσα ραῖ (συγῆρσιν), καὶ ἐπροσκύνησαν· νὰ τοὺς δεχθῆτε αὐτοὺ εἰς τὸν τόπον σας ὄλους».

Ὁ Τούρκος ὅμως, ὅπως ποτὲ δὲν ἔ-

μεινε πιστὸς στοὺς ὄρκους του, ἔτσι καὶ τῶρα πῆγχε τὴ συμφωνία, βρίσκοντας τὴν ἐκαιρία νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς κατατρεγμένους Σουλιῶτες, πὺ βιάζαν ἐξαντλημένοι καὶ ἀνυπεράσπιστοι τὸ δρόμο τῆς ἐξορίας.

Ὁ Βελῆ Πασᾶς ἔσειεκε πίσω τους τέσσαρις χιλιάδες στρατιῶτες, πὺ ἔκαιγαν χωριὰ στὸ δρόμο τους, αἰχμαλωτίζαν γυναῖκες, σκότωναν βοῦρα καὶ μάζευαν ἀπὸ παντοῦ λάφυρα. Στις 23 Δεκεμβρίου μπῆκαν στὸ μικρὸ χωριὸ Ρηγάσσα, πὺ βρίσκονται ἀνάμεσα στὴν Πρέβεζα καὶ στὴν Ἄρτα. Σ' αὐτὸ τὸ χωριὸ εἶχαν καταφύγει πολλὲς σουλιῶτικες οἰκογένειες, τόσο ὅταν οἱ Τούρκοι πολιορκοῦσαν ἀκόμα τὸ Σούλι, ὅσο κι' ὅταν ἔγινε ἡ συμφωνία νὰ ἐκπατριθοῦν οἱ Σουλιῶτες. Στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ, βρισκόταν ὁ μεγάλος πύργος τοῦ Δημοῦλα, στὸν ὁποῖο κατοικοῦσε ἡ οἰκογένεια τοῦ Γεωργάκη Μπότση, ἑνὸς ἀπὸ τοὺς πλουσιωτέρους ἀνθρώπους τοῦ Σουλίου, ὅταν ἀκόμη ἡ πατρίδα του ἦταν ἐλεύθερη. Ὁ Γεωργάκης Μπότσης καὶ ὄλοι οἱ ἄλλοι ἄνδρες τῆς ἀρχοντικῆς αὐτῆς οἰκογένειας ἀπουσίαζαν ἀπὸ τὸν πύργο, ὅταν μπῆκαν ξαφνικὰ οἱ Τουρκαλβανοὶ στὸ χωριό. Μὰ ὁ πύργος δὲν ἔμεινε ἀνυπεράσπιστος. Ἡ γυναῖκα του Δέσπω, οἱ θυγατέρες του, οἱ ἔγγονές του καὶ οἱ νύφες του πῆραν τὸ ντουφέκι. Δυὸ μέρες κράτησαν μακριὰ τοὺς Τουρκαλβανούς, πὺ ἐν τῷ μεταξύ εἶχαν ἐρημώσῃ τὸ χωριό. Ὁ ἱστορικὸς τῶν γεγονότων αὐτῶν Περραιβὸς γράφει, πὺς ἡ γενναϊότητα τῆς Δέσπωσης Μπότση ἦταν ἀπαράμυλλη. Πολεμοῦσε σὰν ἄνδρας, ἐμπόρῳχε τις ἄλλες γυναῖκες καὶ προξενούσε πολλὰς βλάβες στοὺς Τούρκους.

Ὁ λαὸς μας πὺ πάντα σπυρνέεται καὶ ἐμπνέεται ἀπὸ τὰ σπάνια αὐτὰ παραδείγματα ἡρωϊσμοῦ καὶ δημιουργεῖ πολλὰς φορές θαυμάσια ποιητικὰ κείμενα, ἔμνησε τὸ πρωτάκουστο θάρρος τῆς Δέσπωσης μὲ τὸ παρακάτω δημορφο τραγούδι, πὺ εἶναι γνωστὸ σ' ὅλη σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα:

Ἄχὸς βαρὺς ἀνοῦεται, πολλὰ ντου-
(φέκια πέφτουν.

Μῆνα σὲ γάμο εἰχονοῦται, μῆνα σὲ
(χαροῦσται;

Οὐδὲ σὲ γάμο εἰχονοῦται, οὐδὲ σὲ
(χαροῦσται.

Ἡ Δέσπω κἀμεινε πόλεμο μὲ νύφες
(καὶ μ' ἀγγόνια.
Ἄρβαντιὰ τὴν πλάκωσε στοῦ Δη-
(μουλά τὸν πύργο.
—Γ. ὄρβανινα, ρίξε τ' ἄρματα, δὲν εἶν'
(ἐδῶ τὸ Σούλι.
Ἐδῶ εἶσαι σπαλάβα τοῦ Πασᾶ, σπαλά-
(βα τῶν Ἀρβανίτων.
—Τὸ Σούλι κι' ἂν προσκύνῃς κι' ἂν
(τούρκεψεν ἡ Κιάφα,
ἡ Δέσπω ἀρέντες Λιάσπρες δὲν ἔκα-
(με, δὲν κἀνει!

Οἱ Τουρκαλβανοὶ ὅμως ἦταν πολλοὶ καὶ οἱ δέκα γυναῖκες, μὲ τις ὁποῖες πολεμοῦσε ἡ Δέσπω Μπότση, δὲν μποροῦσαν νὰ κρατήσουν περισσότερο μακριὰ τὸν πολυπληθῆ ἐχθρό. Ὁ πύργος εἶχε γκρεμιστῆ σὲ πολλὰς μεριές, τὰ πυρομαχικὰ λιγότευαν, οἱ τροφὲς τελείωσαν καὶ οἱ στρατιῶτες τοῦ Σελικπάρη Μπότα θὰ ἔμπαιναν ἀπὸ ὅρα σὲ ὅρα στὸ ἀρχοντικό. Ἡ Δέσπω ἤξερε τί τὴν περιμένε κι' αὐτὴν καὶ τις ἄλλες γυναῖκες. Σκέφτηκε καὶ πῆρε τὴν ἀπόφασιν, ἀνήμερα τῶν Χριστουγέννων. «Παιδιά μου» φώναξε, εἰς Τουρκαλβανὸ ὅπου νάνα θὰ πατήσουν τὸ σπῆτι. Μᾶς περμῆναι ἡ σπαλάβα κι' ἡ καταφρόνια. Καλύτερα νὰ πεθάνωμε ὄλες ἀσπάλωτες καὶ τιμημένες. Ἄς βάλομε φωτιά στὴ μαπαρόντη!». Συμφωνήσαν ὄλες καὶ μάζεψαν ὅση πυρὶτιδα ἔπόμεινε στὸ κέντρον τοῦ πύργου. Ἡ Δέσπω πῆρε ἕνα ἀναμμένο δαυλί...

Μία θαυμάσια περιγραφή τοῦ τραγικοῦ τέλους τῶν ἡρώων αὐτῶν τοῦ πύργου τοῦ Δημοῦλα μᾶς δίδει τὸ δημοτικὸ τραγούδι τῆς Δέσπωσης:

Δαυλί στὸ χέρι ἄρπαξε, κόρες καὶ
(νύφες κῶφει:
—«Σπαλάβες Τουρκῶν μὴ ζήλωμε! Πα-
(δά, μαζί μ' ἔλατε!»
Καὶ τὰ φυσούμα ἀναψαν κι' ὄλοι
(φωτιά γενῆσαν!

Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς πὺ γλύκωσαν τὸν διωγμὸ τοῦ Βελῆ Πασᾶ μετὰ τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὸ Σούλι, ἦταν κι' ὁ Κίτσος Μπότσαρης, πὺ ζήτησε καταφύγιον στὸ χωριὸ Βουλγαρέλι τῶν Τζουμέρκων, γιὰ νὰ ξεφύγῃ ἀπ' τὴν καταδίωξιν τῶν Τουρκαλβανῶν. Καὶ ἐκεῖ ὅμως ἄσπρη κίνδυνος νὰ κινλωθῆ ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες τοῦ Βελῆ γι' αὐτὸ ζήτησε ἕνα ἀσφαλέτερο μέρος. Στις 20 τοῦ Δεκεμ-

Η 21^Η ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

βολον πήρε μαζί του όλους τους Σουλῶτες που βρίσκονταν στὸ Βουλγαρέλι καὶ σὲ δύο μέρες ἔφτασε στὸ μοναστήρι Σέλιζου τῶν Ἀγιάφων ὅπου ὑπῆρχε πρὸ πολλὴ ἀσφάλεια. Μαζὺ του βρισκόταν καὶ ἡ δεκαπεντάχρονη θυγατέρα του Λέκω, καὶ ὁ γιὸς του Γιαννάκης. Δὲν πέρασαν ὅμως πολλές μέρες καὶ οἱ Σουλῶτες προδόθηκαν πάλι στοὺς Τούρκο-καλιβανούς. Ὁ Βελὴ πασῶς ἐπέλεξε μεγάλη δύναμι νὰ κυκλώσῃ τὸ Μοναστήρι καὶ νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς κλεισμένους μέσα Σουλῶτες. Ὁ Κίτσος Μπότσαρης μὲ τοὺς ἄνδρες του ἀποφάσισε νὰ πολεμήσῃ. Πολλὲς μέρες κράτησε ἡ πολιορκία. Ἡ Λέκω πολεμοῦσε γενναῖα στὸ πλευρὸ τοῦ ἀδελφοῦ της Γιαννάκη, πρὸ σκοτώθηκε τελικὰ, ὅταν οἱ Ἀλβανοὶ ἄρχισαν νὰ μπαίνουν στὸ Μοναστήρι, ὅποτε καὶ ἀπὸ τοὺς ποδοσφαιριστῆς. Ἀπὸ 1148 πρὸς ἦταν στὴν ἀρχὴ οἱ πολιορκημένοι Σουλῶτες τοῦ Μοναστηριοῦ, οἱ περισσότεροὶ εἶχαν σκοτωθῆ. Οἱ Τούρκο-καλιβανοὶ ἄρχισαν κ' ἐδῶ τὴν σφαγὴ. Πολλὲς γυναῖκες ἐπεφταν στὸ ποτάμι γιὰ νὰ ἀποφύγουν τὴν ἀπίστευσι, ἀλλες ἀγκυλωποτισθῆκαν, ἄλλες σκοτώθηκαν, πολεμώντας κἀπὶ στοὺς ἄνδρες, καὶ μόνο λίγες, πολὺ λίγες, κατόρθωσαν νὰ σωθοῦν. Ἡ Λέκω σάθρησε φεύγοντας τὴν τελευταία στιγμὴ μαζὺ μὲ ἄλλους 80 Σουλῶτες — τοὺς μόνους πρὸς γλύτωσαν ἀπὸ τὴν τρομερὴ αὐτὴ σφαγὴ τῆς Μονῆς Σέλιζου.

Ἡ γενναϊότητα τῆς δεκαπεντάχρονης κόρης τὴν ἔκαμε διάσημη. Ἡ ἡρωϊκὴ της ἔξοδος ἀπὸ τὴ Μονὴ τοῦ Σέλιζου, οἱ μάχες καὶ τὰ κατορθώματά της, ἔγιναν τραγούδι, πρὸς τὸ τραγουδοῦσαν οἱ κλέφτες στὰ λημέρια τους κ' οἱ κοτωκοὶ τῆς Στερεῆς. Ἔτσι ἡ Λέκω ἔγινε μὰ θρυλικὴ ἡρώδαια, πρὸς ἀνήρφησε τὴν Τουρκία, ἔπρηξε διπλά τὰ βουνά καὶ τὴν πολέμησε σὰν καπετάνισσα, δπως λέει τὸ τραγούδι πρὸς ἀφιέρωσι, ὁ ποιητὴς λαός:

«Ὅλες οἱ καπετάνισσες κ' οἱ καπετανοπούλες,
βλες στὴν Ἄρτα πέρασαν, στὰ
(Γιάννενα τίς πάνε.
Κ' ἡ Λέκω δὲν ἐπέρασε, μὴδε πη-
(γαίνει σκλάβαια,
μον' πήρε διπλά τὰ βουνά, διπλά
(τὰ κοροφοβόνια,
Πέντε Τούρκοι τὴν κυνηγοῦν, πέν-
(τε τζοχαντζαράιοι.
Γυρὶς ἡ Λέκω καὶ τοὺς λέ' καὶ μὲ
(θυμὸ τοὺς κρένει :
—«Ποῦ πάτε, βρε βρωμάτουρκοι, κ' ἐ-
(σεῖς παλιοσαγάρια;
'Εγὼ 'μαι ἡ Λέκω Μπότσαρη, ἡά-
(δελφὴ τοῦ Γιάννη,
π' ἔκαμε τὴν Ἀρβανιτιά κ' ἐντόθη-
(κε στὰ μαῦρα!».

Μετὰ τὸ Μοναστήρι τοῦ Σέλιζου ἡ Λέκω πῆγε κοντὰ στὸ θεῖο της Νίτζα, πρὸς πολεμοῦσε τοὺς Τούρκοις στὸν Ἀ-

Τὰ κανόνια τοῦ κάστρου χαϊρέτησαν τὴν ἀνατολὴ τῆς δοξασμένης αὐτῆς μέρας καὶ οἱ καμπάνες σκόρπισαν τὴ χαρὰ στὴν πόλι μας. Ἔχουν περάσει ἀπὸ τότε 47 χρόνια κ' ὅμως ὅσα χρόνια κ' ἂν περάσουν μὲ τὴν ἴδια συγκίνησι καὶ ὑπερηφάνεια θὰ γιορτάζεται ἡ μέρα αὐτὴ σὲ κάθε ἡπειρωτικὴ γωνιά.

Εἶναι μὰ ἀπὸ τίς πιὸ μεγάλες ἐθνικὲς μας γιορτές. «Τὰ πήραμε τὰ Γιάννενα μάτια πολλὰ τὸ λένε μάτια πολλὰ τὸ λένε ὅπου γελοῦν καὶ κλαίνε».

Ἐδῶ καὶ 17 χρόνια ὁ ἀείμνηστος στρατηλάτης Κωνσταντῖνος ἀρχηγὸς τοῦ δοξασμένου στρατοῦ μας, μπαίνει νικητὴς στὰ ξακουσμένα Γιάννενα.

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ πρὸς γράφω περνοῦν ἀπὸ τὸ νοῦ μου στιγμὲς ἀπὸ τὴ γιγαντομαχία τοῦ Μπιζανιοῦ.

Βλέπω μὲ τὰ μάτια τῆς φαντασίας μου τὸν Βασιλιά μας μέσα σ' ἕνα φτωχικὸ χάνι, κάτω ἀπ' τὸ ἀδύνατο φῶς μιᾶς λάμπας, νὰ σκῶ βῆ πάνω ἀπ' τοὺς χάρτες.

Μετὰ βλέπω τὸ στρατὸ μας σκαρφαλωμένο στὶς χιονισμένες βουνοκορφές νὰ περιμένῃ νὰ ξεχυθῆ γιὰ τὴν τελικὴ ἐφοδὸ.

Ἐνα τμήμα, πρὸς βρίσκεται ἀντικρὺ ἀπ' τὸ Μπιζάνι, ἀρχίζει ἀδιάκοπο κανονιοβολισμὸ γιὰ νὰ ξεγελάσῃ τοὺς Τούρκοις, ἐνῶ ἡ ἐπίθεσις γίνεται ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ μέρος. Ἔτσι ὁ στρατὸς μας συντρίβει τὴν ἀντίστασί τους καὶ χύνεται νικητὴς στὴν πεδιάδα τῶν

χελῶο. Πολλὲς μάχες ἔδωσε στὴν περιοχὴ αὐτὴ ἡ γενναῖα θυγατέρα τοῦ Κίτσου Μπότσαρη καὶ τόσες βλάβες προξένησε στοὺς Τούρκοις, πολεμώντας πρὸς πλᾶϊ στὸ θεῖο της καὶ πρὸς μόνη, μὲ δικὴ της ἀμάδα. Σὲ μὰ ὅμως ἀπὸ τίς παρομιώδεις μάχες τῆς ἡ Λέκω ἔμεινε ξαφνικὰ μόνη. Οἱ ἄνδρες τῆς εἶχαν σκοτωθῆ καὶ οἱ Τούρκοι ζύγωναν. Μὰ ἡ Λέκω δὲν ἦταν ἀπὸ τίς γυναῖκες πρὸς φοβᾶταν τὸν θάνατο. Ἐπρεξε πρὸς τὸ μεγάλο ποτάμι, κ' ὅταν εἶδε πρὸς σωτηρία δὲν ὑπῆρχε, ἔπεσε μέσα καὶ πνίγηκε, ἐπαναλαμβάνοντας τὴν ἡρωϊκὴ θυσία τῶν γυναικῶν τοῦ Ζαλόγγου καὶ τῆς Ρημιάσας, τῶν γυναικῶν πρὸς κράτησαν ὡς τὸ τέλος ἀμύλητο τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴ τους.

Μ.Α.

Ἰωαννῖνων.

Τὰ χιλιετραγουδισμένα Γιάννενα εἶναι πὰ ἐλεύθερα.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ νικητὴς βασιλεὺς μπαίνει στὴν ἐλεύθερη πόλι.

Στὴ θεῖο πρὸς βρίσκεται τὸ ὄρολόγι ντροπιασμένος τὸν περιμένει ὁ Ἐσὰτ Πασῶς νὰ τοῦ δώσῃ τὰ κλειδιά τῆς πόλης.

Οἱ Γιαννιώτες τρελλοὶ ἀπὸ χαρὰ ξεσχίζον τὰ κόκκινα φέσια τους καὶ γιορτάζουν τὴν ἀπελευθέρωσι ψάλλοντας τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

Κάθε χρόνον πρὸς γίνεται ἡ παρέλασις, κάθε ἡπειρωτῆς ἀθελά του θυμᾶται τὸ ἱστορικὸ ἐκεῖνο Χάνι τοῦ Ἐμῖν Ἀγᾶ πρὸς στήθηκε ἡ προτομὴ τοῦ Στρατηλάτου καὶ ὁ Τύμβος τῶν πεσόντων ἡρώων, γιὰ νὰ θυμίσῃ στὶς μέλλουσες γενεές τὴν μεγάλη θυσία τῶν προγόνων μας.

Ἐμεῖς τὰ Ἑλληνόπουλα ἄς εἶμαστε περήφανα γιὰ τὸν ἡρωϊσμὸ τῶν παλληκαριῶν μας καὶ εὐγνωμονες στὴ θυσία τους πρὸς μᾶς χάρισε τὴν λευτεριά.

ΑΙΚΑΤΕΡ. ΚΑΤΣΑΝΟΤΛΗ

Τάξις Στ', Α' Μονοταξίου

Η Ν ΦΟΥΛΑ Η ΑΜΥΓΔΑΛ'Α

Ἦλθεν ἡ ἀνοιξή! Ὅλα τὰ δένδρα ἀνθίζουν. Πρῶτο-πρῶτο καὶ βιαστικὸ δένδρο εἶναι ἡ ἀμυγδαλιά. Ἡ ἀμυγδαλίτσα ἔχει κηπουρὸ τὸν ἥλιο. Αὐτὸς τὴ βοηθεῖ νὰ γίνουν ἀπὸ τὰ μυρωδάτα ἀνθάκια τῆς, τὰ νόστιμα ἀμύγδαλα. Τὰ ἀμύγδαλά τῆς ἡ ἀμυγδαλιά, τὰ θρέφει μὲ τὸ νερὸ. Τὸ νερὸ αὐτὸ ἔρχεται ἀπὸ τίς ρίζες. Οἱ ρίζες ρουφοῦν τὸ νερὸ ἀπὸ τὴ γῆ καὶ πρῶτα πηγαίνει στὸν κορμὸ, ἔπειτα στὰ κλωνάρια καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸ πηγαίνει στὰ ἀμύγδαλα. Τα ἄνθη ἔχουν καὶ στήμονες. Οἱ στήμονες ἐπάνω τους ἔχουν τὴ γύρη. Τα φύλλα ἀπὸ τὰ ἄνθη τὰ λέμε καὶ πέταλα. Ἐπάνω στὴ γύρη ἔρχονται οἱ μέλισσες καὶ παίρνουν τὴ γύρη καὶ τὴν κάνουν μέλι καὶ κηρήθρα. Ὅταν εἶναι ἀνθισμένη ἡ ἀμυγδαλιά, φαίνεται σὰν νυφούλα καὶ μοσκομυρίζει. Ὅταν ὅμως βιάζεται, καμμιά φορὰ τὴν πιάνει ὁ βοριάς καὶ ὅλα τὰ λουλούδια τῆς τὰ ρίχνει κάτω καὶ τὰ στριφογυ-

ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

ΔΑΝΙΑ, Η ΧΩΡΑ ΤΗΣ ΤΙΜΙΟΤΗΤΟΣ

Στὴ Δανία, τὴ χώρα τοῦ Ἀμιλέτου, τὸ ποδήλατο εἶναι τὸ κοινότερο μεταφορικό μέσο, ὅπως καὶ στὴν Ὀλλανδία, τὴ χώρα τῶν ἀνθέων. Προξενεῖ πραγματικά κατάπληξη στὸν ξένο τὸ θέαμα τῶν ἀμέτρητων ποδηλάτων ποὺ παραλεύρουν στοὺς δρόμους τῶν Δανικῶν πόλεων μὲ ἀξιοθαύμαστη τάξι καὶ προσοχή. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ προξενεῖ μεγαλύτερη κατάπληξη εἶναι τὸ νὰ βλέπη κανεὶς τίς μικρὲς αὐτὲς μηχανές, ὅταν δὲν τρέχουν, νὰ εἶναι ἀφημένες ἐδῶ κι' ἐκεῖ, στὰ πεζοδρόμια, μπρὸς στίς βιτρίνες τῶν καταστημάτων, στίς δημόσιες πλατείες, σὶὰ ποδοσφαιρικά γήπεδα. Μὰ πῶς οἱ ἰδιοκτῆτες τοὺς τόλμησαν νὰ ἐγκαταλείψουν ἔτσι αὐτὴν τὴν ἄλλα αὐτὰ τὰ ποδήλατα, δίχως καμμιά ἐπίβλεψη, στὸ ἔλεος τοῦ πρώτου διαβάτη ποὺ θὰ τοῦ γεννιόταν ὁ πειρασμὸς νὰ προμηθευτῆ ἓνα ἢ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ σέ... τόσο φθινὴ τμηή; "Ε, λοιπόν, οἱ Δανοὶ τολμοῦν καὶ ἀφήνουν ὅπου θέλουν τὰ ποδήλατά τους γιατί στὴ χώρα αὐτὴ ὑπάρχει ἓνας κανόνας χωρὶς καμμιά ἐξαίρεση, ἓνας ἄγραφος νόμος, ποὺ κανένας δὲν τὸν παραβιάζει. Κι' αὐτὸς ὁ νόμος εἶναι ἡ τιμωρία.

Εἶναι ἓνας νόμος ποὺ ἔχει τίς οἴξεις του στὰ παλιὰ τὰ χρόνια. Καὶ οἱ ἀρχαῖοι Δανοὶ τέτοιοι ἦσαν. Τίμοι. Ὅπως καὶ οἱ σημερινοὶ ἀπόγονοὶ τους.

Γιατί λοιπόν τότε νὰ μὴν ἀφήνουν τὰ ποδήλατά τους ὅπου θέλουν, χωρὶς καμμιά ἐπίβλεψη; Ποιὸν θὰ ἔχουν νὰ φοβηθοῦν; Σ' αὐτὸ θέβαια συντείνει κι' ἓνας ἀκόμα λόγος. "Ὅλοι οἱ Δανοὶ, ὅπως εἶπαμε, ἔχουν τὰ ποδήλατά τους. Ἐλλάξαι τοὶ εἶναι ὅσοι δὲν ἔχουν. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι πῶς στὴν εὐλογημένη αὐτὴν χώρα ὁ καθένας ἔξεραι νὰ κάνει διάκριση ἀνάμεσα στὰ δικὰ του πράγματα καὶ στὰ ξένα! Τέτοιες ἀποδείξεις ὑπάρχουν πολλὲς ποὺ σὲ ἄλλες χώρες θὰ φαινόταν ὡς πράγματα παράξενα. Νὰ ἓνα παράδειγμα:

Τελευταῖα ὁ ἰδιοκτῆτης ἑνὸς ποδηλάτου τὸ ἄφησε στὸ πεζοδρόμιο, πάνω ὅμως σὲ μιὰ στρῶφὴ τοῦ δρόμου καὶ ἔφυγε. Σὲ λίγη ὥρα πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ ἓνα φορτηγὸ αὐτοκίνητο. Ὁ δρόμος ἦταν στενός, ὁ σωφὲρ δὲν πῆρε καλὰ τὴ

ρίζει πολλὲς φορές, ὅπως ὁ ἀέρας τὸν χαροπόλοιο. Ὅταν ὅμως συμβαίνει αὐτό, δὲν τρώμε ἀμύγδαλα ποὺ τόσο μᾶς ἀρέσουν.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΖΗΚΟΠΟΤΛΟΙ
Βα 6)ταξίου

στρῶφὴ, κι' ἔπεσε ἐπάνω στὸ ποδήλατο καὶ τὸ κατέσπρωξε. Τὸ ἀπλούστερο πρῶγμα ποὺ εἶχε νὰ κάμῃ ὁ σωφὲρ ἦταν νὰ τό... σκάση χωρὶς νὰ βγάλῃ τοιμουδιά. "Ὅχι ὅμως... Αὐτὸς σταμάτησε, κατέβηκε ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητό του καὶ ἐπάνω στὸ καταστραμμένο ποδήλατο ἄφησε τὴν κάτσα του μὲ τὴ διεύθυνσή του, γὰρ νὰ τὸν ζητήσει ἐκεῖ ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ποδηλάτου καὶ νὰ πληρώσῃ τὴ ζημία ποὺ ἔκανε.

Τὶ θαυμάσιος τάπος!

Τὸ νὰ φεύγῃ ὁ ἐφημεριδοπώλης ἀπὸ τὴ γωνία του καὶ νὰ ἀφήνῃ τίς ἐφημερίδες μόνες κι' ἔρημες, ἔξροντας πῶς οἱ πελάτες ποὺ θὰ πάρουν ἐφημερίδα θὰ ρίξουν καὶ τὸ τίμημά της σὺν κακέτο ποὺ εἶναι δίπλα στίς ἐφημερίδες,

ἔ, αὐτὸ δὲν συμβαίνει, παρὰ μονάχα στὴ Δανία. Καὶ δὲν παρουσιάζεται ὡς τὸ αὐτὸ κρούσμα νὰ κλεφτῆ μιὰ ἐφημερίδα ἢ τὰ χροῖματα ποὺ μαζεύτηκαν στὸ κισκέτο νὰ εἶναι λιγότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἔπρεπε. Τὸ ἴδιο πάλι κάνουν καὶ οἱ ἀνθοπώληδες. Τὰ μπουκέτα μὲ τὰ λουλούδια βρῖσκονται στίς προθήκες, ἔχοντας κερφαμένους ἐπάνω τίς τιμές των. Κι' οἱ πελάτες, περνώντας, παίρνουν τὸ μπουκέτο ποὺ τοὺς ἀρέσει, ἀφήνουν δίπλα τὸ ἀντίτιμο καὶ φεύγουν.

Εἶναι φυσικὸ πῶς ὁ ξένος ποὺ ἐπισκέπτεται τὴ Δανία, δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τοὺς τόσο πολιτισμένους; τρόπους τῶν κατοίκων τῆς ἀξιοθαύμαστης αὐτῆς χώρας.

(Διασκευὴ)

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 21ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

Εἶναι πρῶτ. "Ὅλα τὰ παιδιὰ παίζουν χαρούμενα στὴν αὐλὴ τοῦ Σχολείου μας. Οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ μαθήτριες φοροῦν τὰ ναυτικά τους. Οἱ μαθητὰ ἀπὸ τίς μικρότερες τάξεις ἔχουν κατακάθαρες ποδιές. Ὅλοι περιμένουμε μὲ ἀγωνία νὰ χτυπήσῃ τὸ κουνδουάκι τοῦ σχολείου γιὰ νὰ κάνουμε τὴ σχολικὴ μας γιορτῆ. Οἱ δασκάλοι τῶν Προτύπων, ντυμένοι κι' αὐτοὶ στὰ νιορτινά τους, εἶναι μαζεμένοι ὅλοι στὸ Γραφεῖο τους καὶ συζητᾶνε.

Ξάφνου χτυπάει τὸ κουνδουάκι... "Ὅλοι μας, μὲ χαρούμενες φωνές, μὲ γέλια καὶ ζητωκραυγὲς ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό μας, μπαίνομε στὴ γιορτῆ. Εἴμαστε ἔτοιμοι. Οἱ δασκάλοι μας, μὲ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη, μᾶς ὀδηγοῦν στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ θεάτρου τῆς Ἀκαδημίας. Παίρνομε θέσι μὲ τὴ σειρά ὅλα τὰ σχολεῖα καὶ καθόμαστε δεξιά καὶ ἀριστερὰ σὲ ὅλα τὰ καθίσματα. Οἱ δασκάλοι προσέχουν γιὰ τὴν τάξι καὶ τὴν ησυχία. Κάπου-κάπου ἀκούγεται μῆσα στὰ ξεφωνητὰ τῶν παιδιῶν ἢ σφουρίχτρα τοῦ κ. Βλαδίκα καὶ τοῦ κ. Νικολαίδη.

Ἐπιτέλους ἀρχίζομε. Ἡ αἴθουσα ἦταν ὁμορφα στολισμένη. Ὅλα τοιγύρω ἔδειχναν χαρούμενα. Μπροστὰ μας ἐπάνω στὴν ἔδρα

εἶναι ἀπλωμένη ἡ γαλανόλευκη τῆς Ἀκαδημίας. Πάνω ἀπὸ τὴν αὐλαία τοῦ θεάτρου φαντάζει χτυπητὰ μιὰ μεγάλη ἐπιγραφή: «Ζήτω ἡ 21η Φεβρουαρίου 1913».

Πιο κάτω στὸν τοῖχο, δεξιά καὶ ἀριστερὰ εἶναι κρεμασμένα στεφάνια ἀπὸ δάφνες καὶ κισσοὺς. Στὸν πίνακα δεξιά μας εἶναι κρεμασμένος ἓνας γάρτης, ποὺ δείχνει τὰ ἱστορικὰ μέρη τοῦ Μπιζανίου καὶ τῶν ἄλλων περιοχῶν τῆς Ἠπείρου, ὅπου ἔγιναν οἱ μεγάλες μάχες τοῦ 12 καὶ 13. Μπροστὰ-μπροστὰ, κοντὰ στὴν αὐλαία εἶναι καθισμένοι στὰ καθίσματα μερικὸι σπουδασταὶ καὶ σπουδάστριες, ποὺ θὰ παίζουν μουσικὴ καὶ τραγοῦδια γιὰ τὴ γιορτῆ μας.

Οἱ ἄλλοι σπουδασταὶ τῆς Ἀκαδημίας κάθονται γύρω-γύρω καὶ μᾶς παρακολοῦθοῦν. "Ὅλοι μας ἔχομε μεγάλη ἀνυπομονησία. Ἀνησυχούμε πότε ν' ἀρχίσῃ ἡ γιορτῆ. Σὲ λίγο, μ' ἓνα δυνατό σφύριγμα ὅλα ἡσυχάζουν. Αὐτὸ εἶναι τὸ σύνθημα. Ἡ Γιορτῆ μας ἀρχίζει. Γίνεται κοινὴ προσευχὴ. Κι' ἀρχίζουν τὰ ποιήματα καὶ οἱ ἀπαγγελίες. "Ὅλα τὰ παιδιὰ μὲ ζωηρότητα καὶ χάρι εἶπαν τὰ ποιήματά τους. Ἄλλα παιδιὰ καὶ ἄλλα κορίτσια μὲ τὴ σειρά τους ἓνα-ἓνα ἀπαγγέλλουν μὲ ἐνθουσιασμό. Ὅλοι μας χαρομάστε πολὺ καὶ κα-

Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ

Η ΜΑΝΝΟΥΛΑ ΜΟΥ

Διπλή γιορτή! Μιά γιατί σάν τήν ημέρα αὐτή ὁ Ἄγγελος Γαβριήλ ἔδωσε τὸν κρίνο στὴν Μαρία, ἡ ὁποία ἐγέννησε τὸν Χριστὸ καὶ ἔσωσε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὶς πολλὰς ἁμαρτίες. Καὶ μιὰ γιορτὴ γιατί σάν τήν ἡμέρα αὐτὴ οἱ

πρόγονοί μας δὲν μπόρεσαν νὰ ἀνθέξουν ἄλλο στὴν σκλαβιά καὶ πῆραν τὰ ὄπλα τους γιὰ νὰ ἐλευθερωθοῦν.

Ἡ 25ῃ Μαρτίου δὲν εἶναι μία ἡμερομηνία διὰ τοὺς Ἕλληνας. Εἶναι μέρα δόξης καὶ χαρᾶς.

Σάν τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὕψωσε μὲ τὰ ἱερά του χέρια ὁ Παλαιῶν Πατοῶν Γεωμανὸς τὴν σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως στὸ ξακουμένον καὶ τρισένδοξο Μοναστήρι τῆς «Ἁγίας Λαύρας». Λίνοι ἦταν οἱ Ἕλληνες προστὰ στοὺς Τούρκους ποὺ εἶχαν νιοιάδες στρατό. Καὶ ὅπως ἐνίκησαν τὴν μεγάλη ἀλλὰ ἄσπαστη καὶ ἀπολίτιστη Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία καὶ τὴν ἐξεδίωξαν ἀπὸ τὰ ἱερά γώματα τῆς Πατρίδος μας Ἑλλάδος.

Τὴν ἐνίκησαν, διότι οἱ Ἕλληνες εἶχαν βαθεῖα οἰζωμένα στὰ ἀτσάλινα στήθη τους δύο κοράντια: Μεγάλη πίστη στὴν θεοσεβεία μας γιὰ μεγάλη ἀνάτη ποδὸς τὴν Πατρίδα. Πόσοι καὶ πόσοι δὲν θυσίασθηκαν γιὰ αὐτή! Πόσοι Ἕλληνες δὲν κοεμάσθηκαν, δὲν στυβίσθηκαν, δὲν θάψθηκαν ζωντανὸι καὶ πόσοι ἄλλοι δὲν ἔπαθαν ἄλλα σρικτὰ βασανιστήρια. Πόσοι καὶ πόσοι παπάδες μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς των δὲν μαθαῖναν τὰ Ἑλληνόπουλα κορυφὰ στὰ Μοναστήρια, μὲ τὸ λιγοστὸ φῶς τῶν κανδηλιῶν, τὰ μαθήματα καὶ τὰ ὡσαύτοτα νηκὰ ποσητινὰ λόγια. «Μὴ σκιάζεστε στὰ σκότη! ἡ λειτεριά σάν τῆς αὐγῆς τὸ φεγγαλόλο ἀστὲροί τῆς νύχτας τὸ ξημέρωμα θὰ φέρη».

Τὸ ἔκαυαν αὐτὸ διὰ νὰ διατηρήσουν τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν θεοσεβεία. Ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων τὴν 25ῃ Μαρτίου ἐγινάσθηκε μὲ κορυφὰ κοράντια στὸ ἱερὸ καὶ τρισένδοξο κελί τῆς ἀμάραντης δόξης τῆς Ἑλλάδος.

Γιὰ νὰ θυσιάσαστε αὐτὴ τὴν ἠρωϊκὴ πάλιν τῶν Ἑλλήνων προνόνην μας ὄρισαν νὰ νίνεταί κάθε γούνο τὴν 25ῃ Μαρτίου ἡ εορτὴ τῆς ἐθνικῆς ἀπελευθερώσεώς μας ἀπὸ τὸν ἀπόροπον τότε ζυγόν.

Αὐτὴ τὴν ἡμέρα ξυπνᾶνε πόσοι καὶ πόσοι ἥρωες, ἠρωίδες ξακουστὰς πολιτεῖες. Οἱ Μαραθῶνες, οἱ Πλαταιεῖς, τὸ «Μολὸν Λαβέ» τοῦ Λεωνίδα, οἱ Θεουοπίτες, τὸ Σούλι, οἱ Μαυρομυγαλαῖοι, ὁ Γέρος τοῦ Μωριά, ὁ Ἀνδρουτσος, οἱ Ἑλαῖοι, ὁ Σαμουήλ, ἡ Μπουμπουλίνα, ὁ Μπότσαρης καὶ τόσα

Ἡ μαννούλα μας εἶναι τὸ πολυτιμότερο δῶρον ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός.

Ἄν μᾶς δώσουν ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου, ἐμεῖς δὲν τὴ δίνουμε τῇ μητέρα μας.

Σάν τὸν ἄγγελο ποὺ μᾶς φυλάγει τὴ νύκτα ἔτσι εἶναι καὶ ἡ μάννα μας.

Ὅταν ἐμεῖς ἀρρωστήσουμε, ἡ μαννούλα κάθεται κοντὰ μας καὶ μᾶς προσέγει.

Πόσο δυστυχισμένα εἶναι τὰ παιδάκια ἐκεῖνα ποὺ ἔχασαν τὴν μητέρα τους!

Πόσο θέλουν τὴν ἀνάτη τῆς, τὴν ἀγκυλιά τῆς τὰ φιλιὰ τῆς!

Πόσο θὰ ἤθελαν νὰ ξυπνοῦν γιὰ αὐτὰ μὲ τὰ γάδια τῆς μητέρας!

Ἡ μητέρα τὴν ἡμέρα ποτὲ δὲν στυματίζει ἀπὸ τὶς δουλειές.

Ἐνώ τὴν ἀναπάω τὴν μητέρα μου.

Ἡ μητέρα μου ποῦτα μᾶς νένυσε καὶ ἴσπερα μᾶς μεγάλωσε.

Ἡ μητέρα εἶναι στοογική.

Γι' αὐτὸ καὶ ὅ,τι μᾶς συμβῆ ἀπὸ τὸ μικρὸ ὡς τὸ μεγάλο «Μάννα» φωνάζοιμε.

Ἐμεῖς πρέπει νὰ βοηθοῦμε τὴν μητέρα μας καὶ νὰ τὴν σεβόμαστε.

Στὸ σχολεῖο πρέπει νὰ εὔιαστε καλοὶ μαθητὲς καὶ τότε θὰ εὐχαριστήθῃ πολλὴ ἡ μητέρα μας.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Βα 6) ταξίου

ἄλλα ἄξια τέκνα τῆς Πατρίδος. Καὶ σάν νὰ βρίσκωνται μαζί μας λέγουν μὲ φωνὴ βροντερή:

Ζήτω τὸ Ἔθνος. Ζήτω ὁ Στρατός. Ζήτω ἡ 25ῃ Μαρτίου. Ζήτω ἡ ἐνδοξη καὶ ἀδούλωτη Ἑλλάδα.

Γιὰ νὰ τιμήσωμε αὐτὸν τὸν ἱερὸ ἀγῶνα τῶν προγόνων μας ἐκάμαμε μιὰ γιορτὴ μὲ τὸ δράμα «Ὁ χορὸς τοῦ Ζαλόγγου», τὸ ὁποῖον μᾶς τὸ παρέστησαν οἱ σπουδασταὶ καὶ αἱ σπουδάστριαι. Ἐναξήσαμε τὶς δραματικὰς εἰκόνας τῶν προγόνων μας καὶ τὶς στιγμὲς τῆς ἀγωνίας των.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἐτομαστήκαμε γιὰ τὴν παρέλασι. Ἄλλὰ λόγῳ τῆς καταρρακτώδους βροχῆς δὲν παρελάσαμε καὶ μὲ βαρεῖα καρδιά γυρίσαμε στὰ σπίτια μας πάρα πολλὴ λυπημένοι γι' αὐτὸ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΥΡΚΟΠΟΤΛΟΣ

Ε' 4) ταξίου

μαρῶνουμε τοὺς συμπαθητὰς μας. Ἡ χορωδία τῶν Προτύπων τραγουδαί με τάξι καὶ ὁμορφιά ὡσαύτα πατριωτικὰ ἄσματα γιὰ τὸ Μπιζάνι καὶ τοὺς τσολιάδες ποὺ πῆραν τὰ Γιάννενα. Στὸ τέλος χειροκροτούσαμε ὅλοι μας μὲ χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμό. Οἱ δασκάλοι μας κάθονται στὰ μπροστινὰ καθίσματα καὶ νευροκροτοῦνε κι' αὐτοί. Ὅλα ἐκεῖ μέσα ἔδειχναν γιορταστικὴ ὄψιν καὶ μᾶς θύμιζαν τοὺς ἠρωϊκοὺς ἀγῶνες τῶν γενναίων Μπιζανομάχων. Ὁ κύριος Σακελλαρίου ἀνεβαίνει στὴν ἔδρα καὶ βγάξει λόγο. Μᾶς μίλησε γιὰ τοὺς Τούρκους ποὺ εἶχαν ὠνευραμένο τὸ Μπιζάνι καὶ γιὰ τοὺς Ἕλληνες τσολιάδες ποὺ ἐπολέησαν σάν λιοντάρια γιὰ νὰ πάρουν τὰ Γιάννενα, νὰ πέση τὸ ἔρημο Μπιζάνι καὶ νὰ ἐλευθερώσουν τὴ σκλαβωμένη Ἠπειρο. Μίλησε πολλὴ ὁμορφία. Ὅλοι μας θαυμάσαμε τοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς καὶ στὸ τέλος ξεσπάσαμε σὲ ἀπέραντες ζητωκραυγὰς καὶ χειροκροτήματα.

Μέσα στὴν ψυχὴ μας νοιώθαμε ἐνθουσιασμό καὶ ὑπερηφάνεια. Ἡ καρδιά μας ἐπλημμύρισε ἀπὸ γὰρὰ. Ἡ γιορτὴ ἐσυνεχίσθηκε μὲ σευνότητη καὶ τάξι. Εἶπαν καὶ ἄλλα ποιήματα καὶ τραγοῦδια. Μέσα μας ξαναζοῦσαν οἱ ἥρωες τοῦ Μπιζανίου. Τὰ πρόσωπά μας ἔλαμπαν ἀπὸ χαρὰ. Τὴ γιορτὴ μας ὁμόφνησαν πολλὴ μερικὸι διάλογοι καὶ ποιήματα ποὺ εἶπαν τὰ παιδιὰ τῶν μικρῶν τάξεων.

Στὸ τέλος εἶπαμε τὸν Ἐθνικὸν μας Ὕμνον καὶ ἡ ὁμορφὴ γιορτὴ μας ἐτελείωσε. Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας ἐνάσθηκε γιὰ τὴ γιορτὴν μας αὐτὴ καὶ ἐγαιρέτησε ὅλους τοὺς δασκάλους. Φύγαμε ἀπὸ τὴν αἴθουσα μὲ τὶς καλύτερες ἐντυπώσεις.

Ἐῶγομαι καὶ τοῦ χρόνου νὰ γιορτάσωμε μὲ γὰρὰ καὶ ὕγεια τὴν Ἁγίαν Ἐθνικὴν μας γιορτὴν.

Ζήτω ἡ 21η Φεβρουαρίου 1913.
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΙΛΙΚΗ
Στ' τάξις Β' Μονοταξίου

ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ

Δυὸ δάκρυα κήλησαν στὰ μάγουλά μου. Ἀλήθεια τί φτωγικὸ πού ἦταν τὸ μπουκέτο μου. Ἦθελα νάξερὰ τί ἀξίζει μπροστὰ στὴν τόση ἀγάπη της.

Πῶς νὰ τῆς προσφέρω ἓνα τόσο φτωγικὸ μπουκέτο τῆ στιγμῆ πού ἐκείνη κάνει τὸ πᾶν, κάνει τ' ἀδύνατα δυνατὰ γιὰ μένα;

Νάταν τοῦλάχιστον Ἄνοιξι, νάταν ἀνθισμένα τὰ λουλούδια μου, νάταν τοῦλάχιστον πὺ πλούσιο τὸ μπουκέτο μου.

—Μαμά, ψιθύρισα, μὲ συγγωρεῖς μὰ δὲν εἶχα, δὲν ἤξερα τί ἄλλο νὰ σοῦ προσφέρω.

—Δὲν πειράζει μικρό μου. Μοῦ φτάνει ἡ ἀγάπη σου. Ξέρεις αὐτὰ τὰ λουλούδια, νά, κάθε πέταλό των, κάθε φύλλο των κρύβουν μέσα ὅλη τὴν ἀγάπη σου γιὰ μένα.

—Ἀλήθεια μαϊμά! Καὶ νὸ πού νομίζα ὅτι κάθε πέταλο, κάθε φύλλο ἦταν ἄδεια καὶ ὅτι δὲν μπορούσα νὰ σοῦ ξεπλουώσω αὐτὰ πού κάνει γιὰ μένα. Ἀλήθεια;

Καὶ σιῖξαμε καὶ οἱ δυὸ τὰ χεῖλια πνιγμένες στὴν εὐτυχία.

ΑΝΤΑ Α. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

Δ' τάξις 6) ταξίου

ΕΝΑΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ

Μιά μέρα, μετὰ τὴν προσευχὴ, μᾶς εἶπε ὁ κ. Παπαζήσης ὅτι θὰ πάμε περίπατο.

Ὅλα τὰ παιδιὰ πετάξαμε ἀπὸ τὴ γαρά μας.

Σὲ λίγο ἐτοιμαστήκαμε καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὸ βουνό.

Τί ὠραῖα ἦταν ἐκεῖ!

Ὁ κατανάλανος οὐρανός, ὁ ὀλόλευκρος ἥλιος, τὰ πράσινα γορταράκια, τὸ δροσερὸ ἀεράκι τὰ ἀρνάκια πού ἔβοσκαν δίπλα ἔφκιαναν ἓνα θαναμάσιο πίνακα ζωγραφικῆς.

Ἡ λίμνη ἀπλωνόταν χαμηλὰ ὀλογάλαζα κι' ὀμορφη, σάν ἓνας ἀπέοαντος ἀσπιένιος κάμπος.

Τὰ πουλιὰ πετοῦσαν ἀνήσυχα σάν νὰ συνεννοῦνται γιὰ κάτι.

«Ἐτοιμάζονται γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι τους στὶς θερμὲς χώρες», εἶπα μέσα μου.

Ἡ ἀπλοχώρια καὶ ἡ συντροφιά τῶν φίλων μου καὶ τῶν συμμαθητῶν μου μοῦ ἔδωκαν φτερά. Ἐπαιξα τὸ ἀγαπημένο μου παιγνίδι τὸ κυνηγητό. Τὰ κορίτσια ἐχόρευαν, ἐκεῖ ἔκτιζαν κι' ἓνα σπίτι.

Ο ΕΛΕΓΧΟΣ

Δὲν ἔχομε πολλὲς ἡμέρες πού ἐπήραμε τὸν ἔλεγγο. Ὅλα τὰ παιδιὰ μὲ μεγάλη ἀγωνία ἐπεριμέναμε νὰ μας πῆ ὁ κύριος ὅτι θὰ πάρωμε τὸν ἔλεγγο.

Τὴν Τρίτη ὁ κύριος μᾶς ἔδωσε τοὺς ἐλέγγους. Πόσο χαρούμενα εἴμαστε ὅλα τὰ παιδιὰ! Μόνο ἐκείνα τὰ παιδιὰ πού δὲν ἔχουν καλοὺς βαθμοὺς εἶναι κατσουφιασμένα.

Μόλις ἐπῆρα τὸν ἔλεγγο ἐπῆρα ἄπορα στὸ σπίτι. Ἦμουν χαρούμενη, γιατί ἐπῆρα καλοὺς βαθμοὺς. Ἡ μητέρα μου καὶ ὁ πατέρας μου καὶ ὅλοι οἱ γνωστοὶ ἐχάρηκαν πολὺ. Ὁ κύριος μᾶς ἔλεγε πὼς ἐπήραμε καλοὺς βαθμούς.

Ἐγὼ εἶπα:

—Θὰ γίνω πὺ καλὴ, ἄριστη.

Ἡ χαρὰ πού εἶχα εἶναι ἀπεριγραπτή. Ἐγὼ σὲ τρία μαθήματα ἐπῆρα ὀκτώ. Τὰ ἄλλα δυὸ ἐννιάρια καὶ τὰ ἄλλα ὅλα ἄριστα. Ὁ μπαμπάς μου ἔγραψε πὼς εἶμαι ἐπιτελής καὶ θέλει νὰ γίνω καὶ πὺ καλύτερη.

Τοῦ κυρίου, ὅταν μᾶς ἔδινε τοὺς ἐλέγγους, τὸ πρόσωπο ἦταν γεμάτο χαρὰ.

ΒΕΡΑ ΧΑΡΙΣΗ

Δ' Β' Μονοταξίου

ΣΤΟΥΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥΣ

ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Χθὲς πῆγαμε ὅλο τὸ Σχολεῖο στοὺς χαιρετισμοὺς τῆς Θεοτόκου.

Πῆναμε γιὰ νὰ τὴν παρακαλέσωμε νὰ μᾶς κἀν καλὰ παιδιὰ καὶ νὰ τὴν εὐναριστήσωμε γιὰ ὅλα τὰ καλὰ πού μᾶς χαρίζει.

Ἀκούσαμε μὲ σεβασμὸ τὰ ἐγκώμια καὶ γυρίσαμε στὸ σχολεῖο εὐχαριστημένοι.

ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Α. ΝΤΑΣΗΣ

Α' τάξις 4) ταξίου

Τὸ οἰκοτροφεῖο μὲ τὰ πολλὰ κορίτσια ἐμοιάζε σάν κυψέλη μὲ τὶς μέλισσες πού ὅταν εἶναι καλὸς καιρὸς βγαίνουν ὅλες σχεδὸν ἔξω καὶ ἀθόρυθα πετοῦν γύρω ἐκεῖ γιὰ νὰ βροῦν λουλούδια.

Στὸ γυρισμὸ εἶδα στὸ δρόμο ἀγελάδες καὶ ἄλογα πού ἔβοσκουσιν.

Τὶ ὠραῖα περάσαμε!

ΜΑΘ. Ε. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ

Γ' 6) ταξίου

ΤΑ ΣΠΟΥΡΓΙΤΙΑ

ΤΑ ΠΡΩΪΝΑ ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΜΟΥ

Κάθε αὐγὴ σάν πρωῖνοι ἐπισκέπτες, τὰ σπουργίτια ἔρχονται στὸ ιμάριον τοῦ παραθυριοῦ μας, ὅπου εἶναι τὸ λιανὸ πού ταῖζομε τὶς κόττες καὶ μὲ τὴν μικρὴ, πορτοκαλί, κοκκάλινη μυτούλα τουςτσιμποῦν σάν κλέφτες τὸ φαί τῶν ἀγαπημένων καὶ χρησίμων κοτιτῶν.

Μιά μέρα πού καθόμουν στὸ παράθυρο καὶ διάβαζα ἓνα παραύτη, βλέπω καμμιὰ δεκαριά σπουργιτάκια πού λουζόταν σάν κοτσίφια στὸ δοχεῖο πού ἔπιναν οἱ κόττες νερό.

Τότε ἴσθε μιὰ κόττα παχουλή καὶ μεγάλη καὶ καθὼς εἶδε ἔτσι τὰ σπουργίτια μὲ τὰ φτωχὰ καὶ κουρελιασμένα ρούγα τους τᾶδιωξε γιὰ νὰ πιῆ αὐτὴ νερό. Ἐκείνα πέταξαν μ' ἓνα τρελλὸ φτερούγιμα στὸν τσίγγο τοῦ πλυσταριοῦ μας. Ἐκεῖ ἦταν καὶ λίγο λιανὸ καὶ καθὼς ἦταν πεινασμένα, ἀπὸ τὰ πολλὰ παιγνίδια πού κάνανε ξεχάσανε νὰ φᾶνε, ρίχτηκαν μὲ τὰ μούτρα στὸ φαί.

Τί! τί! ἀκουγόταν οἱ κρυσταλλένιες μυτούλες τους στὸν τσίγγο.

Μετὰ πέταξαν στὸ σύνομα πού ἀπλώναιε τὰ ρούγα καὶ σφύθησαν δειλὰ - δειλὰ στὸ νερό. Εὐτυχῶς ἡ κυρὰ κόττα εἶνε φύνη. Τότε ἄνοιξαν νὰ ἀνεβαίνουν στὸ γεῖλος τοῦ δοχείου καὶ νὰ πίνουν νερό μὲ μετὸ ὄψεξη.

Μετὰ ἄκουσα τὴ σωνὴ τοῦ πατέρα πού μοῦ φώναζε:

—Δοῦσω ἔλα νὰ σᾶς.

Μὲ πολλὴ λύπη ἄφησα τὰ σπουργίτια μὲ τὰ θεατοινίστικα παιγνίδια τους καὶ πῆνα νὰ σᾶσω.

ΔΡΟΣΩ ΚΑΤΣΙΛΑ

Δ' 4) ταξίου

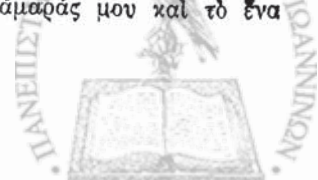
ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΜΟΥ

Τὸ σπίτι μου βοίσκεται στὴν ὁδὸ Ἀσωπίου ἀριθ. 9.

Εἶναι ψηλό, ὠραῖο καὶ πολὺ μενάλο. Δὲν φαντάζεσθε πόσο τὸ ἀγαπῶ!

Σ' αὐτὸ μεγάλωσα καὶ εἶπα τὶς πρώτες κουβεντοῦλες μου. Σ' αὐτὸ ἔπαιξα καὶ πήδησα. Πῶς νὰ ἦν τὸ ἀναπῶ: Ἐνεὶ κῆπο, μὲ ὠραῖα λουλούδια, πολλὰ δωμάτια καὶ εὐδύναρα. Ἡ πόσιτα του εἶναι πόσινη καὶ πολὺ μεγάλη.

Ἀπ' τὴν πόσιση τοῦ σπιτιοῦ φαίνονται τὰ δύο παράθυρα τῆς κρεβατοκαμάρας μου καὶ τὸ ἓνα

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

'Αποκριά! 'Ημέρα χαρᾶς και γέλιου. "Όλοι οί άνθρωποι ξεχνουῦν τίς στενοχώριες και τίς λύπες, πού ἔχουν, και ρίχνονται στό ξεφάντωμα. "Όλοι οί δρόμοι εἶναι γεμάτοι ἀπό πράσινα, κίτρινα, κόκκινα, γαλάζια χαρτάκια. Παντοῦ χαρτοπόλεμος και σερπαντί-

νες. 'Από τὰ μπαλκόνια κρέμονται οί πολύχρωμες ταινίες. Τὰ κατστήματα στήν ἀγορά εἶναι γεμάτα ἀποκριάτικο ὕλικό. Τὰ μικρά παιδιά ὄρες δλόκληρες χαζεύουν στίς βιτρίνες.

'Ο Κωστάκης τεντώνει τήν πλά-

μασκαρεμένοι.

Οί δασκάλοι μας φορέσανε κι' αὐτοί ἀπό ἓνα χάρτινο καπέλλο και χορέψαμε ὅλοι μαζί στήν αὐλή τοῦ σχολείου μας. "Επειτα βγάλαμε ὅλοι ἀπό μιὰ φωτογραφία. Χορέψαμε κι' ἐτραγουδήσαμε ἀρ-

Οί μαθηταί τῶν Προτύπων χαρεύουν τὸ «Γαϊτανάκι» τίς 'Αποκριές, στήν αὐλή τοῦ Σχολείου μας.

παράθυρο ἀπ' τὸ δωμάτιο τοῦ παπποῦ μου. Μόλις μπαίνουμε στήν εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ ἀριστερά μας εἶναι τὸ ὀδοντιατρεῖον τοῦ μπαμπᾶ μου. Συνέχεια ἔργεται ἡ τραπεζαρία και μετὰ ἡ κουζίνα.

Ἐξέσασα νὰ σᾶς πῶ πῶς τὸ σπίτι μου ἔχει δύο διαμερίσματα. 'Ανεβαίνομε στό δεύτερο διαμέρισμα ὅπου δεξιά μας εἶναι τὸ σαλόνι, ἡ κρεββατοκάμαρά μου, τοῦ μπαμπᾶ και τῆς μαμάς τὸ δωμάτιο, και τοῦ παπποῦ μου.

Στὸ χωριό μου ἔχομε τὸ πατρικό μας σπίτι στό ὁποῖο γεννήθηκε ὁ μπαμπᾶς μου και ἡ ἀδελφοῦλα μου. Αὐτὸ εἶναι τὸ σπίτι μου.

ΗΡΑ ΚΩΝ. ΖΑΜΠΕΛΑ
Δ'. τάξις 6) ταξίου

τη του, σὰν ἀρχαῖος "Ελληνας...

'Ο 'Αλέκος, ὁ συμμαθητής μου, ἔγινε ἓνας ὠραῖος κάου-μπόυς.

Πῶς καμαρώνει!

Τὸ ἴδιο και ὁ "Αχης και ὁ Λούλης. Σωστοί κάου-μπόυδες! Τὰ περισσότερα παιδιά εἶναι μασκαρεμένα. 'Εντύθηκαν κάου-μπόυδες, στρατηγοί ταυρομάχοι, ξιφομάχοι, 'Ινδιάνοι, τσολιάδες, σταυροφόροι. Πῶς ἔγιναν; 'Αγνώριστοι! "Άλλοι πάλι ἔβαλαν ἓνα χάρτινο καπέλλο και μοντζουρωθήκαν μὲ γάνες στό πρόσωπο.

Τὰ κορίτσια εἶναι ντυμένα Δούκισσες, Βασίλισσες, νοσοκόμες, Κινέζες, 'Ιαπωνέζες, Τσιγγάνες, νοηές κ.ᾶ. Στὸ σχολεῖο μας περᾶσαμε ὁμορφα τίς ἀποκριές.

'Εχορέψαμε τὸ γαϊτανάκι ὅλα τὰ παιδιά. Οί περισσότεροι ἦταν

κετὲς ὄρες. 'Αξέχαστη θὰ μοῦ μείνη ἡ φειτηνὴ μας ἀποκριά, γιατί γιορτάσαμε στό σχολεῖο μας ὅλα τὰ παιδιά μαζί. 'Εφέτος ἐστερηθηκα βέβαια τὸ καρναβάλι τῶν Πατρῶν, ἀλλὰ και ἐδῶ ἔνοιωσα μιὰ μεγάλη γαρά.

ΝΙΚΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Γ', Β'. Μονοταξίου

'Η μαγεία τῆς Στενώτερης Πατριδος πρέπει νὰ εἶναι ζωντανὸν 'Αναγνωστικὸν βιβλίον ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἀντλοῦν τὰ παιδιά τὲς πρῶτες μορφωτικὲς ἐπιδράσεις.

G. ANSBERG

ΚΥΡΙΑΚΗ, ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

—Προνώρει πιό γρήγορα, παιδί μου, μου ἔλεγε ἡ μητέρα μου, καθὼς πηγαίναμε πρὸς τὴν ἐκκλησία «Περίβλεπτο».

—Καλὰ μπτέρα, τῆς ἀπήντησα, ἀνοίγοντας πιό πολὺ τὸ βῆμα μου.

Ἡ ματιά μου πῆνε πρὸς τὰ δεξιά τοῦ δρόμου, κι' ἀγκάλιασε τὸ ὠοαῖο πράσινο γῶμα τῶν γωραμιῶν. Σὰν ἄσπρα ἀνάκια ἔμοιαζαν οἱ καινούργιες καλύβες, πὺν οἱ βοσκοὶ κρῦβουν μέσα τὰ πρόβατάκια τους καὶ τὰ προφυλάσσουν ἀπὸ τὸ τσουχτερὸ κρύο, καὶ τὶς πανωνιές.

Τὰ σπιτάκια τοῦ χωριοῦ «Σταυροάκι» ἀνάμεσα ἀπὸ καταπράσινα χωράφια μοιάζουν σὰν ἄσπρες κουκίδες σὲ πράσινες σελίδες, πὺν τὶς ἔνει ζωογραφισμένες ἡ φύσι με μεγάλη τέγνη.

Πιὸ κάτω οἱ ἀνθισμένες κυγδαλιές, ἐνώνουν τὰ κλαδιά τους καὶ πῶς λέν τὰ μυστικά τους. Ἀπὸ τὴ πίσω μας κι' ἔμποός μας πολλὸς κόσμος βαδίζει γοργὰ γιὰ τὴν ἐκκλησία.

Φθάσαμε. Ἀνοίγουμε σιγὰ - σιγὰ τὴν μεγάλη πόρτα καὶ υπαίνουμε μέσα κάνοντας τὸν σταυρό μας. Τ' ἀπτιά μας ναῖδεύει ἕνας ὠοαῖος ὕινος, πὺν τὸν ψάλλει τὸ «Οἰκοτοροεῖο Θηλέων».

Πᾶνε ἐκεῖ πὺν κάθονται οἱ ἐπίτροποι κι' ἀγοράζουμε 2 κεράκια.

Τ' ἀνάβουμε μὲ εὐλάβεια καὶ τῶνε καὶ καθήσιαστε σ' ἕνα μέρος. Ὅλοι οἱ εὐσεβεῖς Χριστιανοὶ κάθονται μὲ γέοια στανωμένα καὶ ἀκοῦνε τὰ τροπάρια πὺν ψάλλουν οἱ ψάλτες.

Ὅλων τὰ μάτια εἶναι νεμιάτα πῶς καὶ γαλήνη καὶ στὰ ποδοπά του ζωογραφισμένη ἡ εὐσέβεια.

Ὅλοι οἱ πολυέλαιοι εἶναι ἀναμμένοι καὶ συμπλοκῶνουν τὴν ὁμορφιά τῆς ἐκκλησίας.

Τὰ κηροπήνια λάμπουν ἀπὸ τὸ πολὺ πῶς!

Στὴν καρδιά μέσα μου, νοιώθω ἕνα ἔλασσομα καὶ καθὼς βλέπω ἀγγελουῖδια στὶς εἰκόνες νὰ πετοῦν νομίζω πῶς πετῶ κι' ἐγώ.

Οἱ ψάλτες ψάλλουν μὲ τὴν γλυκεῖα φωνή τους, κι' ὁ παπᾶς βγαίνει στὴν Ὁραία Πύλη μὲ τὸ Εὐαγγέλιο στὸ γέοι. Τὸ ὠοαῖο του μπλέ ὄρομα, πὺν εἶναι γουσοκέντητο, λαυκοκοπᾶ.

Ἡ ὠραία γαλάζια μπέρτα του ἀκτινοβολεῖ.

Ὁ παπᾶς ἀρχίζει νὰ λέη τὸ Εὐ-

αγγέλιο. Οἱ Χριστιανοὶ κάρφωσαν τὰ μάτια τους πάνω του καὶ τὸν κυτιοῦσαν. Λέει τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ «Παραλυτικοῦ τῆς Καπερναοῦμ».

Ἀλήθεια! Πόση πίστι εἶχε αὐτός. Τέτοια πίστι πρέπει νὰ ἔχουμε κι' ἐμεῖς σκέφθηκα.

Σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς λειτουργίας βασιλεύει ἡσυχία. Μόνο οἱ εἰκόνες σοῦ φαίνεται πῶς χαμογελοῦν.

Ὅταν τελείωσε ἡ ἐκκλησία φύγουμε μὲ τὴν εὐλάβεια ζωογραφισμένη στὸ πρόσωπο. Καθὼς φεύγαμε ἡ καιπᾶνα κτυποῦσε:

—Ντάν! ντάν, ντάν! Σὰν νὰ μᾶς ἔλεγε:

—Σᾶς πεοιμένω καὶ τὴν ἄλλη Κυριακὴ γιὰ νὰ ἀκούσετε κι' ἄλλα θεῖα λόγια.

Φύγαμε μὲ τὴν ψυγὴ ἔξαντισμένη κι' ἦταν σὰν νὰ μᾶς ἀκολουθοῦσε ὁ Χριστός!

ΑΘΗΝΑ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ

Στ'. 4) ταξίου

ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ

Χθὲς πήγαμε στὴν Ἀγία Μαρίνα.

Τί ὠραία ἐκκλησία!

Ἐνεὶ μεγάλην ἀυλὴ μὲ ὠοαῖον ἀνθόκηπο. Μέσα στὴν ἐκκλησία εἶδαμε τὶς εἰκόνες καὶ τοὺς πολυελαίους πὺν λάμπουν. Ὁ δεσποτικὸς θρόνος στηρίζονταν σὲ δυὸ κεφάλια λιονταριῶν. Εἶδαμε τὸ Ἀνιο Βῆμα, τὴν Ἀγία Τράπεζα καὶ ὑψηλὰ τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ. Ὁ κύριος μᾶς μίλησε γιὰ ὅλα αὐτὰ καὶ μᾶς τὰ ἐξήγησε.

Στὸ τέλος γογατίσαμε κάτω ἀπὸ τὸν Παντοκράτορα καὶ κάναμε τὴν προσευγὴ μας.

Μοῦ ἀρέσει πολὺ ἡ ἐκκλησία καὶ τὴν αἶνω πάντοτε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΤΣΟΥΡΗΣ

Α'. 4) ταξίου

ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΜΑΣ ΤΑ ΠΑΘΗ

Πλησιάζει τὸ Πάσχα!

Οἱ κακοὶ Ἑβραῖοι σταύρωσαν τὸ Χριστὸν μας.

Τράθηξε τὰ περισσότερα βάσανα τότε.

Γι' αὐτὸ ἔγουμε μεγάλη λήκη τὴν Μεγάλην Πέμπτη καὶ τὴ Μεγάλην Παρασκευὴ.

Ὅταν ὁμοῦ ἀναστηθῆ θὰ ἔγωμε γοργά!...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΛΙΑΣΣΑΣ

Α'. 4) ταξίου

ΠΡΩΤΑΠΡΙΑ

Ξημέρωσε ἡ χαρούμενη καὶ ἀστεία Πρωταπρία.

Ὁ ἥλιος λάμπει στὸν ξάστερο οὐρανὸ καὶ τὸ ἀνοιξιᾶτικο ἀεράκι φυσᾷ ἀπαλὰ καὶ χαϊδεύει τὰ πρόσωπά μας. Τὰ παιδιὰ τρέχουν στοὺς δρόμους καὶ κοιτοῦν νὰ βροῦν κανέναν νὰ τὸν ξεγελάσουν. Ἐγὼ μόλις τελείωσα τὰ μαθῆματά μου, βγήκα ἔξω στὴν λιακάδα. Τώρα ἀρχισα νὰ σκέπτομαι μὲ τὸ τοῦπο θὰ ξεγελάσω τὸν μικροῦλη μου ξαδελφοῦλη. Ἀ! τὸ βρήκα εἶπα. Θὰ τὸν ξεγελάσω μὲ τὴ Λά-μία.

Ὅταν ἦλθε ἔξω τοῦ εἶπα:

—Καλὴ μέρα, Μιγαλάκη, καλὸ μῆνα. Καλὸ μῆνα μοῦ εἶπε κι' ἐκεῖνος. Πήγαῖνε λίνο στὴ γιαγιά νὰ σοῦ δώση τὴν Λά-μία τοῦ λέγω.

—Καλὲ Βασιλική, μοῦ λένει, τί εἶναι ἡ Λά-μία;

—Πήγαῖνε σὺ νὰ τὴν πάρης καὶ ἔπειτα θὰ σοῦ ἐξηγήσω.

Ἐνὼ κοίταζα ἀπ' τὴν πόρτα νὰ δῶ τί θὰ γίνη. Πήγε στὴν γιαγιά καὶ τῆς εἶπε:

—Ἡ Βασιλικὴ μοῦ εἶπε νὰ μοῦ δώσης τὴν Λά-μία.

Ἡ γιαγιά τοῦ ἔδωσε ἕνα ἐλαφρὸ μπάτσσο καὶ τοῦ λέει:

—Ἀ! χαμένε σὲ γέλασε ἡ Βασιλική.

Ἐπειτα βγήκε ἔξω καὶ μοῦ εἶπε νὰ γελάσωμε τὴν Κικὴ τὴν ξαδελφὴ μου. Ὅταν ἦλθε τῆς εἶπα:

—Ἀχ! Κικὴ, κῆμα στὴν καινούργια φούστα σου, τῆς ἔκανες ἕνα μεγάλο λεκὲ ἀπὸ πίσω. Γυρνάει αὐτὴ νὰ δῆ, κατακάθαρη ἡ φούστα.

—Ἀ! μοῦ τὴν ἔσκασες πονηροῦλα μοῦ λέει.

—Ἄν θέλῃς γελάσέ με καὶ σὺ τῆς εἶπα, κανέναν δὲν σὲ ἐμποδίζει.

Ἐπειτα καιρότησα τὰ ἔξαδέλμισα μου, πὺν τόσο ὠοαῖα πέσασα μαζί τους καὶ ἦλθα σγολεῖο. Ἐδῶ γελάσαμε τὸν κύριο μὲ ἕνα πορτοφῶλι.

Βάλουμε λίγα λεπτὰ καὶ τοῦ εἶπαμε ὅτι τὸ βρήκαμε. Ὁ κύριος τὸ ἀνοῖξε καὶ ὅταν εἶδε πῶς δὲν εἶγε λεπτὰ πολλὰ, τοῦ εἶπαμε πῶς τὸν γελάσαμε.

Πόσο ὁμορφα πέρασα τὴν Πρωταπρία! Εὐνοιστήθηκα γιὰ τὴν καταφερα νὰ γελάσω κι' ἐγώ. Κάθε γόννο ξεγνοῦσα καὶ τὴν πάθαινα. Ὅλοι νελοῦσανε στὸ σπῆτι μὲ μένα.

Φέτος νελάσα ἐνὸ!

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Κ. ΚΗΤΑ

Γ'. 4) ταξίου

ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ, ΜΕ ΒΑΡΚΑ

Ένα μισημέρι τοῦ Αὐγούστου, πέρυσι, εἶχα πάει μαζί με τίς φίλες μου ἔναν περιπάτο στήν παραλία τῆς λίμνης.

Καθίσαμε στό καφενεῖο καί παραγγείλαμε γλυκά.

Δέν κουνάταν οὔτε φύλλο καί μόνο τὰ μικρά κωματάκια συγκοιθούσαν ξεψυχώντας μπροστά στά πόδια μας.

Τόση ἦτο ἡ ἡσυχία πού μοῦ ἦρθαν στό νοῦ μου οἱ σίχου τοῦ μεγάλου μας ποιητοῦ, Δ' ονυσίου Σολωμοῦ, πού εἶχα δ ἀβάσει σέ κάποιο παιδί καί περιοδικό.

«Δέν ἀκούεται οὔτε κῆμα εἰς τήν ἔσση ἀπορογιαλιά
λές κι ἡ θάλασσα κοιμάται μέσ' στής
(γῆς τήν ἀγκυλιά)».

Ἐκεῖ πού καθόμουν καί σκεπτόμουν αὐτά, φώναξε ἡ Μαίρη:

—«Βιέ κορίτσια τί καθόμαστε ἐδῶ στό καφενεῖο καί δέν κάνουμε ἕναν περὶ οὐ στή λίμνη μέ τήν βάρκα»;

—«Ναί! Ναί! Μπαράβο Μαίρη. Πολύ καλή ἡ ἰδέα σου. Δέν μᾶς λές πῶς ἀποφάσισες ἔτσι γι' αὐτόν τόν περίπατο, ἐσύ ἄλλοτε φοβόσουν νά μπῆς σέ βάρκα λέγοντας ὅτι μπορεῖ νά βουλιάξῃ».

—«Ἄστα τώρα Ρένα. Περσασμένα, ξεχασμένα. Κυττάξτε νά βρῆτε κανένα βαρκάκι νά μᾶς πάη περίπατο».

Ἕνας γερο-βαρκάρης μέ τή βάρκα του ἄραξε μπροστά στά πόδια μας λέγοντας:

—«Ποῦ θέλετε νά σᾶς πάω»;

—«Ἕναν περίπατο μέ τήν βάρκα παππού, θά μπορέσω»;

—«Τόσα χρόνια πάνω αὐτή τή δουλειά καί δέν θά μπορέσω καί τώρα παιδί μου»;

Μπήκαμε μέσα ἀνοίξε πανί καί ξεκινήσαμε.

Τί ώραία πού φαινόταν ἀπό μακριά ὅλη ἡ παραλία τῆς λίμνης καί προσαντῶς τὸ καφενεῖο «Κυρά-Φροσύνη» μέ τὰ μεγάλα καί φουντωτά πλατάνια. Κάπου-κάπου ξεπροβάλλουν παραδεισέες βαρκοῦλες γεμάτες ψάρια καί ἄλλες ἄδειες. Στήν παραλία σέ ἀραιές ἀποσάσεις ψαρεύουν παιδιά μέ τὰ καλάμια των. Τά νύχια πρσνίζον τὸ γαλανὸ νερό τῆς λίμνης καί κάπως ἀσχημίζουν τήν παραλία. Τὸ Μιτσικέλι καθρεπτιζόταν πάνω σ'α γαλάζια νερά τῆς λίμνης.

Ἐκεῖ πού καθόμουν καί κυτιούσα τήν λίμνη κάτω θυμήθηκα. Θυμήθηκα τήν ἰσορία καί τὸν ἄδικο πνιγμὸ τῆς Κυρά Φροσύνης. Φαντάσθηκα τὸν Ἄλῃ Πασά στήν παραλία νά παρακολουθεῖ τήν λίμνη γεμάτη βάρκες μέ Τούρκους καί ἀπὸ μιὰ κοπέλλα, νά ρίχνεται μέσα στό κρῖο νερό, ἐνῶ αὐτὲς νά φωνάζουν.

Φαντάσθηκα ἀκόμη πῶς ἡ Κυρά Φροσύνη ἤμουν ἐγὼ καί πῶς περῆρανη πήγα νά συναντήσω τὸν χάρο καί τίς δεκαεπτὰ ἀρχόντισσες.

Καί χωρὶς νά τὸ θέλω ἀπὸ τὰ μάτια μου ἔσταζαν δυὸ δάκρυα καί τὸ στόμα μου ἄθελα ψιθύρισε:

Χίλια καντάρια ζάχαρι
νά ρίξουν μεσ' στή λίμνη
γιὰ νά γλυκάνῃ τὸ νερό
νά πιῇ ἡ Κυρά-Φροσύνη

Ἄ γέρο βαρκάρη μᾶς πῆγε καί φέρα με τὸ γῦρο τοῦ νησοῦ γιὰ νά γνωρίσουμε, ὅπως μᾶς εἶπε, καί τήν ἄλλη πλευρά του.

Τὸ νησί ἦταν βουτηγμένο στό πράσινο καί στό ἄσπρο.

Ἄπὸ ἐκεῖ πήγαμε στήν Ντραμπάτοβα γὰ νά πιούμε λίγο κρῖο νερό καί νά φάμε λίγο χέλι.

Θά ἦταν κατὰ ἡ ὥρα 5½ ὅταν ἡ μικρὴ βαρκοῦλα μας ἄραξε ἀπαλά στήν παραλία.

Πληρώσαμε τὸν βαρκάρη, τὸν εὐχαρίστησαμε καί φύγαμε. Ὠραία εἶναι στή λίμνη περίπατος μέ τή βάρκα.

Μάλις πατήσαμε τὸ πόδι μας στή στερεὰ γροῖσαμε τὰ μάτια μας πρὸς τήν λίμνη σὰν νά τὴν εὐχαροστούσαμε διὰ τὸ ὠραῖο χέλι πού μᾶς προσέφερε.

ΕΙΡΗΝΗ Σ. ΔΑΛΛΑ

ΣΤ' 6)ξίου

Η ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΑΔΩΝ ΜΑΣ

Προγῆδες τὸ Σάββατο μετὰ τὴν σχολικὴ γιορτὴ μας, πήγαμε νά ὑποδεθῶμε τοὺς Βασιλεῖς μας..

Πρὶν ξεκινήσουμε μπήκαμε στήν γραμμὴ καί βγάλαμε μέ τὴν κυρία μας φωτογραφία γιὰ νά θυμώμαστε τὴ γιορτοῦλα μας.

Ἐπειτα ξεκινήσαμε ὅλοι μαζί, ἡ Ἀκαδημία καί τὰ Πρότυπα, μέ χαρὲς καί μέ τραγούδια.

Ἡ γραμμὴ μας ἦταν πολὺ μεγάλη κι' ἐμοιάζε: σὰν μιὰ πολυχρωμὴ κορδέλλα. Περπατήσαμε καί. Περᾶσαμε τὰ Λακκάματα,

τὴν συνοικία Ἀηδονιῶν, τὴν ὁδὸ τῆς Φεβρουαρίου καί φθάσαμε στὸν Ἀκραῖο.

Καθίσαμε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ στὰ πεζοδρόμια.

Ἡ βροχὴ μᾶς περιποιήθηκε γιὰ καλὰ! Μούσκεμα γινήκαμε. Σὲ λίγη ὕπνησαν 21 κανόνια. Ξετρελαθήκαμε ἀπὸ χαρὰ τότε.

Σὲ λίγο ἔφθανε ὅλη ἡ Βασιλικὴ Οἰκογένεια στήν πόλι μας. Ἐ-

Η ΓΑΤΟΥΛΑ ΜΟΥ

Νιάου, νιάου, ἡ ψιψίνα ἡ Ριόικα. Νιαουρίζει γιατί πεινάει. Μὰ καί γιὰ κάτω ἄλλο νιαουρίζει ἡ Ριόικα. Γιατί βλέπει τὰ ψαράκια. Καί μένα μοῦ φαίνεται σὰ νά λήη:

—Νάχα κι' ἐγὼ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ ψαράκια! Θάναι πολὺ νόστιμα.

Τὴν βλέπω ἔτσι καί μοῦ φαίνεται κατσοφιασμένη.

—Μὰ τί ἔχεις Ριόικα;

Αὐτὴ ὅμως μόνο νιάου λέει. Θὰ εἶναι περασμένη καί νιαουρίζει, εἶπα. Ἄ-μέσως παίρνω λίγο ψωμάκι καί τῆς τὸ ρίχνω. Μὰ αὐτὴ τὸ ἐγλύψε λίγο καί τὸ ἄφησε. Τότε παίρνω τὰ κεφάλια ἀπὸ τὰ ψάρια καί τῆς τὰ δίνω. Τί χαρὰ πού εἶχε! Κόντεψε νά μοῦ ξεσκίση τὰ πόδια μου. Σιγὰ-σιγὰ τὰ ἔτρωγε γιὰτί εἶναι πολὺ μεγάλη.

Ἡ γατούλα μου ἔχει χροῶμα παχουλὸ. Εἶναι πολὺ παχουλὴ. Προηγουμένως εἶχε γεννήσει καί ὁ ἀσπλαχνὸς παππούς μου τὰ πήρε καί τὰ πέταξε.

Νὰ κι' ἕνα τραγουδάκι γιὰ τὴν γάτα:

Μιά φορὰ κι' ἕναν καιρὸ
μπῆκε ἡ γάτα σὺν χορὸ
καί δὲν χόρεψε καλά
καί τῆς κόψαν τὴν οὐρὰ
καί τὴν πῆγαν στήν Ἀθήνα
καί τὴν βγάλανε ψιψίνα.

Ἡ Ριόικα μου πρῶτα ἔπιανε ποντίκια μὰ τώρα γέρασε καί δέν πιάνει. Κάθε μέρα πού ἀνάβουμε φωτιά στή σόμπα αὐτὴ πηγαίνει καί κάθεται ἀπὸ κάτω. Εἶναι πολὺ παιχιδιάρη καί πολὺ χαριτωμένη. Στὸ λημὸ τῆς ἔδεσα μιὰ πολυχρωμὴ κορδέλλα μὰ αὐτὴ δὲν τὴν ἤθελε καί μέ τὰ νύχια τῆς τὴν ἔσκισε.

Τὴν ἀγαπῶ πολὺ. Μὰ θά ἤθελα κι' ἕνα γατάκι. Πρῶτα εἶχαμε ἕνα γατάκι. Ἐγὼ τὸ ἔπιανα κάθε ὥρα καί στιγμὴ γι' αὐτὸ ὁ πατέρας μου τὸ ἔδωκε. Τώρα ὁ παππούς μου μοῦ ἔπισχεθηκε ὅτι ὅταν ξαναγεννηθῇ ἡ γάτα μου θά κρατήσῃ ἕνα. Ἀλλὰ μὲ μιὰ συμφωνία. Δὲν θά τὸ πιάσω καθόλου.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΡΑΣΣΟΥ

Δ' 4)ξίου

μεῖς φωνάζαμε:

—Ζήτωσθε! οἱ Βασιλεῖς μας!

Αὐτοὶ μᾶς χαιρετοῦσαν καί μᾶς χαμογελοῦσαν. Μὰ τοὺς χάσαμε ἕνα ἀπὸ τὰ μάτια μας. Τότε κι' ἐμεῖς γυρίσαμε στό σπίτι μας... Στὴν παρέλασι θά τοὺς βλέπαμε πιὸ καλά.

PENA MIXOT

B'. 4)ταξίου

"ΤΟ ΟΡΦΑΝΟ"

Πᾶνε ἀπὸ τότε τρεῖς μῆνες.

Τρεῖς δλόκληροι μῆνες πὺ φά-
νιχαν στὸ ναυτόπουλο σὰν τρεῖς
ἀτέλειωτοι αἰῶνες. Μὲ πόση συγ-
κίνησι θυμᾶται ὁ Ἀλέξης τὸν ἀ-
ποχωρισμὸ τοῦ ἀπὸ τῆ μάννα καὶ
τις δύο ἀδελφές του!

Ἀπὸ μικρὸς ὀρφάνεψε κι' ἔμει-
νε ἡ μάννα τοῦ γῆρα μὲ ἓνα γιὸ
καὶ δύο θυγατέρες πὺ μεγάλες.

Μὲ στερήσεις καὶ κόπους κατῶρ-
θωσε νὰ τὰ μεγαλώσῃ καὶ νὰ τ' ἀ-
ναθρέψῃ ὡς πῆν ἡμέρα πὺ ἐγι-
νε ὁ Ἀλέξης-17 χρονῶν.

Ἦταν πλέον σὲ ἡλικία νὰ κα-
ταλάβῃ τῆ θυσία τῆς μητέρας τοῦ
καὶ ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ προστάτης
τῆς οἰκογενείας.

Γι' αὐτὸ κάποια μέρα μπάρκαρε
στὸ καράβι τοῦ καπετὰν - Νικόλα
σὰν μούτσος γιὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ
βγάλῃ τὸ ψωμί τοῦ καὶ νὰ μπο-
ρέσῃ νὰ ἀποκαταστήσῃ τις δύο ἀ-
δελφές του.

Θυμᾶμαι πὺς ἔρριξε μιὰ τελευ-
ταία ματιὰ στὸ χαμηλὸ σπιτάκι
τοῦ ἐπάνω στὸ βράχο κι' ἀπὸ τὴν
αὐλὴ τοῦ κουνούσαν τὰ μαντήλια
ἢ μητέρα κι' οἱ ἀδελφές του.

Μὲ τὸ καράβι πέρασαν ἀπὸ πολ-
λὰ λιμάνια ταξίδεψαν σὲ θάλασ-
σες κι' ὠκεανούς τρεῖς δλόκληρους
μῆνες.

Κι' αὐτὸς πάντα ὅταν τὸν πλή-
ρωναν δὲν ξόδευε τὰ χρήματα ἀλ-
λὰ τὰ μάζευε, γιὰτὶ θὰ χρειαζόν-
ταν νὰ βοηθήσῃ τὴν οἰκογενείαν
του.

Κάθε βράδν γονατιστὸς παρα-
καλοῦσε τὸν Ἀη-Νικόλα νὰ τοῦ
χαρίξῃ τὴν ὑγεία τοῦ καὶ νὰ τὸν
κάνῃ νὰ γυρίσῃ γρήγορα στὴν πα-
τριδα. Σὲ κάποια πόλι ἀγόρασε λί-
να πράγματα γιὰ τὰ πρῶκια τῆς
ἀρραβωνιασμένης τοῦ ἀδελφῆς καὶ
σ' ἄλλη περισσότερα. Γιὰτὶ ὅταν
θὰ γύριζε ἀπὸ τὸ ταξίδι θὰ γινό-
ταν ὁ γάμος τῆς μὲ ἓνα παλλη-
κάρι τοῦ νησιοῦ. Καὶ νὰ πὺ τῶ-
ρα πλησιάζουν στὸ νησί. Γυρίζουν
ὅλοι χαρούμενοι καὶ μὲ ἀρκετὰ
ἰτα στὶς οἰκογένειές των.

Καὶ ἀπὸ μακρὰ συγκινοῦνται
σὰν ξεχωρίζουν τὰ σπῆτια τους.

Τὸ καράβι τώρα ρίχνει ἀγκυρα
καὶ οἱ ναῦτες βγαίνουν στὴν ξη-
ρὰ μὲ τις βάρκες. Ἀγκαλιές, φι-
λιά, συγκινήσεις, δάκρυα, εἶναι ἐ-
κεῖνο πὺ βλέπει κανεὶς γύρω του.

Ὁ Ἀλέξης χαρούμενος καὶ ὀ-
περήφανος ἀνεβαίνει τὴ σκάλα τοῦ
σπιτιοῦ ἀνάμεσα στὴ μάννα τοῦ
καὶ τις ἀδελφές πὺ τὸν κυττά-
ζουν μὲ καμᾶρι.

Τὴν Κυριακὴ σὰν ἔγινε ὁ γάμος
τὸ ναυτόπουλο ἦτο ὄλο χαρὰ γιὰ-
τὶ ἤξερε πὺς ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μάννα
ἀπὸ ψηλὰ ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς τὸν
κύτταζε μὲ ὑπέρφανερα ὁ πατέ-
ρας του, καὶ νόμιζε πὺς τοῦ ἔλε-
γε:

«Ἐὔγε σου, ἔκαμες τὸ καθήκον
σου ὡς προστάτης τῆς οἰκογενείας
ἀναπημένο μου παιδί».

ΦΩΤΕΙΝΗ Ι. ΦΡΑΓΚΙΔΟΥ
Γ'. τάξις, Α'. Μονοταξίου

ΞΑΝΑΓΥΡΙΖΟΥΝ ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΙΑ

Πόσο κουράστηκα ἀπὸ τὰ κρύα
καὶ τις βρογές τοῦ χειμῶνα!

Μὰ νὰ ἦλθε ἡ ἀνοιξὶ λουλουδο-
σπαρμένη!...

Κάτι μᾶς λείπει ὅμως ἀκόμη
τὰ χελιδόνια!...

Μὲ πόση χαρὰ καὶ ἀνυπομονη-
σία τὰ περιμένουμε νὰ γυρίσουν
ἀπὸ τὸ μακρυνὸ τους ταξίδι!...

Μόλις γυρίσουν, ἀμέσως ἀρχί-
ζουν τὴν ἐργασία τους.

Τέλειοι μαστόροι, ἐργάζονται
ἀκούραστα κουβαλώντας λάσπη
καὶ ἄχυρα γιὰ νὰ διορθώσουν τὶς
παλιές τους φωλιές καὶ κτίσουν
ἄλλες καινούριες.

Ἐχουν μενάλῃ χαρὰ πὺ βοῆ-
καν ἀπείρακτες τις φωλιές τους
γι' αὐτὸ, μόλις ἦλθαν ἀρχισαν νὰ
κελαδοῦν σὰν νᾶθελαν νὰ μᾶς
πὺν ἓνα μεγάλο «εὐχαριστῶ».

Πόσο στολίζουν τὴν φύσι τὰ
χαρούμενα αὐτὰ πουλάκια.

Μὲ τὸ γλυκὸ τους κελάδημα μᾶς
φέρνουν τὴν χαρούμενη Πασχα-
λιά καὶ τὴν ὁμορφὴ ἀνοιξί!

Ἐμεῖς τὰ παιδιὰ τοὺς τραγου-
δαῖμε ἓνα ὁμορφο τραγουδάκι:

Χελιδόνι μου γλυκὸ
πρόσχαρο καὶ χαρωπὸ
ἔφερες τὴν Πασχαλιά
μὲ τὰ κόκκινα τ' αὐγά.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΥΛΟΤΜΠΗ

Β'. τάξις Α'. Μονοταξίου

Ἡ ΜΑ'Ι ΜΟΥ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΜΑΣ

Σήμερα τὸ μεσημέρι εἶχαμε
γλέντια στὴ γειτονιά μου.

Πέρασε ἓνα τσιγγάνος μὲ μιὰ
μικρὴ μαϊμού.

Τραγουδοῦσε αὐτὸς καὶ χτυποῦ-
σε τὸ ντέφι του.

Ἡ μαϊμού χόρευε, ἔκανε καὶ

Ἡ Ἀνοιξὴ

"Ἀχ, μὲ πόση χαρὰ ἐπερμένα
τὴν Ἀνοιξὴ νὰ ἔλθῃ νὰ γεμίσῃ
εὐωδιές ὅλη τὴ φύσι!

Νὰ καὶ σὲ λίγες ἡμέρες ἔλαμψε
πάλι ὁ οὐρανὸς μὲ τὸν ζεστὸ ἀνοι-
ξιᾶτικο ἥλιο.

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἦταν ἡ 27ῃ
Μαοτίου.

Σὲ λίγες ἡμέρες ὄλα εἶχαν ἀλ-
ξέει.

Τὰ δένδρα εἶχαν βγάλει φύλλα.

Τὰ βουνά, οἱ κάμποι, τὰ γωρά-
φια εἶναι γεμάτα δροσιά καὶ πρα-
σινάδα.

Οἱ τσομπάνηδες μὲ τὰ πρόβατα
πηγαίνουν στὰ βουνά.

Πρῶτῃ - πρῶτῃ ἡ ἀμυγδαλιὰ
ἀνθισε μὲ τὰ ὀλόασπρα πέταλα
τῆς καὶ μοιάζει σὰν νύφουλα.

Ἦλθαν τὰ χελιδόνια, οἱ πελαρ-
γοί, τ' ἀηδόνια καὶ ἄλλα πολλὰ
ἀνοιξιᾶτικα πουλιά.

Μαζὶ μ' αὐτὰ ἔρονται οἱ πετα-
λουδες καὶ οἱ μέλισσες.

Ἡ Ἀνοιξὴ μᾶς φέρνει καὶ πολ-
λές γιορτές. Μία ἀπ' αὐτὲς εἶναι
καὶ τὸ Πάσχα.

Ἡ λίμνη εἶναι ἤσυχῃ σὰν λάδι
καὶ ἐπάνω πλέονον ἤσυχες μικρές
καὶ μεγάλες βάρκες.

Τὰ ἀγοριολοῦλνδα μὲ τὰ πολὺ-
χρωμα χρώματα μοιάζουν σὰν ἓνα
ὁμορφοστολισμένο χαλί.

Τώρα ὄλα τὰ σχολεῖα κάνουν
ἐκδρομές.

Ἡ καλύτερη ἐκδρομὴ εἶναι νὰ
πηγαίνῃς στὸ βουνὸ ἢ στὴν θάλασ-
σα καὶ νὰ χαίρεσαι τὸν ἥλιο.

Τὴν Ἀνοιξὴ οἱ πεταλοῦδες καὶ
οἱ μέλισσες πετοῦν ἀπὸ λουλούδι
σὲ λουλούδι δείχνοντας τὴ χαρὰ
τοὺς πὺ ἦρθε ἡ Ἀνοιξὴ.

"Ὅλα τὰ ζῶα ἀνοιξαν χαρούμε-
να καὶ αὐτὰ τὰ μάτια τους.

Τὰ ψαράκια μὲς στὴν λίμνη καὶ
αὐτὰ κολυμποῦν γρήγορα καὶ χα-
ρούμενα.

Τὰ παιδιὰ εἶναι χαρούμενα καὶ
παίζουν διάφορα παιγνίδια στοὺς
ἀνθισμένους κήπους.

Τὴν Ἀνοιξὴ εἶναι χαρὰ Θεοῦ!

Ἡ Ἀνοιξὴ εἶναι ἡ καλύτερη ἐ-
ποχή.

ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΟΕΝ

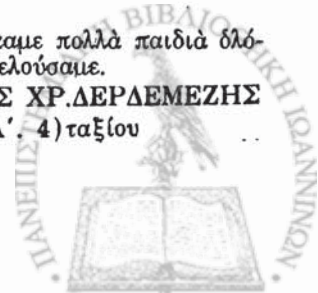
Γ'. 6) ταξίου

τοῦμπες.

Μαζευτήκαμε πολλὰ παιδιὰ δλό-
γυρα καὶ γελοῦσαμε.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΧΡ. ΔΕΡΔΕΜΕΖΗΣ

Α'. 4) ταξίου

ΕΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΜΕ ΤΟ ΒΑΠΟΡΙ

Τὸ περασμένο καλοκαίρι, ἔταν βρισκόμενα στὴν Κέρκυρα μαζί με τὴν οἰκογένειά μου, μᾶς ἐστειλε ἡ ἐταιρεία τοῦ βαποριοῦ «Ἀντρέυς» μία πρόσκλησι γιὰ νὰ πάμε ἕνα μικρὸ ταξιδάκι στὸ Πρίντεζι τῆς Ἰταλίας.

Ἡ χαρὰ μου ἦταν μεγάλη ὅταν ἀκούσα τὸν μπαμπά μου νὰ μᾶς τὸ λέη. Τὴν ἡμέρα Πέμπτη καὶ ὥρα 9η θὰ παίρναμε τὸ βαπόρι γιὰ τὸ Πρίντεζι. Ἐμεῖς πήγαμε νωρίτερα γιὰ νὰ τὸ δοῦμε καὶ πῶς θὰ ρέξη τὴν ἀγούρα. Ὅταν κατέβηκαν οἱ ἄλλοι ἐπιβάτες ἀπ' τὸ βαπόρι καὶ κτύπησε ἡ σειρήνα γιὰ νὰ μπούμε εἶχα πολὺ μεγάλη χαρὰ. Τὸ βαπόρι δὲν ἀρῆγε νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ νησί. Σὲ λίγη ὥρα ἡ σκάλα ἀνέθηκε ψηλὰ καὶ οἱ μηχανὲς ἀρχισαν νὰ κινούνται γρήγορα καὶ μὲ πολὺ κρότο. Τὸ «Ἀντρέυς» ἐσχισε τὰ νερὰ μὲ μεγάλη ὀρμηὴ καὶ ἡ θάλασσα ἀρχισε νὰ θγάξη κατὰλευκὸς ἀφροῦς.

Μετὰ ἀπὸ ὥρα ἡ Κέρκυρα χάθηκε στὸ δάθος. Οἱ γιὰροι πετοῦσαν καὶ πηγαιναν σ' ἡ θάλασσα μῆπως εἴθουν τίποτε τροφίμα πὸν πετοῦν οἱ ἐπιβάτες.

Οἱ ναυτικοὶ ἔχουν συνήθεια ὅταν περνᾶ κανένα ἄλλο πλοῖο ἀπ' ἐκεῖ νὰ τὸ χαιρετοῦν μὲ τὴν σειρήνα. Τὸ μεσημέρι οἱ σειρήνες κτυποῦσαν γιὰ φαγητό. Πήγαμε γρήγορα - γρήγορα καὶ ἐμεῖς στὸ τραπέζι, ἐκεῖ συναντήσαμε καὶ ἄλλα παιδιὰ, φάγαμε μὲ πολλὴ ὄρεξι τὸ φαγητὸ καὶ μετὰ πήγαμε στὴν καμπίνα μᾶς νὰ κοιμηθοῦμε, γὰ μ'σήμερι.

Ἐὰ κρεβάτια ἦταν πολὺ παράξενα καὶ ἀσυνήθιστα, τὸ ἕνα ἐπάνω στὸ ἄλλο. Δίπλα σου ἔχεις καὶ μιὰ σκάλα γιὰ νὰ ἀνεβαίνης σ' τὸ ἐπάνω κρεβάτι. Ἐπάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι σου ἔχεις ἕνα κουθόνι καὶ ἡλεκτρικὸ φῶς. Ἐμεῖς μόλις ξαπλώσαμε στὰ κρεβάτια μᾶς πήρε ὁ ὕπνος καὶ ξυπνήσαμε ἀργὰ ἡ ὥρα πέντε.

Τώρα πληρᾶσαμε στὸ Πρίντεζι. Ὁ ἥλιος ἐκίνη τὴν ὥρα ἔδνε καὶ χροματιστὰ πέπλα τὸν σκέπαζαν. Τὸ Πρίντεζι ἀπὸ μακριὰ φαίνονταν φωτισμένο. Πληρᾶσαμε πολὺ στὸ Πρίντεζι καὶ μία μικρὴ βενζίνα μᾶς σταμάτησε γιὰ νὰ πῆ κάτι στὸν τιμονιέρη τοῦ πλοίου. Τὸ βαπόρι ἄραξε στὸ λιμάνι τῆς Ἰταλίας. Ἐκεῖ μᾶς περιμέναν κοῦρσες, καροτσάκια καὶ λεωφορεῖα.

Ὅταν κατεβήκαμε ἀπ' τὴν σκάλα τοῦ βαποριοῦ, μᾶς πήρε τὰ πράγματα ἕνα καροτσάκι καὶ τὰ πήγε στὸ τελωνεῖο. Λίγο πὸν μακριὰ φαίνονταν τὰ μπάνια ἀπ' τὸ Πρίντεζι. Τί καλὴ ἀμμουδιά! Τί δάρες! Τί κανὸ! Ὅλα σ' τὴν σειρά. Ἡ κίνησις ἦταν πολὺ μεγάλη καὶ ἐκρεπε νὰ πηγαίνης πάντοτε ἀπ' τὸ πεζοδρόμιο.

Ἐμεῖς πήγαμε γρήγορα στὰ μαγαζιά

γιὰ νὰ ψανίσουμε διάφορα πράγματα. Οἱ ἀγορὲς ἦσαν γεμάτες ἀπὸ πλούσια πράγματα. Ἐγὼ πήρα μία μεγάλη κούσα πὸν νὰ κουρδίξῃ καὶ νὰ ἀνάβῃ τὰ φῶτα. Ἡ ἀδελφὴ μου πήρε μία μεγάλη στολισμένη κούκλα. Πήραμε καὶ ἄλλα πράγματα. Ὅμοια ἡ ὥρα δὲν μᾶς ἔφτανε νὰ κοιτάξουμε κανένα ἀξιοθέατο τῆς Ἰταλίας.

Φορτωμένοι ἀπ' τὰ πράγματα γυρῶσαμε στὸ βαπόρι. Ἐκεῖ μᾶς περιμένε ἕνα ὠαῖο γεῦμα. Φάγαμε γιὰ θράδου καὶ πήγαμε νὰ κοιμηθοῦμε. Γιὰ τελευταία φορὰ κοιτάξαμε τὸ Πρίντεζι ἀπ' τὸ παραθύρακι τῆς καμπίνας μᾶς. Τὸ πλοῖο ξεκίνησε καὶ ἐμεῖς πῶσαμε στὰ μαλακὰ κρεβάτια νὰ κοιμηθοῦμε. Τὸ πρῶτ σηματοῦρησε ἡ ὥρα 8½ καὶ πήγαμε νὰ πινοῦμε στὸ σαλόνι τὸ ζεστὸ μᾶς γάλα. Πληρᾶσαμε στὴν Κέρκυρα καὶ σὲ λίγο φτάσαμε. Πήραμε μία κούρσα καὶ μᾶς πήγε στὸ σπίτι μᾶς. Αὐτὸ τὸ ταξίδι τόσο μού ἄρεσε πὸν θὰ μού μείνη ἀξέχαστο.

ΚΩΣΤΑΚΗΣ Γ. ΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗΣ
Δ'. 6) ταξίου

ΕΝΑ ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ ΠΡΩΪΝΟ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

Εἶναι πρῶτ. Τὰ ρόδινα σύννεφα ἀναγγέλλουν τὸν ἐρχομὸ τοῦ ἡλίου. Τὰ πουλάκια ἐξέστησαν. Ὅλα ἀφησαν τὰ ζεστὰ τους κρεββατάκια καὶ ἐσηκώθηκαν. Ἐξημέρωσε ἡ ἡμέρα. Στὸ δάσος τὰ πελώρια καὶ καταπράσινα δένδρα ἀρχίζουν νὰ κουβεντιάζουν ἀναμεταξύτων.

Νὰ ὁ γέρο πλάτανος ξαπλωμένος δίπλα ἀπὸ τὸ ὠραῖο ρυάκι. Τὰ μικρὰ πολύχρωμα λουλουδία τώρα ἐξέστησαν καὶ δάλεπτε πῶς εἶναι μουδιασμένα. Ἀρχίζουν νὰ θγάξουν τὶς νυχτικὲς τους καὶ νὰ σιδερώνουν.

— Ἀχ! πόσο κρυάκω λέγει ἡ παπαρούνα. Αὐτὰ τὰ πελώρια δένδρα δὲν ἀφίνουν τὸν ἥλιο νὰ μᾶς ζεσταῖν.

— Ὄψ, τελεῖωσα πιά λέγει τὸ κρινάκι.

Καὶ ἀρχίζει νὰ χορεύῃ καὶ νὰ τραγουδᾷ. Τὸ διαγνὲς ρυάκι κυλάει τὰ νερὰ του κελαροῦζοντας.

Σὲ μερικὰ μέρη τοῦ δάσους φαίνεται ὁ ἥλιος. Ἡ δεσποινίδα ἀρῶν ἐμάζεψε ἕλα τὰ πουλιά καὶ τοὺς μαθαίνει μουσική.

— Ἀχ, δεσποινίς ἀκανθὺλς ἔκανες λάθος. Δὲν πρέπει νὰ κἀνης ἔτσι. Οἱ σκίουροι ἐμαζεῖστησαν νὰ ἀκούσουν τὴν ὠραία συναυλία. Οἱ δροσοστάλες φαίνονται στὰ δένδρα σὺν διαμάντια. Εἶναι ἀληθεῖα πῶς στὸ δάσος ἴσως εἶναι πολὺ ὠραία τώρα τὴν ἀνοιξί.

ΜΑΙΡΗ ΚΑΖΑΝΤΖΗ
Δ'. τάξις 6) ταξίου

Ἡ ΜΙΚΡΗ ΜΟΥ ΠΑΤΡΙΔΑ

Ὅλοι μᾶς ἔχουμε Πατρίδα τὴν μεγάλη καὶ δοξασμένη Ἑλλάδα, πὸν εἶναι θαυμαστὴ καὶ ξακουσμένη σ' ὅλο τον κόσμιο. Μὰ κοντὰ σ' αὐτὴν τὴν μεγάλη μᾶς πατρίδα εἶναι καὶ ἡ μικρὴ ἡ ἰδιαίτερη πατρίδα μᾶς. Ὁ τόπος, τὸ χωριό, ἡ πόλις πὸν γεννηθήκαμε.

Ἡ δικὴ μου πατρίδα εἶναι τὰ ἰωννίνα, μιὰ ἀπὸ τὶς πὸν ἔξακουσμένες πόλεις τῆς Ἑλλάδος μᾶς. εἶναι ἡ πόλις πὸν στάθηκε πρῶτη στὰ γράμματα, στὰ γρόσια καὶ στὰ ἄρματα.

Εἶναι μιὰ ὀμορφὴ πόλις κτισμένη σὲ λεκανοπέδιο πὸν στὰ πόδια της ἀπλώνεται ἡ λίμνη τῶν Ἰωνανίνων, ἡ λίμνη τοῦ Ἀλῆ - Πασσᾶ.

Ἐκεῖ, στὴν ἀκρὴ τῆς λίμνης, στέκει βουβὸ καὶ σκοτεινὸ τὸ κάστρο καὶ τὸ μουσεῖο, πὸν μιλοῦν γιὰ τὴν παλιὰ Ἱστορία τῆς πόλεως μᾶς. Καὶ μέσα στὴ λίμνη, τὸ νησί μὲ τ' ἄσπρα σπιτάκια καὶ τὶς παλιὲς ἐκκλησίες.

Στὸ ἐπάνω μέρος τὴν ἀγκαλιάζουν οἱ λόφοι τοῦ Βελισσαρίου καὶ τὶς δεξαμενῆς, καταπράσινοι ἀπὸ πεῦκα.

Εἶναι πολὺ ὀμορφα καὶ ξακουσμένα τὰ Γιάννινα καὶ τὸ καλοκαίρι μοιάζουν σὺν κῆπος μὲ τὶς πλατεῖες καὶ τὰ ὠραῖα κτίρια.

Λίγο ἔξω ἀπ' αὐτὰ εἶναι τὸ ξακουστὸ «Σπήλαιον» μὲ τοὺς σταλακτίτες καὶ σταλανυῖτες.

Εἶμαι πολὺ ὑπερήφανη, πὸν πατρίδα ἔχω τὰ ἐνδοξα Γιάννινα πὸν ἔχουν τόση Ἱστορία, τόση ὀμορφιά, τόση δόξα. Τὰ Γιάννινα εἶναι τὸ διαμάντι τῆς δοξασμένης Ἑλλάδος.

ΛΙΓΣΟΥΤΛΑ Ν. ΒΑΚΟΛΙΔΟΥ
Ε'. 6) ταξίου

ΤΟ ΣΚΥΛΑΚΙ

Ἐγὼ στὸ σπίτι μου ἔνω πολλὰ σκυλάκια καὶ τὰ ἀγαπῶ. Κάθε μέρα τοὺς πηγαίνω κοκκαλάκια καὶ γαλατάκι. Μὰ ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὸ ἀγαπῶ πολὺ. Τὸ θγάξω ἔξω καὶ τοῦ κἀνω παιγνίδια. Ὅταν μὲ βλέπῃ χοροπηδᾷ. Τοῦ ἔχω στὸ λαμὸ τοῦ κουνουνάκι καὶ μιὰ ἀλυσίδα. Ὅταν πηδᾷ κἀνον τὰ κουνουνάκια ντρίν, ντρίν, ντρίν. Τοῦ ἔχομε τὸ σπιτάκι σὲ ἕνα ὑπόστεγο. Τὸ σπιτάκι του εἶναι φτιαγμένο ἀπὸ ξύλα. Τὸν λέμε Ἰζάκ. Πόσο πολὺ ἀγαπῶ αὐτὸ τὸ σκυλάκι τὸν Ἰζάκ μου! Καὶ αὐτὸ μὲ ἀναπᾷ πολὺ. Εἶμαστε δυὸ καλοὶ φίλοι.

ΚΟΡΙΝΝΑ Ι. ΕΞΑΡΧΟΥ
Β'. 4) ταξίου

ΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ

Πέρασαν οἱ Ἀποκριές. Αὐτὲς οἱ ἡμέρες ἦταν ἡμέρες χαρᾶς, γέλιου καὶ παιχνιδιοῦ. Πέρασε καὶ ἡ Καθαροδευτέα. Ξημέρωσε καὶ ἡ Τρίτη. Γιὰ τοὺς ἄλλους ἦταν μιὰ συνηθισμένη ἡμέρα. Ἄλλὰ γιὰ μᾶς!...

Γιὰ μᾶς τὰ παιδιὰ τῶν Προτύπων ἡς Ἀκαδημίας, ἦταν μιὰ ἡμέρα ἀξέχαστη. Θὰ παίρναμε τὸν ἔλεγχον.

Συχνὰ ρωτοῦσα τὴν μητέρα μου:

—Μαμά, τί λὲς νὰ πάρω σὸν ἔλεγχό μου; Λὲς νὰ πάρω καλοὺς βαθμοὺς ἢ ἄσχημους;

Κι' αὐτὴ, γιὰ νὰ μὲ φοβίσῃ περισσότερο, μοῦ ἔλεγε μὲ ὕψος σοβαροῦ:

—Ἐ, κανὰ δυὸ πεντάρια, πέντε ἔξι τεσσαράκοντα καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἑφταράκια καὶ ὀχταράκια.

Μόλις τ' ἄκουγα μ' ἔπιανε μιὰ τρεμούλα καὶ κούος ἰδρώτας ἔτρεχε ἀπὸ τὸ μέτωπό μου.

Ὅλο αὐτὸ σκεφτόμουν καὶ μοῦ φαίνονταν οἱ ἀρῶστα να.

Τὰ λεπτά, οἱ ὥρες περνοῦσαν. Ὁσπου ἦρθε καὶ ἡ ὥρα ποὺ ξεκίνησα ἀπὸ τὸ σπίτι μου γιὰ τὸ σχολεῖο.

Στὸ δρόμο ὄλο γιὰ τὸν ἔλεγχον καὶ γιὰ τοὺς βαθμοὺς μιλοῦσαμε. Καὶ ἡ καρδιά μου πήγαγε νὰ σπάσῃ ἀπὸ τὸν φόβο καὶ τὴν ἀγωνία. Δὲν εἶχα ὄρεξι γιὰ τίποτε. Οὔτε νὰ γράψω, οὔτε νὰ μιλῶ, οὔτε νὰ παίξω.

Μπήκαμε καὶ ξαναβγήκαμε τέσσαρες φορές. Τὸ ἠλεκτρικὸ κουδούνι κτύπησε γιὰ νὰ μποῦμε στὶς τάξεις μας καὶ νὰ κάνουμε τὸ τελευταῖο μάθημα. Σὲ λίγο μπήκε ὁ κύριός μας μὲ τοὺς ὀφθάλμους καὶ τὸν ἔλεγχον καὶ μὲ κάτι ἄλλα ἄσπρα χαριᾶ. Σὲ ὄλων τότε τὰ πρόσωπα ζωγραφίστηκε ἡ ἀγωνία. Μὰ νομίζω πὺς ἐγὼ εἶχα τὴν μεγαλύτερη ἀγωνία. Ἡ πόρτα ἔκλεισε.

—Μαμά μου, ψυθύρισα.

Ἀδιάρητη αἰσθανόμουν. Τὰ πόδια μου λύγιζαν λιγὰ-σιγὰ. Τὸ κεφάλι μου βούιζε. Τάτε ὁ κύριος ἄρχισε νὰ λέγει μὲ σοβαρὸ ὕψος:

—Μπορεῖτε νὰ γίνετε ἀκόμη πιὸ καλοὶ ἀπὸ ὅ,τι εἴσθε. Καὶ τὰ ὀχτάρια καὶ τὰ ἑφτάρια ποὺ ἔχετε νὰ προσπαθήσετε νὰ κάνετε ὅλα δεκάρια. Καὶ ἄρχισε νὰ μοιράζῃ τοὺς ἔλεγχους.

—Κυριοκύριος, Καραγιάννης, Κατσιλά φώναξε ὁ κύριος καὶ καθέννας ἔπαιρνε τὸν ἔλεγχό του. Ὅταν ἔλεγε τὰ ὀνόματα νόμιζα πὺς τὸ ἄλλο ποὺ θὰ ἔλεγε θὰ ἦταν τὸ δικό μου. Ἐφθασε τέλος καὶ ἡ σειρά μου.

—Ματακιάδου. ὦ! Αὐτὴ ἡ στιγμή θὰ μοῦ μείνῃ ἀξέχαστη σ' ὅλη μου τὴν ζωὴ. Μοῦ φάνηκε σὰν σὲ ὄνερο. Ἀμέσως σηκώθηκα μὰ...

—Ἐχεις κανὰ δυὸ πεντάρια Εὐδοξία, μοῦ εἶπε ὁ κύριος.

Ὅλα νόμιζα ὅτι γύριζαν γύρω μου.

ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΜΥΡΜΗΓΚΙ

Περπατῶ στὸν κῆπο κάτω ἀπὸ τὴν σκιά τῶν δένδρων. Ξάφνου διακρίνω ἕνα μικρὸ μυρμηγκάκι νὰ προχωρῇ ἀθόρυθα ἐπάνω στὸ ξηρὸ χῶμα. Πόση δουλειὰ κάνει καὶ πόσον ἰδρώτα χύνει κάθε μέρα! Ἀνοίγει τρύπες κάτω ἀπὸ τὴν γῆ, ὥσπου νὰ βρῇ μιὰ ἀναπνευστικὴ φωλίτσα, γιὰ σπιτάκι. Τρυπὰ ἀκουραστο καὶ ἀνοίγει ὀλόκληρους λαβυρίνθους, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ βάζῃ ἐκεῖ τὴν τροφή του.

Ἀφοῦ ἔπειτα τακτοποιῆσθαι τὴν δουλειὰ στὴν φωλιά του, κουβαλᾷ συνεχῶς φορτία ὀλόκληρα ἀπὸ στάρι, ὥσπου νὰ τὴν γεμίσῃ. Σηκῶναι βάρους ὡς πρὸς μεγαλύτερο ἀπὸ αὐτὸ καὶ ἐργάζεται ἀκατάπαυστα.

Μόλις μυριστη ὅτι ἡ Ἄνοξη ἀπώλεσε τὸ πέπλο της, βγαίνει καὶ αὐτὸ, λὲς καὶ θέλει νὰ μᾶς προμηθῇ τὴν ἀνθοστόλιστη Ἄνοιξη. Βγαίνει βιαστικῶς—βιαστικῶς μέσα ἀπὸ τὴν φωλιά του, γιὰ νὰ γεμίσῃ πάλι τὶς ἀδειες ἀποθηκῆς του, ὅτι ὄλο τὸ χειμῶνα ποὺ δὲν ἔδωκεναι καθόλου ἀπὸ τὴν φωλιά του τὸ εἶχανε φάει βγαίνοντες πολλὰ μαζί σὰν ἕνα καραβάνι καὶ ἀφοῦ φτάσουν σὲ ἕνα ὠρυσμένο σημεῖο, διασκορπίζονται: γιὰ νὰ εἰδῶν ψυχολάκια, λὲς καὶ συναγωνίζονται ποὺ θὰ πᾶν τὰ πό πολλά.

Γνωστὸ θὰ μᾶς εἶναι βέβαια καὶ τὸ μικρὸ παραμυθάκι μὲ τὸν τζίτζικα καὶ μὲ τὰ ἐργατικά μυρμηγκία. Ὁ τεμπέλης τζίτζικας ὄλο τὸ καλοκαίρι κάθεται καὶ τραγουδαίει καὶ κοροιδεύει τὰ μικρὰ μυρμηγκία, ἐνῶ τὸ χειμῶνα ποὺ δὲν ἔχει καὶ αὐτὸς τί νὰ φάῃ, παγώνει καὶ τὰ μυρμηγκία τότε τὸν κοροιδεύουνε. Καὶ τοῦ κλείνουν τὴν πόρτα τους χωρὶς νὰ τοῦ δώσουν τίποε.

Ἀκόμη καὶ ὁ καλλίτερος μηχανικός τοῦ κόσμου δὲν μπορεῖ νὰ φτιάξῃ τὸν μεγάλο τεχνητὸ δρόμο, ποὺ κάνουν τὰ μυρμηγκία. Βγαίνοντες μαζί, γυρίζουν ὄλα μαζί καὶ ποτὲ κανένα δὲν λοξοδρομεῖ. Ἀκολουθοῦν ὄλα τὸν ἴσον δρόμο.

—Ὅχι, ὄχι, ὄλα δεκάρια καὶ ἐννιάρια ἔχεις μὴν φοβάσαι, εἶπαν ὄλα τὰ παιδιὰ μὲ μιὰ φωνή.

—Ἀρσὴ Εὐδοξία, μοῦ εἶπε ὁ κύριος.

Πῆρα τὸν ἔλεγχό μου καὶ βγήκα ἔξω, μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα κολίτσα τοὺς βαθμοὺς μου. Περμένα λίγο τὴν φίλην μου Ἀθηνᾶ καὶ εἶπε: «φύγαμε χαρούμενες σπῆτι μας.

Ὅλοι χάρηκαν γιὰ τοὺς βαθμοὺς μου.

ΕΥΔΟΞΙΑ Θ. ΜΑΤΑΚΙΑΔΟΥ

Ε' 4)ξίου

Ἄν βροῦν ἕνα μεγάλο ψυχολο, βάζουν ὅλες τὶς προσπάθειές τους, γιὰ νὰ τὸ πάρουν, ἀλλὰ ἂν δὲν μποροῦν δὲν τὸ ἀφίνουν, παρὰ τὸ σπρώχνουν ὄσπου νὰ τὸ πᾶνε στὸ μικροκαὶ ἐργατικὸ σπιτάκι τους.

Πολλὰ καλιόπαιδα χαλᾶνε τὴν φωλιά τους καὶ τότε πόσο ἀνυπόμονα γυρίζουν ὄλα γιὰτι καταλαβαίνουν ὅτι ὄλοι οἱ κόποι των πᾶνε χαμένοι. Ἀλλὰ δὲν κάθονται νὰ στενοχωρηθοῦν, παρὰ ἀρχίζουν πάλι τὴν δουλειὰ τους ἀπὸ τὴν ἀρχὴ σκάθοντας ἀδ' ἀπεραστους λαβυρίνθους.

ΛΟΥΚΙΑ Α. ΜΑΡΝΕΛΗ

Ε' 6)ξίου

ΠΑΣΧΑΛΙΝΕΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΕΣ

8η Ἀπριλίου γράφει τὸ ἡμερολόγιο. Ἀῦρο ξημερώνει τὸ Σάββατο τοῦ Λαζάρου, τὰ σχολεῖα θὰ διακόψουν τὰ μαθήματα, κι' οἱ μητέρες θ' ἀρχίσουν τὶς προετοιμασίες.

Μὲ πόση χαρὰ κάθε χρόνο περιμένουμε νὰ γιορτάσουμε τὶς ἅγιες αὐτὲς ἡμέρες.

Κάθε βράδυ θὰ παρακολουθοῦμε μὲ συγκίνησι τὶς ἀγρυπνίες τῆς Μ. Ἐβδομάδος καὶ θὰ στρέφουμε τοῦ καὶ καρδιὰ πρὸς τὸ μεγάλο καὶ κοσμοσωτήριον γεγονός τῶν Ἁγίων Παθῶν τοῦ Χριστοῦ μας καὶ τὴν ἐνδοξὴν Ἀνάστασίν του.

Τὶς μέρες αὐτὲς οἱ καρδιὲς ὄλων τῶν Χριστιανῶν πλημμυρισμένες ἀπὸ τὶς ἰεωτέρες συγκινήσεις καὶ τὰ πῶ ἀγνά συναισθήματα ἐτοιμάζονται γιὰ τὶς ἅγιες αὐτὲς ἡμέρες.

Ὅλοι σκέπτονται ποῦ θὰ γιορτάσουν τὸ Πάσχα στὴν πόλη ἢ στὸ χωριό.

Τὴση εἶναι ἡ ἐπιθμία τους ποὺ ξεκινιοῦνται ἀκόμη καὶ στὸ μάθημα κι' ἀρχίζουν τὴν συζήτησι, ὅπως αὐτὴ τὴ στιγμή ὁ Θεοσάκης μὲ τὸν Κωστάκη.

—Ἐγὼ, λέει ὁ Κωστάκης, θὰ γιορτάσω τὸ Πάσχα στὸ χωριό μὲ τὸν παπὸ καὶ τὴν γιαιγιά.

—Κι' ἐμεῖς, λέει ὁ Θεοσάκης, θὰ πᾶμε ὅλη ἡ οἰκογένεια σὶδ χωριό καὶ θὰ περᾶσουμε μιὰ χαρά. Εἶναι ὁμορφα στὸ χωριό μὴ συζητᾶς.

—Ἐγὼ θὰ μεταλάβω κίβλας γιὰτι νηστεύω.

Παρακολουθῶ συγχινημένη τὴν συζήτησι αὐτῶν τῶν μικρῶν καὶ σκέπτομαι πόσες ἄλλες ἀκόμη ἐτοιμασίες μᾶς μένουν.

Θὰ πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐτοιμασθοῦν καὶ ψυχικᾶ γιὰ τὴν μεγάλη αὐτὴ γιορτὴ μὲ νηστείες, μετάνοια καὶ καλά ἔργα, ἀγάπης καὶ καλωσύνης.

Νὰ συμπιλιωθοῦν ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς ἐχθροὺς των, νὰ βοηθήσουν τοὺς πτω-

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Ἐν Ἀθήναις τῆ 7-7-1959

Σεβαστοὶ μου γονεῖς,

Δὲν ἔχω παρὰ δύο ἡμέρες πού φθάσα σ' ἴν Ἀθήνα μὲ τὸ ἀπογευματινὸ λεωφορ. Ἦ γιὰ γὰ μὲ περιμένε σ' ἴν στάσι. Ἀπὸ σ' ἴμερα θὰ ἀρχίσουν οἱ διάφορες ἐργασίαι μου. Εὐχόμαι τὸ γράμμα μου νὰ σ' ἴς βρῆ καλὰ καθὼς κι' ἐγὼ καλὴ εἶμαι.

Ἡ ζωὴ ἐδῶ σ' ἴν Ἀθήνα εἶναι πολὺ μονότονη. Κάθε ἡμέρα πηγαίνω ἐπισκέψεις, σινεμά κ.λ.π. Ἀλλὰ θὰ ἴταν πολὺ ὠραῖα ἂν μαζί μὲ μένα εἴσαστε καὶ σ' ἴς. Ὡ! ἀγαπημένοι μου γονεῖσι! Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πόσο μού κόστισε αὐτὸς ὁ χωρισμός. Μοῦ ἐκείνη σ' ἴν νὰ ἐφευγα, νὰ π' ἴγαίνα πολὺ μακριά.

Νοιώθω σ' ἴν νὰ εἶμαι μιὰ ἴρημη κοπέλλα, γιὰ μὲ λείπουν τὰ χάδια σας καὶ οἱ γλυκῆς σας λέξεις.

Ἡ γιὰ γὰ μὲ ἀγαπάει πολὺ. Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη τῆς δὲν συγκρίνεται καθόλου μὲ τὴν δική σας. Ἄν καὶ μὲ ἀγαποῦν ὅλοι, ὅπως καταλαβαίνω μού ἔχουν ἀπηγορευμένα διάφορα πράγματα. Δὲν μὲ ἀφήνουν νὰ διαβάξω βιβλία, πού τόσο τὰ ἀγαπῶ.

Δὲν ξέρετε πόσο μού κόστισε αὐτὸ ἀγαπημένοι μου γονεῖς. Εἶμαι σ' ἴν ἓνα μικρὸ σκλαβωμένο πουλάκι. Πόσο πολὺ θὰ γλιόκναι τὴν σκλαβιά μου ἢ παρουσιά σας! Ὅλες οἱ φίλες μού ἔρχονται νὰ μὲ πάρουν νὰ παίξωμε ἀλλὰ δὲν μὲ ἀφήνουν ὁ θεὸς καὶ ἡ γιὰ γὰ.

Ὅταν πηγαίνουμε γιὰ μπάνιο σ' ἴν Βουλιαγμένη δὲν μὲ ἀφήνουν νὰ κολιμητήσω ἐλεύθερα. Παρακαλῶ μέσα μου νὰ φθάσῃ ἡ εὐλογημένη ὥρα νὰ γυρίσω κοντὰ σας.

Εὐτυχῶς σ' ἴ δουλειῆς μου εἶναι λίγες καὶ θὰ γυρίσω κοντὰ σας γρήγορα. Ἀπὸ τὸ παραθύρο τῆς κρεβατοκάμαράς μου βλέπω τὴν θάλασσα. Δὲν ξέρετε πόσο ζηλεύω ὅταν σκέπτομαι ὅτι αὐτὴ τὴ στιγμή οἱ φίλες μου ἐκεῖ παίρνουν τὸ μπάνιο τους. Τὸ β' ἴν ὅμως θὰ πῶμε μιὰ βόλτα ἔως τὴν Ἀκρόπολι. Ἐλπίζω νὰ τὰ περάσω ὠραῖα. Τώρα πρέπει νὰ τελειώσω τὸ γράμμα μου γιὰ τὴν θὰ πῶ νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν θεία Ἐλένη.

Δῶστε πολλοὺς χαιρετισμοὺς σὲ ὅλες

χοὺς καὶ τοὺς δυστυχεῖς.

Καὶ τότε μποροῦν νὰ ποῦν πῶς εἶναι ἔοιμοι νὰ γιορτάσουν καὶ νὰ χαροῦν τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ μας, γιὰ τὴν τότε πραγματικὰ θὰ ἀναστηθῇ καὶ ἡ ψυχὴ τους.

ΕΛΕΝΗ ΖΗΚΟΤ
Ε'. τῶξις Α'. Μονοταξίου

τις ἀγαπημένες μου φίλες.

Σῶς φιλῶ τὸ χέρι

Μὲ σεβασμὸ ἢ κόρη σας

Ρένα

ΡΕΝΑ Λ. ΘΕΟΔΩΡΙΑΔΟΥ

Στ'. 6)ταξίου

Ο ΛΟΥΣΤΡΟΣ

Πόσες οἰκογένειες δὲν κάθονται σ' ἴν γειτονιά μου!

Τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν τις Κυριακῆς καὶ τις γιορτῆς θέλουν νὰ λουστρώσουν τὰ παπούτσι τους.

Ποὺς ὅμως θὰ τὰ λουστρώσῃ;

Μόνον ὁ μπάρμπα Κώστας ὁ λουστρός.

Εἶναι ἓνας ψηλός, παχὺς ἄνθρωπος μὲ ἓνα μάτι γυάλινο καὶ μὲ μιὰ μύτη μεγάλη, λίγο γυριστή. Κάθεται κάτω ἀπὸ ἓναν πλάτανο καὶ μὲ τρεμουλιαστὴ φωνὴ ἀπὸ τὰ γεράματα φωνάζει:

—«Λούστρος, ἄλλος γιὰ γυάλισμα».

Ἐκεῖ πού κάθεται συνεχῶς παρακαλεῖ τὸν Θεὸ νὰ θυγῆ ἢ ο γιὰ τὰ πηγαίνῃ ὁ κόσμος νὰ βῆ τὴν τὰ παπούτσι του. Αὐτὲς τις ἡμέρες ὁ μπάρμπα Κώστας μένει νηστικός, διότι ἡ βροχὴ δὲν τὸν ἀφήνει νὰ κῆν τὴν δουλειά του.

Ἐχει τρία παιδιά ἔξωτα καὶ μὲ θέλησι γιὰ γοάμματα. Τὸ μεγάλο τελείωσε τὸ Γυμνάσιο. Τὸ δεύτερο φοιτᾷ καὶ αὐτὸ σ' ἴν γυμνάσιο καὶ τὸ ἄλλο σ' ἴν Στ'. τῶξι τοῦ Δημοτικοῦ.

Τὰ ρούχα του εἶναι κουρελιασμένα.

Ὅταν πηγαίνω ἐκεῖ μὲ ρωτᾷ σὲ ἀγγλικὴ γλῶσσα καὶ ζητᾷ πληροφορίες καὶ νὰ ἄλλα πράγματα τοῦ σχολείου καὶ ἀποπῶ πού τὰ ξέρει ὅλα αὐτὰ!

Ἐχει ἓνα μικρὸ κασονάκι καὶ σ' ἴς ἄκουες του βάζει τὰ μπουκαλάκια μὲ τὰ διάφορα χρώματα πού τὰ χρησιμοποῖεῖ νὰ νὰ λουστοῖ τὰ παπούτσι τῶν ἀνθρώπων. Σ' ἴν μέση ἔχει ἓνα ξύλο ἀνθογώνο πάνω σ' ἴν ὁποῖο βάζουν οἱ ἀνθρώποι τὰ παπούτσι τους. Ἀπὸ κάτω βάζει τις βουρτσες καὶ σὲ κάτι μικρὰ σιουτάρια βάζει τὰ χρήματα πού εἶναι πάντα λίγα.

Ἡ Κυρίακὴ εἶναι ἡ χαρὰ τοῦ μπάρμπα Κώστα. Ὅλοι οἱ γειτονεῖς πηγαίνουν ἐκεῖ νὰ φτιάξουν τὰ παπούτσι τους, καὶ τότε βγάζει τὸ πιδὸ μεγάλο ἡμερομίσθιο καὶ μὲ αὐτὸ περνᾷ δλόκληρον τὴν ἔβδομάδα. Τώρα ὁ μπάρμπα Κώστας τὰ βολεύει καλλίτερα ὅτι ἔπιασε καὶ τὸ παιδί του μιὰ πολὺ καλὴ δουλειά.

Ὁ μπάρμπα Κώστας μὲ τὸ ταπεινὸ του ἐπιγράμμα, ἀλλὰ μὲ τὴν τιμότητα καὶ τὴν καλὴ καρδιά του, κατ' ὄρθρως

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Φῶτη Παπαστεργίου: «Τὸ παιδί σου καὶ ἡ ἀγωγή του» Ἐκδοσις «Ἡπειρωτικῆς Ἐστίας»

Ἀπ' τὴν περιφημὴ φόση τοῦ Σιμόν «Πρέπει νὰ μεταφρασθῶμε τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν ἀγωγή καὶ τὴν ἀγωγή μὲ τὴν οἰκογένεια», ἀντλεῖ τὴν ἐργασία του ὁ διαλεχτὸς δάσκαλος κ. Φῶτης Παπαστεργίου. Εἶναι μιὰ ἐργασία γιὰ τὴν ὁποῖα ἀξίζει νὰ ἐπαινεθῇ. Μὲ τὴν ζωτικότητα, τὴν καθαρὴ του σκέψη καὶ τὴν δυνατὴ κρίση πραγματεύεται τὸ θέμα τῆς ἀγωγῆς τοῦ παιδιοῦ, ἔργο, ὅπως ὁ ἴδιος σ' ἴν πρόλογό του λέει, ἐδύσκολο, μὰ πιδ πολὺ ὑψηλὸ, εὐγενικὸ, ὠραῖο».

Στὸ πρῶτο μέρος ἀσχολεῖται μὲ τὰ βασικὰ ζητήματα τοῦ γάμου, τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κληρονομικότητος. Στὸ δεύτερο μέρος ἐξετάζει τὴ γενικὴ ἔννοια, τὸ ἔργο καὶ τὰ δοῖα τῆς ἀγωγῆς. Τὴ δύναμη τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς καὶ ἰδιαιτέρα τῆς μητέρας. Ἀσχολεῖται ἀκόμη μὲ τὴν προσχολικὴ ἡλικία τοῦ παιδιοῦ καὶ κλείνει τὸ δεύτερο μέρος μὲ λίγα λόγια γιὰ τὴν Ἀγωγή καὶ τὴν Ἐκπαίδευση. Τὸ τρίτο μέρος, πού εἶναι καὶ τὸ μεγαλύτερο τῆς ἐργασίας του, ἀφορᾷ σ' ἴν τὴν ἀπαιδευτικὴν τοῦ παιδιοῦ Ἀναφέρεται σ' ἴν ἔκτακα καὶ τὴν πρώτη διδασκαλία τοῦ παιδιοῦ, σ' ἴς δάσκαλος ἔξει, τὴν νεοκρίση, τὴν ἡμιτική, τὴν διυλλία, τὰ παιχνίδια, τὴν διδασκαλία τοῦ χαρακτῆρα κι' ἄλλα θέματα.

Τὰ θέματα πού πιασθεῖ δὲν τὰ χαρακτηρίζῃ ἡ ἀπλή ἐξέταση, ἀλλὰ ἡ βαθειὰ μελέτη συνοδευομένη μὲ πρακτικὰ καὶ πολὺ χρήσιμες συμβουλές, πού οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς γονεῖς ἀγνωστοῦν. Ἡ καλὴ τοποθέτηση τῶν προεργαζόμενων, ἡ ζωτικὴ γλῶσσα, ἡ πλοῖση βιβλιογραφία καὶ ἡ εὐφρόνη γενικὰ συνοδεύουν τὴν μελέτη ἀξία καὶ σπουδαίοντα τοῦ βιβλίου πού πρέπει νὰ διαβασθῇ ἀπ' ὅλους τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς δασκάλους. Μὲ τὴν ἐμπειρική γνώση ἀπ' τὰ ἀντικατὰ σ' ἴν ἐπισημῶτα τῆς ἀγωγῆς τοῦ παιδιοῦ θὰ ἐπισκευομε μὰ μὲ τὴν συνομιλία σὲ μιὰ τελειότητα ἀγαπῶ τοῦ παιδιοῦ πού σ' ἴν σπουδαῖα ἐπιχορὴ παραμελεῖται καὶ παραγνωρίζεται.

ΧΡ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Βετῆ; σπουδαστῆς Ζ.Π.Α.

νὰ τὴν οἰκογένειά του νὰ συνήρη μὲ ἀποφασιστικὰ καὶ τὰ παιδ' ἴν καὶ τὰ κάμη γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΙΑΦΑΚΑΣ

Στ'. 6)ταξίου

«Ὅσο πιδ πολὺ ἀγαπᾷς τόσο καὶ πιδ πολὺ γνωρίζεις κι' ὅσο πιδ πολὺ γνωρίζεις τόσο πιδ πολὺ ἀγαπᾷς».

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

- 8 'Ιανουαρίου 1960 : —'Εναρξίς τῶν μαθημάτων μετὰ τὰς διακοπὰς τῶν Χριστουγέννων.
- 10 » » : —'Ανάβασις εἰς Καταφύγιον Μετσικελου τοῦ 'Εθνικοῦ 'Ορειβατικοῦ Συνδέσμου 'Ιωαννίνων
- 17 » » : —'Η 'Ακαδημία μετέσχεν τῆς λιτανείας πρὸς τιμὴν τοῦ 'Αγίου Γεωργίου Νεομάρτυρος 'Ιωαννίνων.
- 29 » » : —Συγκέντρωσις σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν ὡς καὶ τῶν μαθητῶν τῶν Προτύπων (11.30 π.μ.) εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν, ἐπ' εὐκαρία τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν 'Ιεραρχῶν. — Παρακολούθησις τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν 'Ιεραρχῶν ἐν τῷ 'Ιερῷ Ναῷ τοῦ 'Αρχιμανθροῦ.
- 2 Φεβρουαρίου 1960 : —'Εναρξίς διαγωνισμῶν Α' ἑξαμήνου.
- 13 » » : —'Λήξις διαγωνισμῶν.
- 15 » » : —'Εναρξίς μαθημάτων Β' ἑξαμήνου. — 'Ομιλία (12.30 π.μ.) εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν, ὑπὸ τοῦ κ. Κίτσου, Σχολιάστρου, με θέμα: «Ὁ 'Αλκοολισμὸς».
- 17 » » : —'Εκδρομὴ τῆς 'Ακαδημίας εἰς 'Αγιον 'Ιωάννην.
- 18 » » : —(7 μ.μ.) Διάλεξις εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ μας Διευθυντοῦ κ. Σ. Λώλη, με θέμα: «'Αντίθεσις σχολείου καὶ οἰκογενείας».
- 19 » » : —'Ηχογράφησις τοῦ προγράμματός τῆς 21ης Φεβρουαρίου ὑπὸ τῆς χορωδίας καὶ ορχήστρας τῆς 'Ακαδημίας εἰς τὸν Ραδιοσταθμὸν τῆς πόλεως.
- 20 » » : —(9 π.μ.) 'Επαρξίς τῆς σημαίας εἰς τὴν 'Ακαδημίαν. — (2 μ.μ.) 'Υποδοχὴ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως. — (4 μ.μ.) Κατάθεσις στεφάνου ὑπὸ τοῦ κ. Διευθυντοῦ εἰς τὸ μνημεῖον πεσόντων, εἰς τὴν πλατεῖαν Κωνσταντίνου τοῦ 'Ελευθερωτοῦ.
- 25 » » : —(7 μ.μ.) Διάλεξις εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν ὑπὸ τοῦ κ. Μπαϊρακτάρη, καθηγητοῦ Ζωσιμαίας Σχολῆς, με θέμα: «Ὁ Σοπὲν καὶ τὸ ἔργον του».
- 26 » » : —'Αποκριάτικη ἑορτὴ τῶν σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν.
- 29 » » : —'Εκδρομὴ τῆς 'Ακαδημίας εἰς Βελλᾶν εἰς 'Ιεροδιδασκαλεῖον Βελλᾶς καὶ εἰς Δολιανὰ.
- 3 Μαρτίου 1960 : —(6 μ.μ.) Διάλεξις εἰς τὴν αἴθουσαν τελετῶν ὑπὸ τοῦ κ. Κίτσου, Σχολιάστρου, με θέμα: «Τὸ ἀθάνατο δημοτικὸ τραγούδι».
- 11 » » : —'Εκδρομὴ τῶν μὲν Βετῶν εἰς 'Αρταν, ἐργαστᾶσιον ΦΙΕ, Παιδολογικὸν Ζηρὸ καὶ ἡλεκτροκὰ ἔργα τῆς ΔΕΗ, τῶν δὲ Αετῶν εἰς Δωδώνην.
- 18 » » : —(5 μ.μ.) Παρακολούθησις τῶν Χαιρετισμῶν εἰς τὸν Ἰ. ναὸν τῆς «Περιοβλέπτου» ὑφ' ὀλοκληροῦ τῆς 'Ακαδημίας καὶ τῶν Προτύπων.
- 23 » » : —'Εορτασμὸς τῆς 25ης Μαρτίου μετὰ παραστάσεως τοῦ ἔργου τοῦ Περισιάδου ἐκ Χορῶς τοῦ Ζαλόγγου.
- 29 'Απριλίου 1960 : —'Επιστημονικὸν Μνημόσυνον τοῦ Ν. 'Εξαρχοπούλου ἐν τῇ μεγάλῃ αἴθουσῃ τῶν τελετῶν.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΟΦΟΚΛΗΣ Δ. ΛΩΛΗΣ

ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

I. ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΙ

1. Σοφοκλῆς Δ. Λώλης, Διευθυντής
2. Εὐθ. Θεοδωρόπουλος Καθ. Παιδαγωγικῶν
3. 'Ελπινίκη Σταματάκη » »
4. Γεώργιος Ξύδης » »

II. ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

5. 'Αναστ. Πάτσος Καθ. Μουσικῆς
6. Γεώργ. Καζάκος » Τεχνικῶν
7. Εὐθ. Χατζηγιάννης » Γυμναστικῆς
8. Γεώργ. Στεφάνου » Γεωπονικῶν
9. Παρασκ. Τσουκανέλη » Οἰκοκυρικῶν

III. ΕΠΙΚΟΤΡΙΚΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ

10. 'Οδυσ. Φραγκούλης Καθ. Ὁρησκειολογίας
11. Δημητρ. Σιωμόπουλος » 'Ελλ. Λογοτεχνίας
12. Μιχαήλ Μπάης » Φυσικῶν
13. Χρήστος Κίτσος » 'Υγιεινῆς
14. 'Αριστοκλῆς Πύρρος » Δημ. Δικαίου

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

1) Γεώργιος Οἰκονόμου Γραμματεὺς Τῶν Προτύπων

I. 6) τάξιον Δημοτικῶν

- 1) 'Ηλ. Παπαζήσης Διευθυντής
- 2) Γεώργ. 'Εξαρχόπουλος Δημ.)λος
- 3) Θρασ. Βλαδίκας »
- 4) 'Ιωάν. Νικολαΐδης »
- 5) Γαλ. Κων.)νίδου — Κουνάβου Δ)σσα
- 6) Μαίρη Βαζάκα — Γεωργιάδου »

II. 4) ξιον Δημοτικῶν

- 7) Δημητρ. Σακελλαρίου Διευθυντής
- 8) 'Αδამ. Κουνάβος Δημ.)λος
- 9) Μιλτ. Κουνάβος »
- 10) 'Ανθούλα Γκολέτση Δ)σσα

III. Αον 1) τάξιον

- 11) Νικὸλ. Σπυρόπουλος Διευθυντής

IV. Βον 1) τάξιον

- 12) Κων.)νος Κράνιας Διευθυντής

V. Νηπιαγωγείον

- 13) Βασ. Χριστιᾶ Νηπ.)γός

ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ Ν' ΑΚΟΝΙΖΟΥΜΕ ΤΟ ΜΥΑΛΟ ΜΑΣ . . .

ΣΤΑΛΛΑΒΟΓΡΗΦΟΣ

Όπως έχω αν μ' αφήσης
είμαι κάποιος απ' τὰ δαστὰ σου
τὸ κεφάλι μου αν μ' ἀλλάξης
μπορεῖ νάμαι τ' ὄνομά σου.

ΛΕΞΗΓΡΑΦΟΣ

Μὲ φωτιά θὰ κάψω
παραταγῶ
καὶ κοινοῦται θὰ σὰς δεῖξω
στὸ λεπτό!...

ΡΟΜΒΟΣ

Σ
Κ Α Λ

1. Σύμφωνον
2. Σύνδεσμος
3. Περιστροφικὴ κίνησις
4. Εἶναι μικρότερη ἀπ' τὴν ὁδὸ
5. Ἑλληνικὴ νῆσος
6. Σῆμα κινδύνου
7. Σύμφωνο

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

1. -----
 2. -----
 3. -----
 4. -----
 5. -----
 6. ---
 7. ---
1. Ρωμαῖος ῥήτωρ
 2. Νηοὶ τοῦ Αἰγαίου
 3. Χοινὸς ὁ σχοινί
 4. Μικρὸς Θεὸς
 5. Μέρος τοῦ προσώπου
 6. Ἄκρα ὑψώματος, παρυφῆ
 7. Σύμφωνο
- Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

ΓΝΩΜΙΚΑ

—Τὸ πρῶτο συστατικὸ μιᾶς ὁμιλίας εἶναι ἡ ἀλήθεια. Κι' ἀκολουθοῦν ἡ δοθὴ κρίσις, ἡ δ' ἀθεσις, τὸ πνεῦμα.

—Ὁ πῶς πολὺτιμος θησαυρὸς εἶναι ἡ γνώσις γιατί δὲν κλέβεται, δὲν ἀπορρίπτεται, δὲν φθείρεται.

—Καλύτερα νὰ δίνῃ κανεὶς ἐλάτδα, δύναμι καὶ θάρρος παρά χρῆμα.

—Ἡ δευτέρα σκέψις εἶναι πάντοτε καλύτερη ἀπὸ τὴν πρώτη.

—Τὸ νὰ ἐνεργῇ κανεὶς χωρὶς προσηγομένη σκέψις, εἶναι σὰν νὰ ξεκινᾷ γιὰ γαϊδὸ χωρὶς νὰ ἔχη προστοίμασιν.

—Τὸν ἄνθρωπο πρέπει νὰ τὸν κρίνῃ κανεὶς ὄχι μόνον ἀπ' τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον ὁμιλεῖ ἀλλὰ καὶ ἀπ' τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖον σκαπταίνει.

ΔΙΠΛΗ ΣΚΑΛΑ

1. Σ — Α — — — — Σ
2. Σ — — — Α — — — Σ
3. Σ — — — — Α — — — Σ
4. Σ — — — — Α — — — Σ
5. Σ — — — — — Α — Σ

1. Ναυτικὸ παράγγελμα — Μυθογράφος.

2. Καλοκαιριάτικα φρούτα — Ἦταν πολὺ δημοφῶς.

3. Φέ. Μεγάλῃ πόλῃ τῆς Ἀργεντινῆς; — Μεγάλῃ εὐρωπαϊκῇ ὁροσειρῶ.

4. Τὸ φοροῦσαν οἱ βασιλεῖς — Θεὸς τοῦ πολέμου.

5. Νῆσος τῆς Μεσογείου — Θάλασσα.

ΜΠΟΡΕΙΤΕ Ν' ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ;

—Πότε κράμασαν οἱ Τούρκοι τὸν Πάτριάρχῃ Γρηγόριον Ε'.

—Πότε πέθανε ὁ Λόδοις Βύρταν;

—Ποῦς εἶπε: «Μὴ μου τοὺς κάλους τάραιτες;

—Ποῦ εἶναι ἡ ἀρχαιότερη ἐπιστήμη;

—Για ἵ ὀνομάστηκε Σκουφᾶς, ὁ Φλῶκος Νικ. Σκουφᾶς;

—Ποῦς ἦ-αν ὁ μεγαλύτερος ῥήτωρ, τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος;

—Γιατί πέθανε στὴ φιλικὴ ὁ γλύπτῃς Φειδίας;

—Ποῦς ἀνεκάλυψε τὴ μπαταρία;

—Ποῦς ἐφευρε τὴν ἤλεκτρικὴ λάμπα;

—Γιατί ὁ δάμας (διαμάντι) ὀνομάστηκε ἔτσι;

—Ποῦς πρωτοεῖπε ὅτι ἡ γῆ εἶναι σφαιρικὴ;

—Πῶς λεγόταν ὁ Φεβρουάριος στὴν ἀρχαιότητα;

—Τί ἦταν ὁ Εὐρυκίδης;

—Πότε καὶ ἀπὸ ποιὸν ἐφευρέθηκε ἡ τυπογραφία;

ΣΚΑΛΑ

1. Ι — Σ
2. Ι — — Σ
3. Ι — — — Σ
4. Ι — — — — Σ
5. Ι — — — — — Σ
6. Ι — — — — — Σ
7. Ι — — — — — Σ
8. Ι — — — — — Σ

1. Νηοὶ

2. Θεὰ

3. Ποταμὸς

4. Ἀετοπόρος

5. Εὐαγγελιστῆς

6. Ἰερὸς ποταμὸς

7. Ἀρχαῖος ῥήτωρ

8. Κύκλος τῆς γῆτινῃς σφαῖρας

ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΠΟΙΟΙ...

—Τὸ μικροσκοπικὸ ἐφευρέθηκε τὸ 1590, ἀπὸ τὸν Σάνσεν.

—Τὸ μ κρόφωνο ἀπὸ τὸν Χούγκες τὸ 1878.

—Τὰ ρολόγια τὸ 1500 ἀπὸ τὸν Χέλε.

—Τὸ ἐκκρεμές τὸ 1583, ἀπὸ τὸν Γαλιλαῖο.

—Ὁ φωνογράφος τὸ 1877, ἀπὸ τὸν Ἐδίσσον.

—Ἡ φωτογραφία τὸ 1826, ἀπὸ τὸν Νταγκέρ.

—Οἱ φάροι τὸ 1760, ἀπὸ τὸν Σβουήτον.

—Τὸ ράδ ο, τὸ 1898, ἀπὸ τὸ ζεῦγος Κιουρί.

—Τὸ ὑποβρύχιον, τὸ 1863, ἀπὸ τὸν Μπορζουά.

—Τὸ τηλέφωνον, τὸ 1860 ἀπὸ τὸν Ρεῖς

—Τὸ ἀερόστατον τὸ 1873 ἀπὸ τὸν Μογκολφιέ.

—Τὸ βαρῶμετρο, τὸ 1643 ἀπὸ τὸν Τορ κέλι.

—Τὸ χλωροφόρμιον, τὸ 1831, ἀπὸ τὸν Γκιούθρικ.

—Τὸ ἤλεκτρικὸ φῶς τὸ 1847 ἀπὸ τὸν Ζαμπλοκῶφ.

—Ἡ τυπογραφία, τὸ 1440 ἀπὸ τὸν Γκούτεμπεργκ.

—Ἡ ἤλεκτρικὴ λυχνία, τὸ 1880 ἀπὸ τὸν Ἐδίσσον.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

—Τὸ βουδάλι κι' αν ξεπέση πάλι ἀξίζει ἕνα βῶδι.

—Κάλλιον φειδιῶ γλώσσα νὰ σὲ φάη παρά κακοῦ ἀνθρώπου.

—Καλότινος ποῦ ὑπάμενε κι' ἄλλοιὰ ποῦ παραφέρθη.

—Μάθε τέχνην κι' ἄσπην, κι' αν πενύσης πιάσπην.

—Ὁ λόγος πρῶτα στὸ ρινὶ καὶ ἔπειτα στὸ στόμα.

—Ὁ γιωργὸς θέλει βροχὴ κι' ὁ κεραμᾶς τὴν ξέρα.

—Τὸν τρυγητὴ τ' ἀμπελοφυτοῦ πᾶνε χαλάει οἱ κόποι.

—Ὅποιος κάνει τὸ σταυρὸ του, ὁ δπλα ἔχει στὸ πλευρὸ του.

—Ὅποιος λιπαῖται τὸ φτωχὸ θὰ τὸ βρῇ ἀπ' τὸ Θεό.

—Καθένας γὰ λόγου του κι' ὁ Θεὸς γιὰ δλους.

—Ἀπ' τὸ εἶπε ὡς τὸ κάνει εἶναι μακρὸν καὶ βάλει.

—Κάλλιον νὰ σὲ ζηλεύουν παρά νὰ σὲ λυποῦνται.

ΓΝΩΜΙΚΑ

—Ἀπ' ὅλα τὰ πάθη ἡ φιλαργυρία μόνον δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτα ἀπ' τὸ χρόνον.

